

ROMÂNIA NEMURITOARE

grîu

Marea petrecere
e numai trecere
zilele-s spicele
secolii — secere.

Lasă din suflet
nu o fărîmă
vremea înalță
vremea dărîmă

omul culege
vremea alege.

TIBERIU UTAN ■

Casa memorială din Hobîța e o corabie arhaică, cioplită numai din bardă, din birne puse în cruciș, care, la o adică, cel puțin așa îi se pare cînd o privești, s-ar fi putut desface de la tălpi la acoperiș și realcătui, după voința stăpînului, pe orice tîpșan sau pe orice umăr de deal. Casă-corabie, ca să se poată smulge din loc la valuri mari, prionindu-se la adăpostul altor țărîmuri. Casă făcută sub asprimea vremurilor de foc și risipă, casă care n-are nici măcar un horn (amintirea birului fumăritului era încă vie), și totuși casă de dăinuire, casă de veșnicie, casă făcută să fie, să placă, să se simtă bine în ea viața omului, ființa lui, privind lumea și timpul prin ferestrele artei. Poarta? Masivitate și grație. Stîlpii prispelor? Cu meșteșug ciopliți și încrustați, fiecare în felul său, cu podoabele sale, nici un capitel nu seamănă cu celălalt. Cine sînt meșterii?

(Citiți în paginile 6-7 reportajul «Vatra geniului», de Ilie Purcaru)

● la șimian se cultivă grîu, se cultivă porumb, așa cum se cultivă omenia ● uneori, un director se poate transforma într-un fel de submarin și să dispară cu totul în apele birocrăției ● la redacție a venit o mamă ● «lupta» șoferilor cu morfeu e inegală

flacăra

«FLACĂRA» nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cât mai concis și nu uitați să vă iscăliți.

la dispoziția dumneavoastră

Mă numesc Florea Tănăsie, sint muncitor la Uzinele Electroputere Craiova și domiciliu în comuna Tuglui, satul Jiul, județul Dolj. În anul 1973, în urma inundațiilor provocate de revărsarea râului Jiu, a fost afectată o parte din clădirea mea, adică o bucătărie pe care o aveam în adăugire la casă. La sesizarea mea, ADAS m-a despăgubit cu suma de 800 lei, în același an, pentru a face reparația. Întrucât reparația a costat mai mult, a fost nevoie să fac unele economii pentru a aduna suma necesară. Astfel că abia în luna noiembrie 1975 mi-am refăcut bucătăria pe același loc, pe aceeași fundație veche de ciment, cu același material recuperat și fără să-mi măresc spațiul. Am fost amendat cu suma de 3000 de lei de către vicepreședintele consiliului popular al comunei pentru motivul invocat de dînsul, cum că așa fi construit fără aprobare două camere în adăugire la casă. Adevărul este însă cel pe care vi l-am relatat eu: nu mi-am mărit nici un spațiu, ci pe aceeași fundație de ciment am refăcut doar ceea ce mi-a distrus apa. Consider că sancțiunea este nedreaptă și decît să plătesc amenda mai bine dărîm ceea ce am reconstruit.

La Rîmnicu-Vilcea, pe strada Grivița, în preajma fabricii de pline, mai mulți locuitori folosesc apa dintr-un puț adînc de vreo 22 de metri. Apă cu gust sălcii, aproape inutilizabilă ca apă potabilă. După multe stăruințe, am primit aprobarea pentru racordarea la o conductă de apă potabilă. Fiecare familie interesată a contribuit la cheltuielile de muncă și materiale și racordarea s-a efectuat. Iată însă că unul din beneficiari, lacom, n-a vrut să înțeleagă că apa din conductă — cu debit limitat — nu poate fi folosită decît ca apă potabilă, și a făcut o adevărată instalație pentru... irigarea grădinii sale cu varză. Furnizorul a sistat atunci alimentarea cu apă din conductă. Sint doi ani de atunci și noi tot fără apă stăm. Desigur, blamăm comportarea vecinului nostru Mitu, din a cărui cauză a fost oprită apa pentru tot cartierul. Dar nici nu putem înțelege de ce din pricina acestuia noi trebuie să suferim în continuare. Să fie avertizat cel în culpă, eventual să se taie racordarea gospodăriei lui la conducta de aprovizionare. Dar de ce să pătimim cu toții, oameni nevinovați? Și doar este vorba de apă de băut, nu de vreun lux. (Semnează Mihail Pirianu în numele mai multor cetățeni din Rîmnicu Vilcea)

Mă numesc Eleonora Cribdilean din Tg. Mureș și despre cazul meu s-a mai scris în rubrica «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» din 8 noiembrie 1975. Am arătat atunci că soțul meu fiind transferat în interes de serviciu, de la Dej la Tg. Mureș, am cerut Cooperativei de credit «Victoria» din Dej restituirea sumelor depuse și că o contabilă șefă de la această cooperativă îmi face șicane, nemulțumindu-se cu actul de transfer al soțului meu, drept dovadă de mutare, ci prelinzindu-mi, nici mai mult nici mai puțin, decît buletinul de identitate emis la noua reședință... După apariția scrisorii mele în Flacăra, mi-am cerut din nou drepturile, dar mi s-a spus că «la revista Flacăra sint numai scriitorii care știu să compună numai poezii și nu se pricepe la legi». Cînd am cerut însă legea aceasta, pe care se bizuie tovarășa contabilă, n-a putut să-mi arate nimic, pentru că o asemenea lege nici nu există. (N.R. — în locul acestui răspuns cam tistichiu, despre rosturile revistei noastre, n-ar fi fost mai normal ca susnumita cooperativă să ne trimită, conform legii, în termen de 30 de zile, un răspuns la sesizarea apărută în revistă?)

Mă numesc Petre Marinescu și sint locatar al blocului 9, cartierul de blocuri Găești, strada N. Titulescu. Nu știu cum în alte orașe unde se construiesc blocuri cu mai multe etaje decît la noi (deocamdată se fac numai cu patru), locatarii beneficiază de condiții civilizate de trai. La noi — încă din luna iulie — nu există nici măcar apă rece — o cărăm, de la o distanță de 700 de metri! Înțelegerea și apa le plătim însă la fel ca și cei care beneficiază de apă și restul... Este oare firesc?

Stația de radioficare a orașului Tirgu-Frumos din județul Iași a transmis deunăzi expunerea procurorului Ioan Ionescu de la procuratura Pașcani pe tema «Educarea minorilor, sarcină primordială a părinților». O seamă de exemple concrete luate chiar din orașul nostru despre felul în care unii părinți se dezinteresază total de comportarea copiilor lor au scos în evidență obligațiile morale și legale ale părinților, arătîndu-se că acolo unde ele nu sint îndeplinite, intervine statul prin forurile tutelare cu măsuri mergînd pînă la luarea sub supraveghere a copiilor neglijați de părinți. (Dumitru Păpușoiu — Tg. Frumos)

Sub genericul «Pădurea, prietenă și frumusețe», a avut loc o acțiune inițiată de Comitetul orașenesc al U.T.C. Cîmpulung Muscel și Casa Pionierilor, cu concursul tehnic al Ocolului silvic Muscel. Acțiunea se înscrie în planul general de susținere a măsurilor cu privire la ocrotirea și refacerea patrimoniului silvic. Acțiunea constă în plantarea a 1,3 milioane puieți de brazi și molizi; peste 100 de hectare de plantații existente vor fi întreținute; perimetrele viitorilor codri vor purta denumiri stabilite de detașamentele de pionieri care vor acționa concret. Cu C.A.P. «23 August» din Cîmpulung s-au stabilit zone unde se vor planta, pentru combaterea eroziunilor și fixarea solului, 100 000 puieți salcîm, precum și 10 000 de pomi fructiferi selecționați la stațiunea Bilcești. (Ion Dobrescu Cîmpulung-Muscel)

În luna mai a anului 1974 v-am sesizat că pe strada Navigației din sectorul 8 al municipiului București, o porțiune de circa 60 de metri a rămas fără canalizare. În răspunsul pe care l-ați primit atunci de la Consiliul popular al sectorului 8 și pe care l-ați publicat în revistă, se spunea că «în trimestrul IV 1975 se va canaliza și această porțiune». Dealtfel, același răspuns l-am primit și eu acasă. Am așteptat cu legitim interes punerea în aplicare a măsurilor anunțate. Dar iată că a trecut trimestrul IV 1975, au trecut aproape două luni din noul an și porțiunea de stradă a rămas în continuare fără apă și fără canalizare. Conform legii 20/1971, toți locuitorii de pe strada noastră au contribuit cu sumele de bani stabilite la lucrările de instalații. De ce o parte din oamenii care și-au achitat cîștit datorită sint nedreptățiți? Și dacă noi ne-am făcut datoria, respectîndu-ne angajamentul luat, de ce nu procedează la fel și Consiliul popular al sectorului? (Ing. Gheorghe Chircă — București)

«Zilele culturii bihorene» au prilejuit, printre altele, interesante spectacole de obiceiuri populare la casele de cultură. De un frumos

succes s-a bucurat datina denumită «Bitușeriu», pe scena Casei de cultură din orașul Vascău. Puilul de dac pe care-l vedeți în fotografie este cel mai tânăr dintre membrii echipei care a prezentat acest spectacol. (Prof. Ioan Galea — Vascău)

Mă numesc Petru Tap și locuiesc în municipiul Timișoara, Zona Circumvalațiunii IV. Necazul nostru al celor ce locuim în acest cartier și anume pe prelungirea străzii Circumvalațiunii (între strada Gh. Lazăr și Calea Aradului) îl constituie faptul ca porțiunea aceasta de stradă și acoperiți de noroaie, nu are trotuar, iar noi sintem nevoiți să circulăm pe partea carosabilă a străzii, printre tot felul de autovehicule. E de subliniat că pe aici se scurge întreg traficul auto în tranzit prin Timișoara al autovehiculelor grele care nu au acces prin zona centrală a municipiului. Pielonii sint mereu expuși accidentelor și așa amînti aici cazul tragic al unui băiețel de 11 ani care și-a pierdut recent viața în urma unui asemenea accident stradal. Din păcate,

nici după această tristă intimplare, care a indignat întreg cartierul, nu s-au luat măsuri de ocrotire a pietonilor.

La cele 133 de volume existente în rafturile bibliotecii municipale «Stroe Beloescu» din Birlad, în luna ianuarie au intrat încă 2 000 de volume, din domeniile literaturii ideologice-politice, științifice, beletristice, pentru copii, cărți didactice etc. Dotarea acestei biblioteci cu noi apariții a făcut ca numărul cititorilor să crească de la luna la lună. (Lupu Bucholtz, Birlad)

La kilometrul 14 pe soseaua București-Pantelimon-Brănești se află frumoasa pădure de stejar și tei Pusnicu și lacul cu același nume, iar la mieznoapte de lac — un important muzeu istoric și obiectiv turistic, mănăstirea Pasărea. Amintesc în treacăt că pentru punerea în valoare a acestui monument s-au cheltuit aproape 7 000 000 lei. Din păcate, soseaua de acces către aceste locuri de agrement și recreere — în lungime de numai 4 km de la soseaua principală — este impracticabilă pentru mijloace de transport auto. De ani de zile este inclusă în diferite planuri de modernizare, dar mereu uitată. Am întîlnit pe acest drum turiști francezi, interesați să viziteze locurile acestea, rămași cu mașinile în pană. Cunoscută fiind penuria de locuri de agrement pentru cetățenii Bucureștiului, ne întrebăm dacă nu este cazul să fie repus în valoare un asemenea complex de condiții naturale și obiective istorice, prin simpla refacere a unui drum de numai 4 kilometri. (N. Vieru — București)

M-am născut într-un sat micuț, un sat de moșneni, cu oameni harnici și pricepuți care au știut să pretuiască și binele și răul. Și ei au înfăptuit multe în satul lor, dar nu despre asta vreau să vorbesc. Satul se numește Socolești, aparține de comuna Slingăceava, județul Mehedinți. De fapt ar fi trebuit să spun că satul s-a numit Socolești, iar de vreo cîțiva ani se numește Satul Mare. Oamenii continuă însă să spună că sint din Socolești, vin de la Socolești, merg la Socolești, și așa mai departe. Cui și de ce l-a venit ideea să schimbe numele de Socolești în Satul Mare nu știu. Ceea ce credem însă este că hotărîrea a fost luată cam pripit. Numele satului nostru este legat de cel al vornicului Socol, din nvela istorică a lui Alexandru Odobescu «Doamna Chiajna». Citez din finalul primei părți a acestei nuvele (capitolul «Mormîntul»), în care autorul spune: «...printre aceia ei socoteau și pe tinărul Radu Socol, în care își pusese mari nădejdi și care acum, neștiut de nimeni, trăia retras și ascuns pe malul Motrului, în dărămăturile cetății de la Socolești, muncindu-și sufletul înduios între ură și iubire...» Atunci cînd ne vom aduna din nou pentru a ne povesti ceea ce am realizat în anii noștri de activitate, noi, fiii acestui sat, vom fi bucuroși să numim vatra noastră părintească așa cum s-a chemat întotdeauna: satul Socolești. (Tudor Constantin, Timișoara)

Orașul Victoria s-ar putea numi și ORAȘUL NOU, și ORAȘUL TRANDAFIRILOR. Nou, fiindcă s-a ridicat în anii noștri și sub ochii noștri, iar al trandafirilor, fiindcă este împodobit cu mii de trandafiri roșii care înconjură frumoasele blocuri în care trăiesc muncitorii Combinatului chimic Victoria. Dintre instituțiile care arată starea de civilizație a locuitorilor orașului citez un liceu teoretic, un liceu industrial și o școală profesională etc. În mijlocul orașului avem un frumos club muncitoresc cu o activitate bogată în ridicarea nivelului cultural al oamenilor. (Vasile Damian, satul Drăguș, Brașov)

V-am scris, și dumneavoastră ați publicat (Flacăra nr. 3) scrisoarea mea în care va relatau cîteva lucruri despre conviețuirea în comun aici, în blocul în care stau. Precizăm că erau observațiile mele în urma unei îndelungi imobilizări din cauza unui accident. Ceea ce nu v-am scris atunci, și o fac acum, este că imobilizarea aceea a fost urmarea unui accident în care mi-am pierdut un picior și jumătate din celălalt. Timp de patru ani nesfîrșit de lungi, am fost imobilizat, după 14 ani de muncă, și în acești ani de suferință am terminat cursurile facultății de științe economice din Craiova și în septembrie 1975 am dat examen de stat. Ros de sentimentul inutilității, al îmbătrînirii — la 35 de ani — am apelat la oameni cunoscuți și mi s-a întins o mînă caldă. Vă scriu fericit că sint din nou un om util și lucrez la întreprinderea la care am lucrat, Trusul de Construcții Industriale Craiova. Oamenii mi-au dat credință că nu sint străin și nu sint singur. Cum să mulțumesc acestor oameni, atît tovarășilor de muncă, cît și medicului și psihologului care m-au ajutat? Niciodată nu voi găsi suficiente și potrivite cuvinte să le mulțumesc. (Sandu Păunescu, Craiova)

Merg pe drumul împlinirii a 85 de ani de

viață. Cu talpa picioarelor am bătătorit pămîntul țării aparîndu-l la Mărăști și Mărăești în primul război mondial. Cu talpa piciorului, ca plugar, am simțit pămîntul reavăn în urma brazdei de plug, pe plaiurile mele plenicene. N-am fost niciodată bolnav, n-am fost internat prin spitale. Acum, din cauza unei plăgi infectate la talpa piciorului, a trebuit să fiu internat în spital și numai datorită colectivului de medici ai secției I chirurgie a Spitalului Militar din București — îl numesc pe medicul Constantin Văideanu, ajutor de medicii Ion Gheorghe, Octavian Mancas, Aurel Boca, Virgil Constantinescu, Ion Nicola, Paul Schiopu. Le mulțumesc tuturor pentru acest spirit românesc ce dăinuiește în medicina românească pusă în slujba omului. (Dumitru Tache Popescu, Plenița-Dolj)

Sintem un grup de absolvenți ai Grupului școlar auto din strada Caporal Grigore Marin, în meseria de mecanici auto. Avem încheiat un contract de școlarizare cu I.R.A. 1 Obor. Încă în cursul școlii am fost transferați la I.R.A. 17 Grivița (Clăbucet) unde ne-am prezentat pentru repartizare. Aici am avut însă neplăcuta surpriză ca — deși calificați în ramura mecanici auto — să fim repartizați la atelierul de... tapițerie și tinichigerie. Nu-i păcat de toată strădania noastră de a învăța o meserie pe care sintem împiedicați să o practicăm?

La sesizarea cititorului nostru Constantin Vinătoru din București despre unele aspecte negative din activitatea comercială a I.C.L. Alimentara, sector 6, primim acest cu totul uluitoare răspuns din partea Consiliului popular al sectorului 6:

«...În urma verificărilor efectuate de către organele noastre de resort, nu s-a putut constata practic autenticitatea celor sesizate de tov. Vinătoru Constantin, însă în urma analizei efectuată de noi cu conducerea I.C.L. Alimentara sector 6, am ajuns la concluzia că tovarășii menționați de petiționar trebuie totuși sancționați pentru a evita în viitor astfel de abateri...»

N.R. O singură și simplă întrebare: care «abateri trebuie sancționate»? Cele care n-au fost constatate ????

POȘTA REDACȚIEI

Vasile și Rafila — Sibiu. Referitor la cererea dumneavoastră de a vi se aproba construcția unei locuințe, Consiliul Popular municipal ne informează că, în conformitate cu prevederile Legii Nr. 58/974 și ale Deciziei Nr. 186 a Comitetului Executiv al Consiliului Popular județean, în municipiul Sibiu s-au stabilit zone cu regim de înălțime privind construcțiile noi de locuințe. Strada Aciliu intră în această zonă. Dumneavoastră, prin asociere cu alte familii, vă puteți construi o casă cu parter și două etaje, revenind fiecărei familii cîte un apartament. Niculina Frățilă — Făurei. Ați fost sfătuit să lucrați în continuare la C.L.F.-Buzău, pînă la comunicarea de locuri de muncă pentru muncitoare permanente la secția de industrie locală Făurei, cînd veți fi anunțată pentru a fi plasată pe un loc corespunzător. Florica Mitu — Sinești, județul Ilfov. Sînteți elevă în clasa a VIII-a și ne cereți să vă spunem ce trebuie să faceți ca să urmați facultatea de farmacie. Să învățați temeinic, să terminați școala generală, să urmați liceul, să vă susțineți bacalaureatul, iar în ceea ce privește pregătirea pentru concursul de admitere la facultate, aveți la dispoziție broșura «Admiterea în învățămîntul superior». Ion Rotaru — Caransebeș. În urma sesizării noastre, ați fost programat pentru internare în secția de boli profesionale a spitalului județean Reșița, pentru a vi se putea stabili diagnosticul. În funcție de rezultatele analizelor vi se va stabili și tratamentul. Didina Hrențuc — Rădăuți. Nu doriți altceva decît să vă publicăm scrisoarea (așa cum ne-ați trimis-o), care se vrea o descriere a unei excursii făcute cu colegii de clasă, dar nu ați reușit. Vă recomandăm însă mai multă atenție la exprimare. Nu este admis pentru o elevă să scrie: «...am uitat, se pare, un amănunt infirm: sintem, toți, în anul III de liceu...» Marin Păuna — comuna Iancu Jianu, Olț. Sînteți absolvent al liceului agricol și nu cunoașteți care vă sint drepturile de muncă. Absolvenții liceelor agricole sint repartizați în C.A.P.-uri ca muncitori agricoli de specialitate, iar retribuția se face în raport cu lucrările efectuate. Grup de la Trusul construcții miniere — București. Sesizați o seamă de neregulă de la trusul unde lucrați, aducînd grave acuzații unor cadre de conducere, cerînd de urgență să se ia măsuri, dar omiteți un lucru esențial, semnătura. Iulian Preda — Pitești. Ne scrieți că în orașul Pitești, la restaurantul «Muntenia», șeful unității nu este competent pentru această funcție, dar nu scrieți în ce constă această incompetență. Afirmațiile trebuie să vi le susțineți cu argumente, adresîndu-le forurilor locale, în drept de a lua măsurile ce se impun.

MARGA NEDELEA ■

ACȚIUNI ÎN SLUJBA CAUZEI GENERALE A PĂCII ȘI COOPERĂRII INTERNAȚIONALE

Întîlnirile pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, le-a avut în ultima vreme cu reprezentanți ai vieții politice din diferite state au demonstrat încă o dată preocuparea României de a promova în acțiunile sale de politică externă principiile existente în documentele Conferinței general-europene și de a respecta angajamentele asumate prin semnarea Actului final, de a contribui cu toate eforturile la înfăptuirea unei securități și păci autentice pe continentul nostru, în întreaga lume.

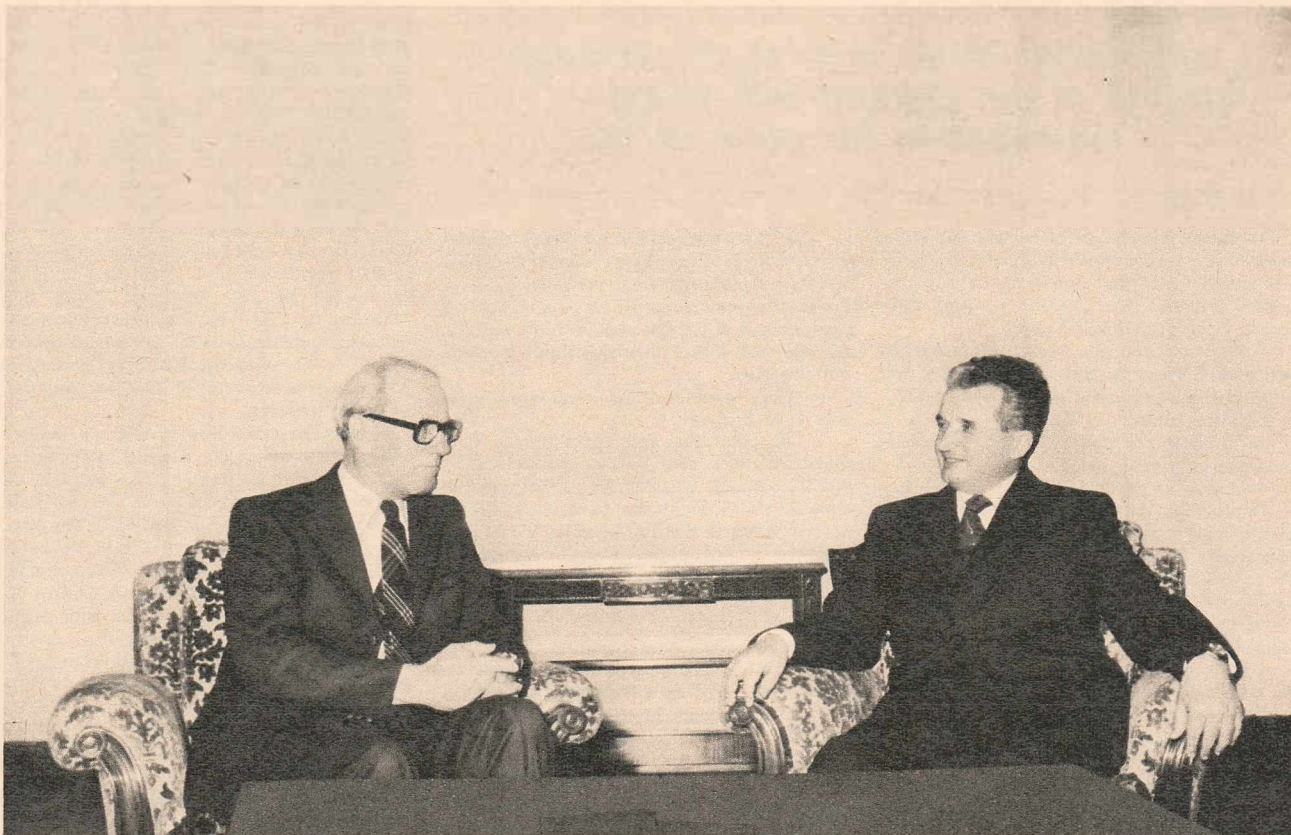
În ziua de 3 februarie tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe K.B. Andersen, ministrul afacerilor externe al Danemarcei. Cu acest prilej s-a constatat progresul realizat în relațiile dintre cele două țări. De asemenea, au fost examinate posibilitățile pentru lărgirea și intensificarea legăturilor lor politice, economice, comerciale, tehnico-științifice și culturale, pentru o cooperare rodnică în industrie, cercetare, dezvoltare tehnologică și în alte sectoare de activitate.

În cursul convorbirii care a decurs într-o atmosferă de caldă cordialitate și prietenie, tovarășul Nicolae Ceaușescu și K.B. Andersen au abordat și o serie de aspecte ale vieții politice internaționale. Exprimîndu-și satisfacția în legătură cu încheierea cu succes a Conferinței pentru securitate și cooperare, președintele României și ministrul de externe al Danemarcei au pus în evidență faptul că pacea în lume este legată de măsuri efective de dezangajare militară, de o dezarmare reală precum și de soluționarea pe cale diplomatică a conflictelor din diferite locuri ale planetei.

În ziua de 5 februarie, în cadrul întrevederii pe care au avut-o, întrevedere desfășurată într-o atmosferă prietenească, de stimă și înțelegere reciprocă, tovarășul Nicolae Ceaușescu și Andreas Papandreu, președintele Partidului Mișcarea Socialistă Panelenă (P.A.S.O.K.), s-a remarcat că prima vizită în România a unei delegații P.A.S.O.K. reprezintă începutul unei rodnice colaborări între Partidul Comunist Român și Partidul Mișcarea Socialistă Panelenă. După ce s-a apreciat favorabil extinderea relațiilor pe mai multe planuri între Republica Socialistă România și Republica Elenă, s-au discutat probleme ale activității internaționale. În spiritul documentelor adoptate de Conferința general-europeană de la Helsinki, s-au evidențiat importanța transformării Balcanilor într-o zonă a păcii și colaborării, necesitatea rezolvării grabnice, printr-o soluționare politică, a situației din Cipru, precum și rolul care revine forțelor de stînga, progresiste, democratice, maselor populare, la înfăptuirea dezideratelor de pace și progres ale omenirii.

Tot în ziua de 5 februarie, la Palatul Consiliului de Stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe Teodoro Quirós Castro care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Costa Rica în țara noastră. În cuvîntările rostite în cadrul ceremoniei de prezentare a scrisorilor de acreditare, tovarășul Nicolae Ceaușescu și ambasadorul Teodoro Quirós Castro au evocat evoluția pozitivă a relațiilor româno-costaricane, subliniindu-se rolul pe care l-au avut în această privință vizita făcută în septembrie 1973 în Costa Rica de către președintele României, precum și vizita întreprinsă de președintele Republicii Costa Rica, Daniel Oduber Quirós, în aprilie 1974 în România.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat în cuvîntul său că România și Costa Rica, țări în curs de dezvoltare, au interese comune în dezvoltarea colaborării dintre ele, întemeindu-și această colaborare pe principiile deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne, respectului independenței și avantajului reci-

Întrevederea dintre președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și ministrul afacerilor externe al Danemarcei, K.B. Andersen — o întrevedere în folosul ambelor țări și popoare.

În timpul discuțiilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, și Andreas Papandreu, președintele Partidului Mișcarea Socialistă Panelenă.

proc. Totodată, președintele României s-a referit la probleme legate de instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale, pe bază de egalitate și echitate, care să înlesnească dezvoltarea rapidă a tuturor statelor și să lichideze subdezvoltarea, marile decalaje dintre state.

În ziua de 10 februarie tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit pe Ali Salem Lawar, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Populare Democratice a Yemenului.

După ce în cuvîntul său ambasadorul R.P.D. a Yemenului și-a exprimat hotărîrea de a acționa, în cadrul misiunii ce i s-a încredințat, pentru extinderea relațiilor de colaborare dintre cele două țări și

popoare, a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu. Referindu-se la relațiile dintre cele două țări, președintele României a spus: «Ca țări în curs de dezvoltare, Republica Socialistă România și Republica Populară Democratică a Yemenului sînt profund interesate să conlucreze tot mai strîns, să dezvolte o largă colaborare și cooperare între ele și, totodată, să-și aducă, împreună cu celelalte state, contribuția activă la abolirea vechilor relații de inechitate și asuprire, a politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, la promovarea unor raporturi noi, de egalitate, respect și avantaj reciproc între toate popoarele, indiferent de mărimea și orînduirea lor.»

În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a afirmat că numai printr-o

soluționare politică a conflictului din Orientul Mijlociu se va instaura o pace justă și durabilă în această zonă.

În aceeași zi, tovarășul Nicolae Ceaușescu a mai primit și pe Mooki Vitus Molapo, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador al Regatului Lesotho în țara noastră.

În cadrul alocuțiunilor rostite cu acest prilej, președintele României și ambasadorul Regatului Lesotho au subliniat dorința comună a celor două state de a promova o colaborare strînsă, care să servească progresului lor economic multilateral, valorificării bogățiilor lor naționale, cauzei generale a păcii și cooperării internaționale. **GEORGE NICOLAE** ■

am simțit că mi s-au clarificat unele gânduri și am căpătat mai multă siguranță în tot ceea ce fac

Damian Gheorghe, primarul orașului Moldova Nouă, s-a întors de la București, de la Congresul consiliilor populare, cu dulciuri pentru nepotul său, Claudiu, și, după cum spune, cu mare poftă de lucru.

— Pentru că noi chiar avem mult de lucru! Am plecat, doar, de la un sat de deal și am ajuns la orașul asta, așa cum se vede astăzi, în plină dezvoltare.

— Pe scurt, ce se poate spune despre dezvoltarea acestui oraș?

— În ultimele trei cincinale ni s-au acordat, ca fonduri de investiții, 937 de milioane. Și n-a fost rău, orașul nostru a crescut, a luat aspect de oraș adevărat. Procesul acesta va continua în cincinalul actual, cincinalul nostru «cel mare», pentru că pe parcursul lui vom face investiții de 2 miliarde și jumătate!

— Ce veți face cu banii aceștia?

— O bună parte din ei o vom da pentru întreprinderea minieră, care și acum este cea mai mare întreprindere din oraș, și îi dă acestuia o personalitate aparte, de centru muncitoresc, minier, unde oamenii muncesc, nu se încurcă, dar în același timp sînt și pretențioși, în sensul că datoriile care li se cuvin trebuie achitate, promisiunile îndeplinite. În această privință, pot să afirm, nimic din ceea ce ne este necesar, ca mijloace de viață civilizată, nu ne lipsește. Dealtfel, în acțiunea edilitar-gospodărească noi am luat în 1975 locul I pe județ.

— Ce credeți că s-a schimbat în activitatea dumneavoastră de primar după Congresul consiliilor populare?

— Am simțit că mi s-au clarificat unele gânduri și am căpătat mai multă siguranță în tot ceea ce fac. Încă din prima zi cînd am ajuns acasă a trebuit să împărtășesc celor rămași aici impresiile de la acest mare congres. Și nu este vorba numai de impresii. E vorba despre ceea ce s-a discutat acolo, despre toate acele lucruri profunde și esențiale pentru dezvoltarea economico-socială a țării. În ceea ce ne privește, urmează să facem neîntîrziat un plan de acțiune în care să valorificăm ideile congresului și să răspundem, pe această cale, sarcinilor stabilite de el. Vom căuta să folosim și experiența altora, despre care am aflat cîte ceva în zilele Congresului. Ceea ce aflăm, de exemplu, de la primarul orașului Codlea, privitor

la repartizarea sarcinilor pe deputați astfel încît un om să răspundă de la început și pînă la sfîrșit de o problemă, nu să înceapă, să ase pe altcineva să continue și pînă la urmă răspunderea să nu mai poată fi nominalizată, așa cum din păcate se mai întîmplă și pe la noi cîteodată.

— Căror probleme din viața orașului le veți da prioritate?

— Mă refer la cele economice. Sînt obiective mari, care vor sta permanent în atenția noastră. Dealtfel ele își vor aduce o contribuție hotărîtoare pentru ca orașul nostru să poată obține, în acest cincinal, o creștere a producției globale industriale de peste 500 milioane de lei.

— La lucrările cărei secțiuni a Congresului ați participat?

— La investiții. Mi-a plăcut ce s-a discutat acolo. Mi-a plăcut, pentru că m-a interesat. După cum știți, în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, prezentată în fața Congresului, a fost subliniată necesitatea păstrării unei tradiții și a unei personalități a structurii arhitecturale a orașelor noastre. Într-adevăr, gîndesc și eu, de ce am face și noi la Moldova Nouă așa cum fac toți prin celelalte părți ale țării, de ce adică am face noi numai tencuieli cu var și vinacete la clădirile noastre, cînd în zona în care ne aflăm se găsește atît de mult terasit și tuf calcaros? Placate cu asemenea materiale, casele noi și blocurile ar da orașului nostru un aer aparte. Asta îmi amintește, chiar, de o discuție pe care am avut-o odată cu un arhitect, care căuta să mă convingă că este frumos ca atunci cînd coboară sau urcă cineva pe Dunăre să vadă orașul nostru, blocurile cu cele peste 2500 de apartamente, ca pe o turmă de oi albe. Nu știu cît l-oi fi convins eu spunîndu-i că asta e oraș, nu turmă, dar chiar dacă ar fi să o luăm așa, într-o turmă nu sînt numai oi albe, ci mai sînt și bălțate și negre. Dar m-am cam întins la vorbă cu povestea asta; ceea ce aș vrea eu să rețineți este că Moldova Nouă încearcă să fie nu numai un oraș puternic, cu putere economică, adică, dar și un oraș frumos. Și, mai mult decît atît, că nu ne interesează frumusețea de serie, ci numai aceea care poate să dea orașului nostru un farmec numai al lui și să-l facă imposibil de confundat cu altul.

E. DUMITRU ■

la șimian se cultivă grîu, se cultivă porumb, așa cum se cultivă omenia

Hărțile obișnuite și expresia devenită celebră a unui scriitor drag nouă plasează Șimianul («la porțile Severinului»), iar cartografia profesională a agronomilor arată comuna în zona a II-a de fertilitate a solului. Președinta ceapeului de aici are 35 de ani și se numește Sofia Maxim. A intrat în colectiv de la înființare. Adică din 1960. În cerere, soțul, Ion Maxim, fiindcă avea serviciu, spunea că se înscrie «cu un braț de muncă». Brațul era ea. Vreo doi ani a fost mulgătoare. Apoi brigadier zootehnist. Din 1967 este președinta cooperativei, iar din '75 deputată în Marea Adunare Națională. Are două fete: Emilia, în anul al III-lea la liceul industrial din Calafat, și Ștefania, în clasa VII-a. «Soțul? M-a înțeles întotdeauna și... n-am avut în casă decît bucurii». A fost o ezitare. Poate a vrut să zică «și m-a iubit întotdeauna». Avea toate temeiurile să spună așa, dar cuvîntul e prea de taină și de

borangic. Țăranii păstrează o sfială curată pentru bucuriile de lîngă inima lor. Așa cum știu să rămînă, cu liniștită mîndrie, țărani. Chiar dacă ajung în Parlament. Țin cu un fel de ambiție la numele acesta pe care-l poartă ca pe un titlu. În datina sufletului, ei știu că țaran vine de la țară. «E o mulțumire rară — zice Sofia Maxim — să știi că ești țaran și că ți se ia în seamă gîndul la Marea Adunare Națională».

În 1967, cînd a fost aleasă președintă, averea cooperativei era de 1,2 milioane lei. Producția medie de grîu la hectar era de 900 kg, iar cea de porumb de 800. Contractul de carne înregistra vreo 3 tone. Valoarea zilei muncă abia se rotunjea la... 7 lei. Sătenii își căutau care mai de care servicii. La C.A.P. mai rămăseseră vreo 50. «Ca să nu întîrziem prea mult lucrările, aduceam zilnic 80 de oameni de la C.A.P. Pătule, își amintește Sofia Maxim. Plecam la patru dimineața

după ei, iar seara îi trimiteam înapoi. Era greu pentru toți. Pînă acolo sînt peste patruzeci de kilometri. Dar, încet-încet, s-au dezmoșțit și-ai noștri. În al doilea an am urcat de la 7 la 11 lei. Oamenii au văzut că ne ținem de vorbă, cînd promitem ceva, și nu ne batem gura cu ce nu se poate. Acum nu ne plîngem de brațe de muncă. Vin la lucru peste 1200 de cooperatori. Din aceștia, 999 sînt femei. Cu mine, de fapt, 1000 de femei. Iar soții, care au servicii, s-au deprins să-și ia concediile cînd avem mai mult de lucru. Nu ne lasă singure». Multe s-au schimbat din '67. Valoarea normei convenționale a ajuns la 32 de lei, iar averea cooperativei la 13 milioane. Se obțin, în medie, 2800 kg grîu la hectar și 4150 kg porumb, pe teren neirigat.

În comună toată lumea știe cît iubește Sofia Maxim animalele. De aici grija pentru întreg sectorul zootehnic. «Așa am fost de cînd eram copil, se scuză parcă. De răul meu, părinții nu puteau vinde niciodată din miei. Mă agățam de gîtul lor și tata renunța: «Dă-i încolo de bani!» În 1971, toamna, trebuiau aduși vițelii din Insula Șimian, la iernat. Pentru treaba asta oamenii legau cîte două bărci alături. Președinta a plecat prima. La întoarcere, tocmai vițelul pe care-l ținea de gît a sărit din barcă. În aceeași clipă și ea era în Dunăre. «Cum era să-l las? Să se încece din mîinile mele? Cum să mă fi întors fără el?» Luntrașii au intervenit și i-au scos la mal. Era în noiembrie...!

Anul trecut cooperatorii din Șimian au livrat statului peste 300 tone carne de pasăre. Acum vor să realizeze circuit închis pentru producerea materiei prime în avicultură. Încă din iunie, Direcția agricolă județeană le-a aprobat să cumpere incubatoarele. Numai că lucrările la stația de incubație și la modernizarea unor grajduri nu puteau înce-

pe: pentru deschiderea finanțării le trebuia proiectul sumar, iar specialistul de la sectorul de investiții al D.G.A.I.A., inginerul Ion Mirșu, nu-și găsea timp. Patru luni i-a amînat. Pînă în octombrie... Sofia Maxim nu pare supărată, deși prin lipsa de timp ea explică altfel de lucruri; de pildă faptul că de cînd e președintă n-a fost decît de două ori în concediu. E drept că mereu are de lucru. De la soarta boabelor de grîu pînă la a oamenilor, nimic nu rămîne dîncolo de grijile ei.

Avea șaisprezece ani cînd s-a căsătorit cu Ion Maxim. Au intrat atunci în rînd cu lumea satului și felul cum își trăiesc viața și își cresc fetițele i-a așezat în frunte. Pentru țărani a fi în rînd cu lumea a însemnat mereu criteriu moral și rațiune supremă. În logica lor dintotdeauna, cîntea s-a asociat drumului drept. Orice răzlețire înseamnă altceva... Nu demult, președinta a simțit că doi tineri angajați ai cooperativei erau gata să uite de drumul acela. Au amîndoi familii. Se ferește delicat să le spună numele. «I-am chemat și-am stat de vorbă cu ei. Le-am spus eu niște lucruri, așa ca-ntr-o țărani: curat și fără supărare... Acum e liniște în casele lor.»

Sofia Maxim învață. Anul acesta va da admiterea la o facultate. «Cred că se poate. Mă pregătesc. Și țin foarte mult să reușesc. Fata asta mică, Ștefania, zice că se face doctoriță. Vreau s-o învăț să nu renunțe, dacă-și pune ceva-n gînd, dar fără s-o toc la cap. Are să-nțeleagă singură. Pentru că, la urma urmei, să se facă ce-i place!»

La Șimian, în zona a doua de fertilitate a solului, se cultivă grîu, se cultivă porumb, așa cum se cultivă omenia. O mie de femei strîng, prin truda lor, milioane și una dintre ele se numește Sofia Maxim.

DORIN GHERGHINESCU ■

e greu să fii primar? cînd te dăruiești cu totul e greu, dar e frumos

Din cele două comune clujene prevăzute a se urbaniza în actualul cincinal, una este Gilăul. Vă spune ceva acest nume, Gilău? Probabil că nu. Dar Târnița? Sigur că da. Ei bine, marele baraj de la Târnița, cu nu mai puțin cunoscutul lac de acumulare, se află în cuprinsul comunei Gilău.

— Teritorial, deci, barajul Târnița și lacul țin de Gilău.

— Numai teritorial?!

Primarul Vasile Sucală rostește întrebarea cu sinceră și uimită indignare, apoi zice că da, desigur, numai teritorial ține Târnița de Gilău, și mă privește ironic. El știe foarte bine că satul a dat acestei mari construcții hidrotehnice de importanță republicană nu numai teritoriu, ci și munca multor oameni din partea locului și mult suflet. El însuși, deși om al pădurii, muncitor forestier în tinerețe (azi, la 44 de ani, el tot tînăr se ține), a muncit cîteva ani pe acest șantier, pînă în 1974, cînd a fost ales secretar al Comitetului de partid al comunei Gilău. Așadar, categoric, nu numai teritorial.

Ne întoarcem cu vorba la urbanizare. Dacă Gilăul va deveni așezare urbană în acest cincinal, primii pași pe drumul urbanizării au fost făcuți de fapt în cincinalul trecut, 1971-1975. Bilanțul cu care pleca primarul la Congresul consiliilor populare conținea cifre care realizează și proiecte deosebit de grăitoare în acest sens. La peste 7 300 locuitori, cîți are comuna, populația activă e de peste 3 200, din care în agricultură numai 1 500, deci ceva mai puțin de jumătate. Restul, cam 1 700, lucrează în exploatarea forestieră, în diferite întreprinderi industriale (mulți fac naveta la Cluj-Napoca), în comerț și prestări de servicii. Pînă în 1980, cînd populația «orașului» Gilău se va apropia de 10 000 locuitori, cu 4 500 oameni angrenați în producție, raportul se va răsturna categoric în favoarea urbanizării: 3 400 persoane cu ocupații neagricole față de 1 100 oameni în

agricultură; mai puțini decît acum, dar dînd o producție mai mare cu aproape un milion de lei.

Primarul Gilăului mai înșiră și alți pași pe drumul urbanizării făcuți în cincinalul trecut. 400 metri patrați de trotuar bine asfaltat, 1,5 kilometri conductă pentru apă potabilă (de pe acum cîteva zeci de case au apă la robinet), supermarketul, complexul de deservire. Toate acestea vor fi continuate și amplificate în cincinalul actual. Volumul vînzărilor, în comerț, va crește de la 45 milioane la 62 milioane lei. Volumul prestărilor de servicii va fi în 1980 dublu: 5,5 milioane lei, față de 2,7 milioane. Apa curentă va fi introdusă în cam 1000 de case. Se vor construi și cîteva blocuri, totalizînd 280 apartamente. Școlile vor avea încă 16 săli de clasă, în grădinițe vor fi primiți în plus 160 copii, se va construi și o creșă.

În acest punct al convorbirii, o paranteză: află că locuitorii Gilăului se mîndresc foarte cu un tînăr consătean, Ion Coman, fiul unui țaran cooperator aproape analfabet. Acest Ion a dat admiterea la medicină în 1974 și a obținut media 10, «cu felicitări», performanță unică pe țară, zice primarul.

În buzunarul lui Vasile Sucală se afla o hîrtie, cu cîteva angajamente ale celor ce l-au ales. E vorba aici de importante sporuri față de recolta planificată, în special la sfeclă de zahăr și cartofi, la lapte. Suprafața agricolă va crește cu 18 hectare, teren recuperat. Cheltuielile de producție planificate în cincinalul 1976-80 vor fi reduse cu peste 300 000 lei. Pe Valea Căpușului se vor executa lucrări de regularizare, în total 3,6 kilometri. Păstrăvăria, ultramodernă, va fi terminată și populată, începînd să furnizeze, încă din anul acesta, 20 tone de pește. Și multe altele.

— Tovarășe Sucală, e greu să fii primar? Întrebarea pare să nu-i placă. Răspunde tîrziu.

ȘI VIAȚA ȚĂRII

— Asta, așa numai, nu pentru revistă: este foarte greu.

Nu spune și că e frumos, dar înțeleg singur. Îl rog pe primarul Gilăului să mă ierte că dezvălui vorbe pe care mi le-a spus doar așa, între noi. E greu să fii primar, mai ales

atunci când muncești cu toată dăruirea, așa cum face Vasile Sucală. Am aflat, nu de la el, că felul lui de a lucra i-a atras prețuirea alegătorilor după numai un an de când l-au ales.

MIRCEA FODOREANU ■

numai prin muncă, binele la bine trage

Cum să fac eu să vă spun cât mai multe despre comuna noastră în cât mai puține cuvinte, așa cum îmi cereți? Să încerc. Eu, Mihăilă Nicolae, sînt primarul comunei Gheorghe Doja, aflată în nordul județului Ialomița, comună nu foarte mare, de 3860 de oameni, și datînd din 1922, după improprietățile care au urmat primului război mon-

de 7900 kilograme porumb boabe la hectar în condițiile culturii neirigate, cifră care în anul trecut s-a ridicat la 8460 și în continuare, bineînțeles, căutăm să nu ne mulțumim cu atât. Acesta e adevărul, că avem un C.A.P. bogat, iar sursa acestei bogății este că oamenii noștri muncesc din toată inima, fără să se uite că uneori e greu sau se murdăresc pe

nu ajungem uneori să punem, cum să vă zic, carul înaintea oiștei. Cu plan, cu judecată, cu chibzuință, se poate. Fără ele, nu. Să vorbim despre sistematizare, de pildă. Schița noastră de sistematizare a fost aprobată și, conform ei, a fost delimitată vatra satului, urmînd a ne restrînge, în timp, de la 214 hectare pe cît se întinde acum comuna, la 45. Mulți, fiind vorba despre o situație nouă, cum este aceasta, cînd casele vor trebui să fie mai compacte, se grăbesc să spună: vom construi case cu etaj. Și noi, cei din Gheorghe Doja, spunem la fel, cu o condiție însă: să ne asigurăm, de exemplu, apa potabilă și sursa de încălzire. Pentru că, deși oamenii vor într-adevăr case cu etaj, nimeni n-o să fie prea bucuros să care apa cu gălețile pe scări ori să ducă lemnele cu brațul. În ce ne privește, avem deja o rețea de apă potabilă de 6 kilometri. Ceea ce ne lipsește e o centrală de termoficare, dar vom încerca s-o facem cît mai repede posibil.

înșine, de ce să fim prea modești, doar l-am muncit întotdeauna bine. Îl vom lucra și de acum încolo la fel, cu atît mai mult cu cît munca noastră vă fi mai ușoară: în cursul acestui cincinal va începe acțiunea de irigare a zonei de nord a județului și deci și a terenurilor noastre.

Toate lucrurile acestea pe care vi le-am spus eu acum, cam în grabă, totuși, vă dați seama că mi-au trecut de mii de ori prin cap și le cunosc așa cum mă cunosc și pe mine. Astăzi, luni, 9 februarie, este însă prima mea zi de muncă de după Congresul consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare municipale, orașenești și comunale, sînt încă sub puternica impresie mobilizatoare a magistrului cuvîntării de o inestimabilă valoare teoretică și practică a tovarășului Nicolae Ceaușescu și chiar și acum, cînd vorbesc cu dumneavoastră, simt nevoia unei recapitulări mai pe larg a tuturor acestor probleme de prezent și de viitor ale

dial, cînd mai mulți țărani din trei comune prahovene au primit pămînt și chiar s-au stabilit întinzînd aici vatră de sat. Despre pămîntul acesta ar fi multe de zis, pentru că oamenii au ținut la el cu patimă, el a fost singura lor salvare, după cum și astăzi, dacă vreți, oamenii țin la fel de mult la pămînt, pentru că pămîntul este cea mai mare bogăție a satului; C.A.P.-ul a devenit la noi chiar ceea ce este la oraș, pentru muncitor, uzina, și lucrul acesta ar fi pentru dumneavoastră mai lămurit dacă v-aș spune că am fost distins și de patru ori cu «Ordinul Muncii clasa I», iar CAP-ul nostru a devenit unitate EROU. Deci țărani noștri din Gheorghe Doja sînt chiar niște eroi ai agriculturii; ticlul acesta, care i-a bucurat atît de mult pe consătenii mei, l-am primit pentru producția din 1974,

mîini de pămînt, ba chiar le place, cum spunem, și iubesc această muncă. Cum să n-o ubească? Știți dumneavoastră că în anul trecut valoarea unei norme convenționale s-a ridicat la 78 de lei? Cine să mai vrea să se facă navetist cînd poate să stea aici, liniștit, lîngă nevastă și copii și lîngă prieteni și rude, și în același timp să trăiască tot la fel de civilizată ca la oraș. Nu exagerez, nu. Comuna, după cum se vede, arată destul de bine. Are cam de toate. Să nu le mai înșir eu acum: magazine, școli, dispensare, și așa mai departe. Cele 500 de case noi îi dau aproape aspectul unei localități nou înființate, unde tot mai mulți oameni dispun de înlesnirile civilizației de la oraș. În procesul acesta de urbanizare, trebuie însă multă disciplină, trebuie totul gîndit, prevăzut, calculat dinainte, să

Ce să vă mai spun? Aceștia sîntem noi, cei din Gheorghe Doja. Dar haideți să vă spun ceva și despre ceea ce vom fi. Vom rămîne, în cincinalul acesta, o comună. De cincinalul următor se leagă însă speranța noastră de a fi valorificate apele lacului Fundata, aflat chiar în coasta comunei. Apele acestea, spun specialiștii, au calități superioare celor de la Amara. N-ar fi de mirare, deci, să devenim un mic orașel, o stațiune balneoclimaterică aici, în inima Bărăganului. În sfîrșit, timpul și oamenii vor decide. În altă ordine de idei, vreau să mai spun, noi vom înțelege să muncim în continuare pămîntul cu aceeași sîrguință de pînă acum, pentru că asta este șansa noastră cea mare, noi datorăm pînă acum aproape totul pămîntului nostru. E drept că și nouă

satului meu, simt nevoia să-mi pun niște gînduri în ordine. Dealtfel, într-una din serile următoarelor zile am de gînd să-i convoc pe oameni în sala mare, de aproape 500 de locuri, a cîminului cultural, și să vorbim împreună despre toate acestea. Știu bine că nu vor lipsi decît cei care sînt plecați la Poiana Țapului, unde avem cumpărată o vilă a noastră, a comunei, pentru odihnă. În rest, știu că vor veni toți. Îi cunosc doar, sînt consătenii mei, așa am fost noi întotdeauna, uniți, și așa rămînem. Și sîntem uniți pentru că, după cum spuneam, nu ne ferim de muncă, iar cînd e vorba despre comuna noastră, am văzut bine și pînă acum, am văzut foarte bine chiar, numai prin muncă putem să zicem și putem să ne mîndrim că binele la bine trage! DUMITRU ELIADE ■

HOBIȚA —

vatra geniului

Casa memorială «Constantin Brâncuși» din Hobița, o casă străveche (are, se zice, vreo două secole), care privește lumea prin ferestrele artei.

Trebuie — căutându-l pe Brâncuși — să ne întoarcem, mereu și mereu, în Gorj, la Hobița.

Trebuie deci — notam recent, chiar în Gorj, încercînd, ca atîția alții, să fixez paralaxa la sol a acestei comete cu nume românesc, ivită atît de surprinzător pe cerul de artă al lumii — să ne întoarcem, mereu și mereu, aici, la Hobița, în Subcarpații Olteniei, între Tismana, Arcani și Runcu, zonă care, observa cineva, ar trebui păzită și cercetată ca un adevărat parc etnografic național. Trebuie să ne întoarcem aici — imi duceam mai departe gîndul — nu pentru a regăsi izvoarele, fiindcă izvoarele s-au distilat în forme, ci pentru a ne pune în ipostaza spirituală a dialogului inițial dintre Brâncuși-copilul și lume.

Trebuie, pentru aceasta, să-i luăm în palme capul de copil (cel de la muzeul Zambaccian, sau cel de la Palat, sau capul

oricărui copil din Gorj, precum cel pe care-l vedeți în fotografie, care-i un copil din Hobița și e chiar un Brâncuși-copil, Dumitru Brâncuși, stră-strănepot al sculptorului, în vîrstă de nouă ani) și să încercăm să citim, cu senzații tactile, în fruntea de rocă sau de bronz, în fruntea totuși fierbinte și vie, însăși sensibilitatea noastră specifică, adunată în rotundul formei ca într-un receptacol. Fruntea copilului Brâncuși, din Brâncuși, nu e încrețită de dilemele firii, a cărei expresie superioară — suprem elogiu — este de fapt. Este o incununare, rezultat pur al evoluției formelor și materiei, nucleu condensat de viață care poartă în el, ontogenetic, întreg arborele unei seminții. Copilul lui Brâncuși, din Brâncuși, este copilul de la noi. Dar elipsa moale a frunții, caldă ca și viața, închide în ea meditația, o rezumă. Încrunțarea epidermei ar fi fost exterioară, fiindcă ideea e organică, e conținută în întreaga materie constitutivă,

ca și cromozomi în celulă. Fruntea aceasta e un simbul problematic, anticiparea unui geniu, calm, măreț, armonios, ca și un pisc montaneu care domină oștile de munți, fără să surprindă geologia. Este, poate, chiar Brâncuși, care își poartă problematica pămîntului zămislitor cu sine, deși se îndepărtează geograficește de el. («Din plenitudinea însoțită a satului — declara dealtfel artistul — mi-am făcut o rezervă de bucurie pentru toată viața, și așa am putut rezista...»).

El pleacă deci din Hobița, din plenitudinea însoțită a unui sat românesc. El pleacă dintr-o lume de demult, el pleacă dintr-o casă străveche, masivă ca și o corabie, scoasă de meșteri cioplituri din stejari ce vor fi fost tineri pe vremea descălecatelor. Casa memorială din Hobița e o corabie arhaică, cioplită numai din bardă, din birne puse în cruciș, care, la o adică, cel puțin așa și se pare cînd o privești, s-ar fi putut desface de la tălpi

la acoperiș și realcătuți, după voința stăpînului, pe orice tăpșan sau pe orice umăr de deal. Casă-corabie, ca să se poată smulge din loc la valuri mari, prîponindu-se la adăpostul altor țărături. Casă făcută sub asprimea vremurilor de foc și risipă, casă care n-are nici măcar un horn (amintirea birului fumăritului era încă vie), și totuși casă de dăinuire, casă de veșnicie, casă făcută să fie, să placă, să se simtă bine în ea viața omului, ființa lui, privind lumea și timpul prin ferestrele artei. Poarta? Masivitate și grație. Stîlpii prispei? Cu meșteșug ciopliți și încrustați, fiecare în felul său, cu podoabele sale, niciun capitel nu seamănă cu celălalt. Cine sînt meșterii? E, poate, chiar tatăl sculptorului, ciopliitor vestit prin partea locului, e, poate, bunicul sau acel Ion, străbunicul artistului, care, cu alți trei meșteri din sat, a încheiat din cîteva birne biserița Hobiței, în picioare și astăzi. Nu mai mare decît casele din jur:

casă-chivot a unui neam ales, care știe să facă din lemn și întocmire a veșniciei, și broderie.

El vine deci din această lume, el pogoară dintr-un lung crîng de meșteri, el ia deci cu sine, sub frunte, niște esențe ale acestei lumi, în preocuparea ardentă — deși de mare calm clasic — de a le descifra. Esențe asupra cărora se va concentra de-a lungul întregii vieți, coborînd înapoi, către sursele primare, sau încercînd anticipări de cosmonaut, pierzînd adesea firul Ariadnei în odiseea explorărilor care l-au consumat. El ia cu sine cîteva motive folclorice din Gorjul copilăriei — și chiar de mai de jos, din sorgintea traco-gețică — asupra cărora meditează, încercînd echivalențe pentru sensibilitatea și gîndirea contemporană; pretext pentru mulți esteți de a arunca ancora gîndirii sale într-un modernism repudiat de el sau într-un pseudoeotism al inspirației care-l jiginea. «Nu căutați formule ascunse sau mistere — avertiza artistul. E bucuria pură cea pe care v-o dăruiesc». Bucuria sau plenitudinea însoțită din care își făcuse rezerve pentru o viață.

Materia cercetărilor va fi, de la început și pînă la sfîrșit, de acasă, de la Hobița, ca și ceaulul în care, la Paris, își pregătea fiertura, ca și lavița aspră, gorjană, pe care își rezema, după trudă, tîmpla. Totul era «de-acasă», din Gorj, ca și sculele de pietrar sau cioplitor în lemn iscodite de bunii și de străbunii lui. Cu aceleași scule, contemporanul local, ca și strămoșul, taie în roca mezozoică a munților Gorjului ghizduri pentru fintini și lespezi pentru morminte. Cu aceeași bardă incomodă și grea, cioplitorul local, dărîmînd fagul și ulmul, strunjea și strunjește încă și astăzi stîlpi de pridvoare, porți sau cumpene de fintini, potrivea și mai potrivește încă, din birne, acele corăbii ce pe aici se cheamă case. Ei făceau și fac încă la fel. Și totuși...

Într-o anchetă făcută la Hobița acum cîțiva ani (1972), Paul Anghel nota această discuție cu octogenarul Vasile Brâncuși, nepot de frate al artistului:

«Era prin 1937 (povestește Vasile Brâncuși) și Brâncuși venise în sat pe neașteptate, ca de obicei, cu trăsura din Tg. Jiu. Sosise de la Paris.... A stat în gazdă la Maria, nepoata lui, soția lui Ilie Mălăncioiu... La puțină vreme, ne-am strîns în jurul lui rubedeniile și cîțiva consăteni care-l cunoșteau. Ne-au mișcat vorbele lui: «Săraci v-am lăsat, săraci vă găsesc». Vorbea cu tristețe, cu mare amărăciune. «Trebuie să faci ceva pentru noi», i-am spus. «Trebuie să faci ceva pentru satul din care ai pornit...» Nu l-au surprins vorbele noastre. Ne spunea că se gîndise să facă ceva, un monument care să atragă lumea: «O să vină turiști aici, o să construiți hoteluri și restaurante, satul o să se ridice...» I-am spus că și noi plănuisem construcția unui monument închinat eroilor, un monument cum se făceau altele, cu vultur în pisc. Ideea noastră l-a nemulțumit. «Toată România, ne-a spus el, e plină de ciori. Mă gîndesc să vă fac altceva». Eram curioși să știm la ce s-a gîndit, dar cînd ne-a mărturisit că voia să facă o poartă, o simplă poartă, am fost descumpăniți. Ba încă fratele lui, Ion, a și ris: «Auzi, fratele ăsta al meu s-a cam sucit; porți ne trebuie nouă?!» Eram, într-adevăr, cam săraci, și o poartă în plus lingă porțile noastre gorjenești nu ni se părea mare lucru...»

Da, porțile, aceste monumentale porți gorjenești, inclusiv cea de piatră, cea «a sărutului», de la Tîrgu-Jiu, n-au părut niciodată, pe-aici, mare lucru. N-au părut mare lucru nici stîlpii, chiar răsuciți în azururi, spre infinit. Mare lucru au părut doar altora. Dar să pornim mai departe, sărînd, pe scara timpului, niște ani. Tot Paul Anghel, în aceeași anchetă:

«Valurile stăruitoare ale admirației, de departe în tot mai aproape, au început a izbi Munții Gorjului, coborînd la Hobița și oprindu-se în pragul consătenilor lui Brâncuși. Hobițenii, rubedenii cu artistul sau consăteni, se simt acum datori să răspundă acestei cinstiri căutînd să explice la rîndul lor această faimă a satului, să caute la rîndul lor să găsească informații în legătură cu Brâncuși, iar dacă nu, să le fabrice. Lucrurile nu s-au petrecut altfel în Humuleștiul lui Creangă sau la Ipoteștiul lui Eminescu. De aici încolo începe legenda. La Hobița nu s-a fabricat încă. Am surprins tocmai momentul cînd, la zece ani după moartea lui Brâncuși,

alertat de faima marelui dispărut, conștientul obștească al satului natal se pregătea abia să intre în curiosul oficiu sacerdotat. Am verificat aceasta organizînd o anchetă ad-hoc cu elevii clasei a VI-a a școlii din Peștișani (comuna de reședință, de care ține satul sculptorului): «Copii, i-am întrebat, ce om mare s-a ridicat de-aici, de la voi, din Peștișani sau Hobița?» Tăcere, apoi un elev isteț, fluturînd două degete, numește o personalitate puțin cunoscută. Intervine pedagogia unui profesor (Petre Ceureanu, ginecele lui Vasile Brâncuși), complice cu reporterul: «Om mare e un scriitor, un doctor, un artist etc.» Am luat-o altfel: «Ce vă spune vouă numele Brâncuși?» Li s-a părut o glumă, era un nume prea familiar: «Părintele Vasile Brâncuși!» «Nea Ghiță Brâncuși!» «În clasa a IV-a este unul Brâncuși!» A fost rîndul pedagogului să se supere, fiindcă inocența pune sub sem-

nul întrebării exercițiul educativ: «Copii, dar n-am vorbit noi acum o săptămînă de marele sculptor Brâncuși?» Un respiro, copiii și-au amintit. Cu vreo trei luni în urmă fusese organizat în comună, cu concursul unor profesori din Craiova, chiar și un simpozion pe această temă. Un băiețuș bălan și-a amintit că, deval, în Hobița, în bătătura unei foste case, se află un pietroi uriaș, pe care e săpat numai acest nume — Brâncuși... Acestea toate ne-au dovedit că Brâncuși n-a părăsit încă în manualul școlar, că Brâncuși n-are încă — slavă Domnului — o faimă instituțională...»

Da, n-are încă. Pînă mai acum cîteva luni, ghid al casei memoriale din Hobița Peștișanilor nu era, ca acum, profesorul Ion Blendea (excelent cunoscător, ca și P. Ceureanu, al lui Brâncuși), ci o fetișcană, Victoria, din familia sculptorului. Cînd le vorbea vizitatorilor casei despre

Din fintina lui Brâncuși, Dumitraș, stră-strănepot al sculptorului, bea o apă pe care cei din jur, desigur, o cred vie.

Nicolae Brâncuși, strănepot al sculptorului, tatăl lui Dumitraș, pogorîtor dintr-un lung crîng de meșteri, care știu să facă să cînte lemnul și piatra.

Fotografii de ION PREDOȘANU ■

Brâncuși, ea îi spunea, simplu, familiar, neținînd seama de ochii mari ai celor ce-o ascultau, «moș Costandin». Toți cei din neam (și sînt mulți în sat, e un neam prolific, cu o înrîngătură stufoasă) îi zic la fel. Doar e de-al lor, e ca și ei, e unul care «făcea» cum fac și ei, cum fac toți cei ai locului, fabricanți de fintini și lespezi, cioplitori de porți sau de stîlpi. Numai că el, «moș Costandin», și-a pus, în plus, niște întrebări. Ei «fabricau» și «fabrică» încă (formula asta cu «fabricat» îi aparține tot unui neam, nea Vasile al lui Bejuică, mare meșter rotar al satului, «fabricantul» primului plug cu trupiță de fier ce s-a văzut în Hobița) «fără să știe» (cum ne spune un alt Brâncuși). Rubedenia lor, plecată spre marginea Europei, s-a întregat însă: de ce? Ei «fabricau» fintini, stîlpi, furci de tors, porți, prispe, lespezi; contemporanul și tovarășul lor din copilărie, preluînd meșteșugul, s-a întregat, într-o anume etapă a creației sale, dacă aceleași obiecte populare n-ar putea trăi prin ele însele; și a încercat să impună, pentru prima oară, independența lucrurilor, prin ruperea lor din cercul de gravitație al utilului și proiectarea lor în imponderabilul artei. Ca să izbutească, meșterul, furînd motivul popular, trebuia să-l îngine mai adînc, să-i caute sensurile pure, primordiale, să audă nu numai vocea veche care le-a hotărît necesitatea, dar și sunetul particular al materiei. Piatra sună altfel decît lemnul sau bronzul, iar traducerea în formă a ființei exacte înseamnă senzația inefabilă și plenară a vieții. «Există un sens în toate lucrurile — spunea artistul. Pentru a ajunge la el, trebuie să-l lași să se degaje din ele însele». Dar scoase de sub canonul concepției și al formei tradiționale prin încercarea temerară a sondării originii, rupte din legea de fier care le-a hotărît structura, aceleași lucruri, printr-o imensă și ciclofotonică bombardare în nucleu, își pierd adesea coerența, se aberează uneori, caută legi noi care să le mențină structura, caută o nouă formă. Această dinamitare n-o poate înfăptui decît puterea geniului, cu calcația ei solară. Fără ea, renunțînd la capetele vechi de copil, la portretele strict anatomice, Brâncuși ar fi rămas, poate, un simplu cioplitor de stîlpi, lespezi, furci de fintini, ca și anonimii lui tovarăși din Hobița. Ar fi fost, poate, mai bun ca unii, ar fi fost, poate, depășit de alții, oricum, totul și toate s-ar fi consumat aici, în Gorj, în competiție cu cei ai lui. Totul s-ar fi consumat aici, în acea «slavă stătătoare» a artei rustice, teribil de frumoasă, dar teribil de închisă, neadmițînd ieșirile din canoane, aberările de la legile ei străvechi. Ar fi rămas, deci, un cioplitor de stîlpi sau de lespezi, a cărui faimă ar fi stat nu în spargerea (echivalentă cu o dezertare din crîngul neamului, din crîngul artei) a canonului vechi, ci în păstrarea lui nealterată. Dar el a provocat «rebeliunea artistică» a lucrurilor, echivalentă cu o răscoală fizico-moleculară; și, ca orice mare savant infiorat de consecințele descoperirii, a încercat, cu ostenele supreme, să le domine forma sau să le toarne într-una nouă.

De ce-l căutăm — atunci — în Gorj? Ce ne poate spune Hobița, pentru arta lui? «Rebelul» la canoane e tot atît de departe de artiștii locali ca și de artiștii «de școală», de idealul școlilor artistice constituite. Informația revelatoare n-o vom găsi la Hobița, ci în arta lui.

Dar aici, la Hobița, vom găsi totuși ceva. Vom găsi nu numai esențele pe care le-a luat sub frunte, concentrîndu-se asupra lor de-a lungul întregii vieți, nu numai motivul artistic arhaic, căruia, zicem noi, i-a căutat sensul pur, eliberîndu-l și răsucindu-l ca pe un stîlp spre infinit. Vom găsi — cunoscîndu-i pe cei ai lui, pe cei din Hobița — un neam de oameni străvechi și teferi, a căror zestre a preluat-o. Este zestre sau pilda muncii aspre și neîncetate în urmărirea unui vis; reculegerea concentrată asupra marilor probleme, incendiînd o viață în focarul ei; îndrăzneala cercetării; bărbăția renunțărilor neîngenunchiate; simplitatea măreață a dăruirii, ea însăși un monument. «Să crezi ca un dumnezeu, să fii liber ca un rege și să muncești ca un sclav»: sînt cuvintele artistului, exprîmînd sensurile sub care au curs, dintotdeauna, existența și visurile celor ai lui.

ILIE PURCARU ■

la redacție a venit o mamă

Fotografie de ION PREDOSANU

Județul _____
 Localitatea _____
 Văstăreaș nr. _____
 DA _____
 NU _____
 Nume _____ Prenume _____
 Localitatea _____
 Nr. Dpă (reg. com., foaie obn.) _____
 DIAGNOSTIC: _____
 Rp. Dr. Gheorghe G. _____
 - Noli traumatizat în urma _____
 - Echinocoză hepatică _____
 - Echinocoză pulmonară _____
 5.6.1975
 S. P. „Mădălina Gh. 1975” - B. 200
 S. P. „Mădălina Gh. 1975” - B. 200

«Toți comuniștii — părinți, cadre didactice, activiști ai organizațiilor de masă și obștești — au îndatorirea primordială de a asigura pregătirea tineretului pentru muncă și viață, formarea și educarea noilor generații în spiritul dragostei față de patrie și de partid.» (Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste)

Adresa nr. 1073 din 31 decembrie 1975, eliberată de Liceul mecanic nr. 20 din șoseaua Chitilei nr. 128, sectorul 8, București, sună astfel: «Către Tov. Rusu Vasile, comuna Piatra Șoimului, județul Neamț. Prin prezenta vă rugăm să vă prezentați de urgență la școală în ziua de 12.1.1976, împreună cu fiul dumneavoastră, Rusu Ioan, elev în anul II M4, specialitatea... pentru ai asigura gazdă întrucât, în consiliul profesoral din 23 decembrie 1975 s-a hotărât eliminarea lui din internat din cauza abaterilor de la disciplină». Semnat: director inginer Gh. Ioniță și secretar șef. Ciupei Ioana.

În urma acestei adrese, un tânăr de 17 ani a fost scos din internat cu bagaj cu tot.

Luni, 26 ianuarie, orele 10. La școala din șoseaua Chitila nr. 128 pauzele iau locul orelor și orele locului pauzelor. La etajul 1, acolo unde scrie director, inginerul Ioniță Gheorghe, directorul școlii, ne așteaptă. Îi arătăm adresa de mai sus și ridică indiferent din umeri:

— Nu știu, după cum vedeți nu este semnătura mea. De ce vă uitați la mine, nu știți românește? Nu este semnătura mea în această adresă. Am fost semnat de cineva. În consiliul profesoral, din data respectivă, diriginta a propus scoaterea elevului Rusu Ioan din cămin, având nota 7 la purtare.

— Sîntem informați că la data aceea diriginta se afla în concediu medical.

— Nu-mi aduc prea bine aminte, înseamnă că propunerea a venit de la colectivul de conducere.

— Adică de la cine? Parcă spuneați că propunerile de acest gen se fac de către dirigintele clasei, fiind cel mai în măsură să aprecieze activitatea elevului respectiv.

— De data aceasta propunerea a făcut-o, așa cum v-am spus, colectivul de conducere, de aceea l-am chemat pe tat' su la școală să-i găsească gazdă și uite că pînă acum nu a venit și de aceea l-am dat afară din cămin.

— Cunoașteți situația familiei lui? Care este adevăratul motiv pentru care l-ați dat afară?

— Nu, și nici nu mă interesează. Știu că e din județul Neamț. Motivul? A bătut, a furat bani, a furat un ceas, a fost dat pe mina miliției, a jucat barbut și multe altele. Așa că tat' su putea să facă bine să vină cînd l-am chemat. De

ce v-a trimis aici? Să mă sperie? Sa mă impresioneze? La mine vorba-i vorbă.

— Acum știți unde locuieste? Elevii spun că l-au văzut dormind prin gară. O astfel de situație nu-i deschide oare elevului porțile spre vagabondaj?

— Nu mă interesează — la mine contează nota la purtare și să vină tat' su la școală să discutăm, să analizăm situația. Așa a decurs prima parte a discuției cu directorul școlii, inginerul Ioniță Gheorghe, familist și el, tată de copii. Eram hotărît să plec, cînd cițiva elevi au intrat în cancelarie, au luat poziția de drept și, cu ochii ațintiți la mine, au început să-și recite aproape perfect rolurile. Spicuiesc dintr-o declarație scrisă de un elev chiar în cancelaria directorului: «Rusu Ioan este un băiat care apare disciplinat, cuminte, dar în realitate nu prea era cum părea. A fost bătut de turt, însă furtul nu s-a demonstrat. A fost bătut de un tovarăș pedagog deoarece s-a imbrîncit cu un coleg și a trîntit ușa. Cînd a fost bătut a fost chemată salvarea care l-a luat» (Capbun Vasile).

L-am întrebat pe director dacă știe de ce a fost dus elevul Rusu Ioan pe gata de 5.XII.1975, cu salvarea, la spitalul nr. 9, unde i s-a întocmit fișa 15860 și din care notăm diagnosticul: «politraumatism, comotie cerebrală și echimoze regiunea cervicală posterioară».

— Exagerări, dragă tovarășe, exagerări. A fost într-adevăr bătut de pedagogul Radu Birlică, s-a făcut anchetă de către organele inspectoratului școlar al sectorului 8 și s-a hotărît desfacerea contractului de muncă al pedagogului, conform art. 130, lit. «i», din Codul Muncii, pentru aplicarea bătăii la elevii din internatul școlii. Asta la data de 20 decembrie 1975, dar de la bătaie pînă la salvare e o cale destul de lungă, așa că, vezi matale, Rusu Ioan, pe lîngă că e hoț, chiulanguiu, bătauș, lenes, mai e și mincinos.

L-am solicitat directorului Ioniță adresa căminului liceal... Nu o știa exact, știa doar că este situat între două stații de tramvai, pe la «Piața Chibrit». Pînă la urmă am găsit căminul pe bulevardul 1 Mai nr. 162. La intrare, o bătrînică, îmbătrînită mai mult de griji decît de muncă, cu o bocceluță care lăsa să se vadă cîteva pachete, aștepta la poartă să-și vadă băiatul. Aveam să aflu că se numește Rusu Natalia și a venit după ce a călătorit cu personalul, tocmai din comuna Piatra Șoimului; a mers pînă la gară pe jos cițiva kilometri și a rătăcit cîteva ore prin Capitală. A venit să vadă ce face și mai ales ce se întîmplă cu cel mai mic din cei nouă copii ai săi. «Am trei băieți, zice, și șase fete. Pe toți i-am rostuit pe la casele lor. Îl mai am de rostuit pe ăst' mic. N-am putut veni cînd m-a chemat conducerea școlii, pentru că am așteptat să ia omul meu paralele. La noi, nu știți dumneavoastră, dar nu e frumos să te imprumuți. Al bătrîn nu a putut veni. E mai greoi decît mine, cu toate că sîntem de-un leat, adică de vreo 60 de ani. El, omul meu, a fost rînit pe front și-i ține întepătura aia blestemată. Pe toți copiii mei i-am învățat să nu fure, să nu mintă, cu frică de părinți. Ion n-o fi el așa deștept la carte, dar, știu eu, e cuminte. Acum unde să-i găsesc eu gazdă? Am auzit că băiatu' doarme prin gări. Rușine mare, maică. De n-ar auzi taică-su că o astfel de rușine l-ar băga în pămînt».

Apoi, bătrîna își șterge cîteva lacrimi cu un gest ferit. Am stat de vorbă cu cițiva elevi din anul al II-lea, colegi cu elevul Ioan Rusu.

«Noi nu știm barbut. Jucăm un joc cu un titirez, pe bilete de tramvai. Și eu am nota 7 la purtare, dar stau la cămin. Rusu Ioan e un băiat cuminte» (Petre Constantin)

«Noi ne contraziceam cînd discutăm despre fotbal, așa, ca băieții. Într-o zi, cînd stăteam la rînd, la cantină, un coleg a venit să se așeze în fața lui Rusu. El l-a imbrîncit în glumă, dar a venit pedagogul care l-a bătut cu bătătorul de covoare pînă l-a rupt pe el. Și tot nu s-a lăsat. L-a mai dat cîteva în cap cu cotorul bătătorului. De multe ori pedagogul Radu Birlică lipsea de la program. Atunci venea fratele lui, îi ținea locul, și cînd se supăra pe noi ne arunca pantofii

pe fereastră» (Hodor Dragoș).

«Amăriuței Vasile a uitat ceasul, odată, în bancă. Rusu l-a găsit, l-a băgat în valiză, cred eu să i-l restituie a doua zi. A fost văzut atunci de niște elevi mai mari, aceștia i-au spart valiza, au luat ceasul, iar el de frică a fugit. Deci, nu a fost vorba de un furt» (Croitoru Titi).

Am stat de vorbă cu Ioan Rusu. Am reascultat și povestea cu ceasul și jocul lor cu bilete de tramvai. Are într-adevăr o situație grea la învățătură, dar dorește să o înlăture cît mai curînd. Mi-a povestit că după ce a fost dat afară din cămin, într-o seară a sărit geamul și a dormit în cămin. Nu mai putea rezista noaptea în gară. A doua zi, administratorul Buturugă Nicolae, care nu era, firește, străin de tot ce se petrecea în cămin, i-a luat paltorul și l-a închis în birou. L-a trimis numai în haină la școală. Deși era frig în ziua aceea, a fost bucuros că nu l-a bătut. Pedagogul Stroe s-a dus la director să-i explice situația și el, directorul, a ridicat din umeri și a spus: «Nu mă interesează». De atunci, Ioan Rusu doarme pe unde apucă: prin gări, în boxa de la cantină, unde se face focul, pe la cîte o cunoștință binevoitoare care se îndură să-l țină cîte o noapte. Îmi povestește cu tristețe în glas că atunci cînd a fost bătut și-a pierdut cunoștința. Așa bătaie nu mai mîncase niciodată. Își aduce aminte doar că responsabilul căminului a dat un telefon acasă la diriginta și aceasta a venit într-un suflet la cămin. După aceea a fost la Spitalul Grivița și apoi la Spitalul nr. 9 unde i s-a făcut o injecție.

Profesoara Daniela Luchian, diriginta clasei în care învață elevul Ioan Rusu, ne mărturisește că își iubește ca o mamă toți elevii, le cunoaște necazurile, iar ei vin de multe ori la dînsa, mai ales acum, cînd o știu bolnavă, îi cere sfaturi, o întrebă dacă pot să o ajute cu ceva. Îmi spune cu tristețe în glas că la școala la care predă elevii sînt băuți uneori de diferite cadre didactice. Își amintește că în ziua în care a fost bătut Rusu, directorul îi repeta ironic la telefon: «De ce a fost bătut săracu' Rusu?!» În după-amiaza acelei zile tot directorul a chemat-o și i-a spus «Vezi, ai făcut destul circ la cămin (unde diriginta fusese chemată de unul din elevi cînd a fost bătut Rusu). Potolește-te!»

Am căutat să aflăm și alte păreri despre această tristă poveste.

Ion Popescu, sudor la IMIA Pitești, cumnatul elevului Ioan Rusu: «De obicei simbăta și duminica Ioan vine la noi la Pitești. Observ decît este un băiat destul de cuminte. Azi am fost la director și mi-a spus că este bolnav de nervi, că e un elev care nu învață, fură și a bătut pedagogul. Mi-a spus că părinții, sau chiar eu am scris la revista Flacăra să-l sperie pe el, că diriginta este un element negativ, că dînsa a adus-o atunci, după ce a fost bătut Ioan Rusu, pe inspectoarea Valeria Roventă să facă anchetă la școală și să-l dea afară pe pedagogul Radu Birlică și multe alte lucruri. Știți, eu sînt muncitor, dar la noi, în uzină, nu am înlînit așa ceva.»

Care este părerea inspectoarei școlare Valeria Roventă? «Desigur, totul este un abuz. Tinărul trebuie dus imediat în cămin. Cînd directorul avea de gînd să-l dea afară trebuia să ne informeze și pe noi. Nu este un lucru drept, nici cinstit și nu este pedagogic.»

Această tristă poveste nu s-a terminat. Directorul nu a fost impresionat nici de lacrimi și nici de promisiunile și angajamentele elevului. Ultimul său cuvînt a fost «AFARĂ!».

În ziua de 30 ianuarie ne-am pomenit cu mama lui Ioan Rusu la redacție. Venise din nou la București să se ocupe de viața fiului său mai mic. Era tristă, era plînsă, era descumpănită. Ne-a întrebat: «Ce să mă fac acum cu Ionică al meu?»

Așteptăm pe cei în drept să-i răspundă ei, prin fapte, acestei mame...

SORIN POSTOLACHE ■

de ce a fost nevoie de o contraanchetă

— Într-adevăr această tristă poveste nu s-a terminat, dimpotrivă lucrurile au luat o întorsătură neașteptată: aflînd — datorită unor ciudate împrejurări, dar a căror analiză se află în atenția redacției noastre — despre conținutul materialului de mai sus, abia cules în tipografie (material care urma să apară încă din numărul trecut al revistei noastre), Gheorghe Ioniță, directorul Liceului mecanic nr. 20 și profesorul de sport Gheorghe Fodoreanu s-au prezentat la redacție extrem de revoltati, aducînd și o informare scrisă ce poartă semnătura primului dintre ei, informare prin care redacția Flacăra era avertizată că Sorin Postolache comisese un abuz de funcție în timpul documentării necesare realizării reportajului, că ceea ce scrisese el (?! — n.r.) nu corespondea scopului educativ al presei, blamînd conducerea respectivului liceu bucurestean, c. l., etc., etc. Rețineți: toate acestea înainte ca vreun material să fi văzut lumina tiparului!

Firește, conducerea revistei a dispus pe loc o contraanchetă. Rezultatele au fost surprinzătoare: nu numai că s-au confirmat cele relatate de Sorin Postolache, dar am căpătat ferma convingere că dacă redactorul nostru Postolache a greșit cu ceva, atunci a greșit în sensul că nu a arătat toate abaterile de la cele mai elementare reguli ale educației care se petrec la acest liceu, încălcarea flagrantă a eticii și echității socialiste.

Într-o a doua vizită făcută la redacție (vizită în decursul căreia ne-a comunicat că informarea scrisă este de fapt o copie după cea trimisă inspectoratului școlar al sectorului 8, expediată imediat în urma vizitei lui S.P. la liceu), tovarășul Gh. Ioniță a precizat că adevărata și mai ales grava eroare a lui Postolache constă în — ciudată, extrem de stranie optică! — aceea că el s-a aplecat numai asupra unui caz, de un singur caz, acesta aducînd, vezi Doamne, o lumină falsă asupra unei școli întregi (!? — n.n.).

Sîntem astăzi în măsură să afirmăm, conform datelor pe care le deținem, că situația elevului Rusu nu reprezintă un caz «de excepție», iar dacă pentru conducerea liceului a aduce părinții unui copil de la peste 600 de kilometri să-i găsească adăpost feciorului dat afară din cămin; dacă a bate pînă la nesimțire un elev, pînă la a-l transporta cu salvarea; dacă a nu ști a nu avea habar pe unde doarme acest elev, unde locuiește în momentul de față; dacă a-l da pe el afară, pentru că din cauza bătăii primite i s-a desfiat contractul de muncă unui pedagog ce nu are nimic comun cu meseria de educator, dar are un soi de... relații, dacă a-l da afară afară pe acest elev avînd media 7 la purtare, și a menține în cămin un altul cu o medie mult mai mică; dacă, deci, toate astea pentru conducerea Liceului nr. 20 nu înseamnă nimic, atunci fie-nie iertat, pentru noi înseamnă extrem de mult și, ca organ de presă, sîntem dator să atragem atenția acestor tovarășii și în instituția lor, violența și abuzurile nu reprezintă un caz izolat, ci din nefericire o practică. Dovadă însăși măsura luată de către inspectoratul școlar al sectorului 8, măsură prin care trei cadre didactice de aici au fost sancționate disciplinar.

A explica cele ce s-au petrecut în acest liceu, a justifica necazurile unui tânăr aflat în pragul maturității — chiar și nefiind un elev de excepție, dar un tânăr, un cetățean — prin aceea că e «doar un caz singular, de ce să se facă atîta teavatură?», nu este, credem, cea mai indicată atitudine a conducerii școlii. Întrebîndu-l pe tovarășul Ioniță, printre altele, dacă domnia-sa știe măcar ceva despre soarta elevului Rusu, a ridicat pur și simplu din umeri: «Nu este treaba mea!» — a răspuns, lăsîndu-ne înmărmuriți de-a dreptul.

Atunci, în numele cui se încearcă a se demitra intenția unei reviste, intențiile unui redactor al ei? Pentru ce a fost necesară o contraanchetă pentru a demonstra că lucrurile stau mai rău chiar decît le-a descris Sorin Postolache?

Încheiem aceste amare îndurări, reproducînd un fragment din informarea scrisă a tovarășului director Ioniță, lăsată la redacție: «...Porînd de la informații tendențioase, tovarășul Postolache n-a acceptat nimic din afirmațiile directorului școlii și ale elevilor care au spus adevărul. Dacă pretinde că acționează ca un comunist, și a avut îndoieli asupra afirmațiilor directorului, de ce n-a discutat cu B.O.B. de partid, cu îndrumătorul ce se ocupă cu problemele de tînet, cu președintele comitetului sindical, cu cadre didactice, membrii de partid? Oare toți acești factori sînt lipsiți de responsabilitate și principalitate și nu cunosc realitatea din viața școlii?»

Ei bine, am stat noi de vorbă cu dînsii, tovarășe director Ioniță, acum cîteva seri, în cabinetul dumneavoastră: am stat de vorbă cu: Ghiță Tănase (maistru instructor, secretar B.O.B. de partid), Radu Constantin (profesor, locțiitor al secretarului B.O.B., îndrumătorul U.T.C. pe școală), Lazăr Mircea (maistru, membru B.O.B.) și Barbu Nicolae (maistru, președintele comitetului de sindicat). Discutăm, pe larg, despre rolul educativ al școlii, despre metodele folosite în acest sens, am lăsat mai la o parte faptul că un elev de aici fusese maltratat așa cum fusese maltratat, și le-am pus celor de față o singură întrebare: bun, să admitem că Rusu nu este un elev excepțional, că își are și partea sa de vină în cele întîmplute — acum însă, cînd l-ați dat afară din cămin, unde doarme acest tânăr?

...Nimeni, dar absolut nimeni nu a știut ce să ne răspundă.

MARGA NEDELEA și HORIA PĂTRAȘCU ■

Manifestarea de luni, 9 februarie 1976, a **Cenaclului Flacăra** s-a desfășurat în Sala Mare a Teatrului Național «Ion Luca Caragiale» din București. Așadar, Cenaclul Flacăra, la numai două săptămâni în acest început de an, s-a aflat pentru a doua oară pe prima scenă a țării. Ca și întâia oară, nici de data aceasta spațiul impunătoarei săli nu a fost cruțat. Deci și acum scena a devenit o altă parte a sălii pentru public, participanții ocupând-o până la ultima rezervă. Așa cum s-a spus la sfârșitul manifestării, a fost o seară grea și frumoasă. Grea, nu numai pentru că a fost un program bogat de 7 (șapte) ore, dar și pentru faptul că o bună parte a seriei s-a constituit într-o veritabilă ședință de lucru. S-au prezentat lucruri noi și au fost câteva debuturi, prilej de a se încălca atmosfera cu emoții și de a se da curs unor dialoguri despre cele întâmplate pe scenă. Astfel că în solemnă sală a primului nostru teatru, manifestarea nu a avut deloc structura unui «spectacol» rece și impersonal, ci a fost încălzită de o participare vie, activă. În genere, publicul a reacționat corect, aplaudind fără rezerve ceea ce era într-adevăr valoros, fiind însă mai reținut cu ceea ce era sub așteptări. De fapt, așa și trebuie. Receptivitatea nu presupune o abandonare a spiritului critic. Chiar generozitatea în receptivitate implică atitudine critică, deoarece prin ea se caută a se încuraja ceea ce merită a fi stimulat. E aici unul din criteriile de existență a cenaclului nostru. Mulți dintre vechii membri ai cenaclului care, la ora de față, pe bună dreptate, se situează la cota de sus a preferințelor, nu s-au găsit în această fericită poziție la începuturile carierei lor artistice. Dar prin funcționarea unui spirit de discernământ din partea publicului și a noastră, din care nu a lipsit și generozitatea, ei se numără astăzi printre reprezentanții de seamă ai tinerei arte a cenaclului. Spunem aceasta cu intenția de a corecta unele atitudini de generozitate rău înțeleasă ce s-au ivit în ultima noastră manifestare. Deoarece interpretând prin cîntec sau recitând poezia, se cuvine ca artiștii să respecte strict spiritul creațiilor. Comentariile lor muzicale sau recitative nu trebuie să altereze sensul și frumusețile operei fie că este originală, fie că este traducere. E și aici unul din criteriile asupra cărora vigilența cenaclului cată a nu slăbi. Începem sumara relatare a bogatului program cu Radu Gheorghe care a avut o seară strălucită. În recitalul său, accentele lirice, de decantată emoție, au trăit în bună vecinătate cu nota de umor irezistibil. Valeriu Sterian e prezent cu aplaudata sa bucată **Educație prin cîntec**. Romeo Ghiur își confirmă muzicalitatea și sensibilitatea prin interpretarea compoziției sale pe un poem de Al. Andrițoiu. Ionela Copaciu revine după o pauză, stăpînindu-și mai sigur posibilitățile vocale. Gheorghe Gheorghiu, avînd și compoziții noi, justifică în mod cert premiul pentru debut ce l-a obținut în anul 1975. E susținut armonios la flaut și vocal de Mircea Vancă. Nicu Alifantis stîrnește multe aplauze cu unele piese din valorosul său repertoriu, dar o nouă compoziție a sa e primită cu rezerve. Evandro Rossetti se înscrie printre momentele de vîrf ale seriei. Benedict Popescu e prezent cu o piesă muzicală pe versuri de Mihai Beniuc. Doru Stănculescu, acompaniat la flaut de Florin Minghiat, prezintă o nouă creație muzicală a sa, careia îi prevedem o frumoasă carieră **Circul**. Adrian Ivanitchi cîntă cîteva bucăți dintre care **Deocamdată** nu obține cea mai mare audeziune. De pe scena Naționalului bucurestean, Anda Călugăreanu transmite în toate colțurile somptuoasei săli virtuțile comunicativului ei talent. Poezia lui Marin Sorescu își găsește în Mihail Stan un interpret inteligent, spiritual. Două dintre punctele cardinale ale liricii românești, Mihai Eminescu și Tudor Arghezi, sînt susținute cu vervă și expresivitate de recităriile actorului Florin Zamfirescu. Frumos și eminescian recită artistul Ovidiu Iuliu Moldovan poemul lui Eminescu **Eu nu cred nici în Iehova**. Și acum cîteva cuvinte despre debuturi.

Un grup, deocamdată fără nume, format din Mariana Ștefănescu, Ion Ștefănescu,

1. Profesorul Eugen Simion ascultînd din poezia unei generații la a cărei afirmare a participat cu actul său critic.
2. Un actor care recită eminescian poezia **Luceafărului** liricii noastre: Ovidiu Iuliu Moldovan.
3. Benedict Popescu prezintă o compoziție pe versuri de Mihai Beniuc.
4. Un debut remarcabil: Constantin Moțet.
5. Rapsodul popular Victor Părvănescu putea să umple cu cîntecele lui întreaga noapte.
6. Mihail Stan, recitînd inteligent, spiritual din lirica lui Marin Sorescu.
7. Un interpret al poeziei de mare vervă și expresivitate: Florin Zamfirescu.
8. Nicu Alifantis stîrnește multe aplauze.
9. Umor și lirism: Radu Gheorghe.

Vasile Tudose, trebuie, cum bine a spus Mihail Stan, judecat în perspectivă. Stăpîniți de trac, ei s-au prezentat sub posibilități; spunem aceasta deoarece la repetiții am avut ocazia să cunoaștem calitățile lor muzicale și de interpretare. Tînărul brașovean Victor Socaciu a avut un debut convingător datorită glasului său de gravă muzicalitate. De asemenea, Dumitru Dragon convinge prin căldura unei sincere și sensibile interpretări. Atenție, spune Florian Pittiș, la linia melodică a cîntecelor care trebuie să încorporeze organic textul. Constantin Moțet are în cenaclu un debut ce prefigurează o confirmare. El s-a prezentat cu un glas

ferm și cu certe calități interpretative. Rapsodul popular Victor Părvănescu, în vîrstă de 72 de ani, din comuna Izvema, satul Cerna Virful, județul Mehedinți, nu a însemnat doar o apariție pitorească. El a adus de la izvoare cîntecul popular românesc. A cîntat și putea să umple noaptea cu cîntecele sale în modul cel mai natural, așa cum curg apele în vadul lor, așa cum foșnește necurmat pădurea. Seara s-a încheiat cu recitalurile alternative ale lui Florian Pittiș și Mircea Vintilă. Participarea și entuziasmul au atins prin aceste recitaluri gradul suprem de intensitate a seriei. În acest context, cînd cîntecul și poezia patriotică și civică au

încălzit inimile, poetul Adrian Păunescu recită, împreună cu întreaga sală, poemul **Da, mai avem**. Mulțumim încă o dată personalului Teatrului Național pentru ajutorul ce ni-l dă, și, mai ales, prietenului Cenaclului nostru, directorul adjunct Mihail Ralea. O informație de ultimă oră: pînă la închiderea ediției 21 000 (douăzeci și una de mii) de elevi și-au exprimat dorința de a participa la manifestarea cenaclului nostru din ziua de 15 februarie de la Palatul Sporturilor și Culturii — București.

TRAIAN STOICA ■
Fotografii de ION PREDOȘANU ■

uneori, un director se poate transforma într-un fel de submarin și să dispară cu totul în apele birocrăției

La întreprinderea de reparații auto-Suceava a venit director nou. Nimic deosebit, la prima vedere. Directorii sint și ei oameni ca toți ceilalți, nu sint prinși în cuie și, mai devreme sau mai târziu, își părăsesc scaunul, unul plecând în sus, altul în jos, după merite și împrejurări. Așa s-au întîmplat lucrurile și la Suceava. interesant este însă ce s-a petrecut după: în scurtă vreme, această întreprindere care aproape că ajunsese de risul lumii — expresia nu ne aparține —, care trăgea în jos planul de beneficii al municipiului și care figura cu un paragraf substanțial în mai toate dările de seamă la capitolul «lipsuri», a ajuns pe locul întâi pe țară printre unitățile din cadrul Centralei Industriale de reparații auto. Încă un fapt de reținut: în afară de înlocuirea directorului și a directorului adjunct nu s-a mai procedat la nici o altă schimbare în personal. Așadar, aceiași oameni, aceleași mașini, aceeași întreprindere au efectuat un «salt la antipozii». Bineînțeles, nu s-a întîmplat acolo nici o minune, pentru simplul motiv că nimeni n-a inventat pînă acum vreun tratament miraculos pentru acele grave maladii care se cheamă delăsarea și harababura. Și totuși lansarea pe o nouă orbită a întreprinderii s'uceneve merita să fie relatată mai în amănunt, avînd în vedere implicațiile sale.

Fostul director nu era lipsit de calitate; își cunoștea meseria de inginer, era perseverent, avea și alte însușiri, afară de una singură, nu lipsită de importanță pentru un director: nu știa să conducă. Își încropise, se pare, și o filozofie ad-hoc: la ce să te zbați, dacă pînă la urmă lucrurile se aranjează și singure? Așa că, fraților, să lucrăm de azi pe mâine, ce va fi poimîine vom vedea.

Cu subalternii direcți la fel. De ce să-ți complici existența, să te strici cu unul, cu altul? Mai e-o cafeluță, mai cu duhul blîndeții, totul se rezolvă. Inginerul X vine cîteodată afumat la serviciu? Nici un bai, e băiat bun, dealtfel, la nevoie, stă la bară și o zi-lumină, ca la cartofi. «Da, dar după aceea lipsește trei zile». «E și el om, are nevoie să se reculeagă. Important e să meargă treaba înainte.» Numai că aci era buba: treaba mergea ea, dar nu înainte, ci înapoi. Situația se incurca și mai mult din cauza incompetenței directorului adjunct, care răspundea de aprovizionare. Răspundea, vorba vine.

S-o luăm băbește. Un automobil are cam 7 000 repere. Treaba principală a omului care ține frînele aprovizionării într-o întreprindere specializată în reparații, înlocuire de piese etc., este să asigure procurarea miilor de repere trebuincioase. În acest scop trebuie să știe, mai întîi, cum se numesc și la ce slujesc. Simplu și logic. Dar nu și pentru un avocat, deoarec, din rațiuni obscure, omul chemat să domnească peste repere și să le comande și în somn — l-am numit pe fostul director adjunct — era de meserie jurist. Am întrebat:

— Cum putea un jurist să dirijeze, în deplină cunoștință de cauză, acest complicat sector? Oare Codul Roman reprezintă cheia înțelegerii axelor cardanice și a mecanismelor de direcție? Sau poate a învățat omul pe parcurs, a făcut conexte noaptea? S-au mai văzut cazuri.

— Nici pomeneală. Conducea așa, în general, fiindcă de fapt se baza doar pe ce-i spuneau alții.

Odată, la o ședință, cînd tehnicienii se plîngeau că le lipsesc garniturile de servofrine și că, din această cauză, producția stagnează, directorul adjunct i-a asigurat triumfător: «Problema e rezolvată. Chiar acum vin de la Brașov și am adus garnituri de servofrine cite vreți. Una o am în buzunar, priviți și vă minunați». Oamenii au privit și, cu adevărat, s-au minunat, deoarece garnitura cu pricina nu provenea de la o servofrină, ci de la un cilindru-frînă, ceea ce e puțin altceva.

Instructiv de consemnat și reacția subalternilor față de incompetența șefului. Unii și-au frecat miinile: «Perfect, pe asta îl ducem de nas cum vrem». Indiferenții, rume-gau: «Aștia sintem, cu aștia defilăm». Precauții au oftat: «Șefu-i șef și noi sintem noi, adică mici; să stăm cuminți în banca noastră». Iată însă că a existat și o a patra categorie, cea mai importantă, care n-a stat cuminte în banca ei.

Și la I.R.A. a venit director nou, inginerul Gheorghe Toma, care abia împlinise 30 de ani cînd și-a luat postul în primire. Cunoștea fabrica, fiindcă mai lucrase acolo. S-a pus pe muncă, n-a descoperit America, n-a făcut nimic altceva decît ar fi făcut orice om competent și cu suflet. E mult? Puțin? Veți judeca singuri. Ori-cum, după cum spuneam, interesul rezidă nu numai în rezolvarea unei situații concrete, circumscrise, prin forța lucrurilor, între pereții unei singure întreprinderi, ci în promovarea unui anumit stil de muncă. La urma urmei, I.R.A. există nu numai la Suceava.

Problema cea mai urgentă care-și aștepta rezolvarea corespundea și situației de maximă harababură, dacă ne putem exprima astfel, și anume aceea pe linie de aprovizionare-desfacere. Gheorghe Toma a ales ca director adjunct pe un inginer din întreprindere, Constantin Pențiu, care avea o concepție de ansamblu clară asupra muncii în acest sector. «Nu eram și nu sint nici acum sută la sută de acord cu părerile sale — comentează directorul — dar nu-i nici o nenorocire: prin discuții se ajunge la soluția optimă. Ar fi absurd să pretinzi ca subalternul

sau colaboratorul, cum vreți să-i ziceți, să fie copia fidelă a șefului sau un executant lipsit de personalitate. Important este ca acest colaborator să aibă o concepție clar conturată, o vedere largă asupra problemelor, păreri personale și, aș adăuga, anumite rigori. Fostul director adjunct lipsea și o săptămînă întreagă, citeodată mai pleca și fără adresă, lăsa totul fără cap.

Pasul următor: închegarea echipei de conducere: «Am căutat să creez condițiile ca ideile să nu pornească de la mine, ci să țîșnească de la ceilalți, toți membrii echipei de conducere să vină cu idei proprii, pe care să le dezbatem împreună».

Marele pericol care-l amenință pe orice conducător, și mai ales pe unul proaspăt numit, este scufundarea în hîrtii. Uneori, un director se poate transforma într-un fel de submarin și să dispară cu totul în apele birocrăției.

— Am instruit secretara să-mi transmită doar hîrțile importante, restul le repartizează direct la serviciile competente. Înainte erau două secretare, care cam pierdeau vremea; acum, sint copleșite de muncă. Astfel am căpătat răgazul să mă concentrez asupra problemelor principale, asupra perspectivei.

— Așadar, secretara a devenit un fel de barieră care vă apără de hîrtii. Vă «apără» și de oameni?

— La mine intră cine vrea. Unii mă plîng: «Nu te vîd pensionar, se înghesuie lumea la tine ca la berărie». Nu-i nimic, prefer așa. Dealtfel, nu intră chiar oricine. Secretara are consemn strănic să nu-i lase înăuntru pe delegații nervoși. Pot intra după ce se calmează. Firește, conducerea unei întreprinderi cu o mie de muncitori nu se realizează prin discuții de la om la om, oricît de calme ar fi. Noul director a introdus așa-numitul tablou de bord, cuprinzînd activitatea zilnică, pe bucăți, și realizarea indicatorilor economico-financiar, a introdus grafice de urmărire a circuitului pieselor de schimb, desfacerii, aprovizionării. «Banalități», veți spune. Merită însă să fie menționate rezultatele obținute grație acestor măsuri și altora la fel de banale, pe care toată lumea le știe, dar pe care nu toți le aplică.

«În momentul schimbării conducerii, întreprinderea era înglodată în datorii la bancă. Adevărat, ea beneficiase de credite speciale, care însă se acordă cu dobîndă ridicată, tocmai pentru a descuraja permanentizarea unor asemenea metode. Dobînzile îți dărimă toți indicatorii, astfel că pînă la urmă se transformă în colaci de salvare care te duc la fund. Azi nu mai datorăm un leu nimănui. Am putea împrumuta noi, oricînd, milioane.»

Dacă înainte la I.R.A. «Noul» însemna, de cele mai multe ori, ziua de mîine, apoi «vom trăi și vom vedea», actualul director are permanent în atenție ceea ce denumește **Programul Lucrurilor Noi**. Toate propunerile muncitorilor și tehnicienilor, inclusiv cele cu un caracter social, sint centralizate într-un unic tablou, asupra căruia directorul își aruncă mereu ochii.

«Vestiar nou. Făcut. Cămin de copii. Făcut. Sistem nou de ventilație. Este o lucrare de cercetare, deci cu element de noutate, efectuată de INCREST-București. Vin delegați și din alte întreprinderi să vadă cum funcționează instalația noastră. Dacă scăpăm ceva, ne atrag atenția muncitorii. Nici o propunere nu trebuie să rămînă nerezolvată sau, cel puțin, fără răspuns. Altfel, oamenii își pierd încrederea. Și ce lucru mai rău se poate întîmpla?»

Însuși profilul întreprinderii — și aceasta, firește, nu este doar meritul directorului — a devenit mai complex, se fabrică aci și produse noi, necesare economiei naționale, piese de schimb auto, dispozitive de mecanizare a unor operații de transport auto și feroviar etc. Proiectele sint elaborate de institute de specialitate, dar cei de la I.R.A., preluîndu-le în producție, le adaugă o fărîmă din personalitatea lor, fac sugestii, aduc îmbunătățiri, contribuie și pe această cale la Programul Lucrurilor Noi.

Toate rezultatele de care vorbeam mai sus nu sint și nu pot fi opera unui singur om. Muncitori cu mină de aur — expresia nu e grațuită, ne lipsește locul să o argumentăm pe larg — oameni ca sculerii Gheorghe Olaru și Gheorghe Gheorghiu, maistrul Radu Niculică, Aurel Roșu și cîți alții ca ei, îndrăgostiți de meserie, iată fundamentul pe care s-a clădit totul. Nu e mai puțin adevărat că noul stil de muncă al directorului a făcut posibil ca aceste calități să se împlinească, să-și dea măsura. Aceiași oameni care, poate, trăgeau chiulul sau lucrul anapoda, fără spor, au fost lansați pe o nouă orbită. Această realizare pur umană, dincolo de implicațiile economice, se datorește, în mare măsură, noului director, tînrului inginer căruia primele referințe în viață, la propriu și la figurat, i le-au dat celerității alături de care a lucrat. Nu ca specialist, ci mînuind, cum spune, «sculele de bază», sapa și tirnăcopul, cînd bătea piatra sub traverse la secția L, la Sagna, lângă Roman. Acolo și pe alte șantiere feroviare își petrecea vacanțele ca licean, și mai apoi ca student, pînă în anul trei, cu unelte de bază în mînă. Șef de echipă era tatăl său. Corect și exigent. «Am lucrat și pe la clădiri...» Acum lucrează cu oamenii. Citeodată e mult mai greu decît să dai cu sapa și cu tirnăcopul.

LIONEL NIȚESCU ■

SOBA LA CARE S-A-NCĂLZIT MOLDOVA

Cercetările arheologice au scos la lumină o sobă din reședința domnească a lui Ștefan cel Mare.

De la Suceava, din moșia-n somn,
ca dintre scumpe danii de hrîsov, a
răzbit pînă la noi, din domn în domn,
soba la care s-a-ncălzit Moldova.

Oprite-n piatră, vremurile-au stat,
că priceputa mină de valah le
scrisesese-n smalțuri — și le-a pus la sfat
cu zimbrii stemei, zugrăviți pe cahle.

Din trupul sobei dezgropate-acum
s-a tras căldura țării an de an cu
mai multă rîvnă — și-au sporit-o-n drum
Mihai cel Mare și Avram cel lancu.

Moldova mea și-a noastră de demult,
te poartă-n sine-adinca mea cerneală
și din peniță pînă-n os ascult
cum nu te-nduri de pace-n osteneală.

Cum nu te-nduri de-avutul subteran,
ci ni-l întorci ca pe-o străveche slovă,
voievodal jăratec din codrii lui Ștefan,
la care toată te-ncălzeai, Moldovă....

ANDREI CIURUNGA ■

moșu din bogdan vodă

De ani de zile și de nopți, mai exact de cînd a fost ales primar, sau poate de cînd s-a născut, sau dinaintea nașterii sale, Moșu visează să înalțe un monument de bronz al voievodului Bogdan, călare pe cal, în reședința sa voievodală de la Cuhea, așa cum ni-l înfățișează istoria descălecatului. Moșului i s-a dus vestea în toate colturile țării, vin la el oameni nenumărați, de la simpli muncitori pînă la oameni cu puteri mari și cu mari datorii pentru țara aceasta. Vin la el ca la un altzar viu de curățenie și responsabilitate, vin să se încălzească la puterile focului străvechi al neamului. Pe toți, cei care-i trec pragul porții de stejar, îi întîmpină cu blîndețe, în casa bătrînească rămasă de la părinți, cu birnele groase, așezate una peste alta cu aceeași grandoare cu care se suprapun veacurile unul peste altul.

lese din tindă în pridvor, se oprește pe pragul șterii, deschide larg brațele și astfel îi așteaptă pe toți oaspeții, să urce treptele casei, oricine ar fi, ori cu ce gînd ar veni. Îi îmbrățișează și-i sărută ca un părinte, apoi îi poștește în casă și-i roagă, dacă le face plăcere, să le arate casa care e un Maramureș în miniatură și degeaba vor mai insista vînzografii de la nu știu care muzeu, să le-o vîndă, Moșu nu va accepta niciodată pentru că el nu este un risipitor al vechii moșteniri ci, dimpotrivă, un păstrător de credință al mesajului strămoșesc. Pînă oaspeții se minunează și-s cu ochii pe ștergurile din jurul blidelor, atîrnate pe pereți, iar cu sufletul pe țolurile înșirate unul peste altul după un obicei sublim al locului, soția Moșului, care e moașă tuturor copiilor din sat, a și pus făina în ceaur și pînă pregătește de mămăliga cu brînză, Moșu scutură horinca de creangă albă ca lacrima și o pune pe masă ca un centru în această roată a oaspeților. El știe prea bine că toți cei ce-l caută nu vin la el pentru că-s flămînzi sau însetați, ci pentru sufletul lui și tocmai de aceea nimeni nu poate ieși din casa lui pînă n-a închinat un pahar, așa ca de-o omenie bună și n-a mușcat o gură de brînză. Abia după aceea îi întrebă cine sint și de unde vin. Și așa, din vorbă în vorbă, Moșu își scoate inima fierbinte și o pune pe masă în fața tuturor

cum ai despătura dintr-o ștergură urr codru de piine.

«Is țaran cu patru clase — spune Moșu — dar dragostea de țară și de neam îmi echivalează o facultate. Vin mulți oameni în casa mea, dar nu vin să mă vadă pe mine, ci prin ruine vin să găsească urmele neamului românesc pe aceste locuri. Te trage dorul de neam și te îmbie cu tot ce-i mai bun pe pămînt. Și nu-i nimic mai bun pe lume ca sufletul de om care-și iubește neamul de unde s-a ridicat și muncește cu dragoste să-l păstreze și să-l lase moștenire urmașilor. Sărac să fii, numai român să fii, în țara ta. Aici, lingă ai tăi, piinea-i dulce și bună. Țara asta-i ca lanul fericirii. Nu ești român dacă strîngi numai pentru tine. Dobîndești suflet numai cînd începi să te gîndești la țară. În zece ani cît am fost primar, nu am adăugat la averea mea nici un cot, dar aș vrea să adaug la averea obștii tot ce-i în dorinta mea. N-as trăi, dacă-aș putea, nici o clipă pentru mine, ci numai pentru oameni. Am trei copii dar nu le-am făcut nici o zestre materială, ci le-am dat în suflet sufletul întregului neam românesc cu pe cea mai mare zestre. Mîine să știu c-aș muri, is mulțumit.

Acum aș vrea să înălțăm statuia lui Bogdan în sat. Zic unii că statuia nu-i bună de mîncat și nu m-o-i hrăni cu ea, atunci la ce mi-i bună? Dar voievodul nu-i al meu ci al tuturor. Nu l-am văzut niciodată dar îl cunosc pentru că-l port în suflet. Ar fi mîndria noastră a celor ce trăim dacă am înălța voievodul pe cal, în statuie, semn care să mărturisească pe veci că am fost, sintem și vom fi pe această vatră unică.»

Cînd vorbește Moșu, simți că lumea are sens și că viața omului e o necesitate pe pămînt. Dacă un țaran simplu de la capătul țării, neînvățat de nimeni, ci numai de viața și munca dusă în mijlocul oamenilor din sat, vorbește astfel, înseamnă că vorbele lui sint o necesitate istorică, înseamnă că prin gura și faptele lui vorbește însuși pămîntul acesta pe care au trăit și l-au arat cu propria lor moarte neamurile lui din moși strămoși.

ION ZUBAȘCU ■

titu maiorescu poet...

...de limbă germană! Ni l-a prezentat cu 35 de ani în urmă germanistul I.E. Torouțiu, membru corespondent al Academiei Române, publicând într-o plachetă mare, în —4°, de 14 pagini, unsprezece poezii ce-i fuseseră încredințate de către Livia Dymys, fiica autorului, stabilită în Lituania.

Primele trei datează din adolescența filosofului (1855-1858), alte patru din prima tinerețe, atingând însă anii precoci ai profesoratului și rectoratului de la Iași (1862-1863), iar ultimele din maturitate (între 31 și 38 de ani). De fapt poeziile au fost mult mai numeroase. Ce vor fi devenit celelalte, nu se știe. Din paginile de însemnări zilnice, de curind reeditate (*Jurnal*, I, 1855-1859, Editura Minerva) și completate cu ineditul *Epistolar*, aflăm că la data de 29 februarie 1856 elevul care abia împlinise vârsta de 16 ani, nutrește intenții publicistice serioase: «Mă apucă să-mi edau poeziile mele mai la lumină și să mi le scriu într-o carte completă». Cartea se afla, pesemne, în stadiul unui caiet și putea de pe atunci oferi dimensiunile unei plachete de versuri elegiace corecte (cu oarecare stângăcii). Din puținele rămase, cea dintâi poezie din *Gedichte* (1855-1878, ediția Torouțiu), are titlul semnificativ: *Ein Läuterungsprozess* (Un proces de lămurire). Nota generală e pesimistă. Totu-n jur e vesel, numai el e trist, nimeni nu-i împărtășește durerea, e nevoit să-și îndure mai departe suferința. Motivul principal al acesteia? Lipsa unui prieten. Puilul de «valah» se simțea izolat printre năzuroșii colegi vienezi, pe care avea în curînd să-i domine.

Spirit introspectiv, tânărul Titu-Liviu scrie în *Jurnal* că a mai compus o poezie: *Ich und mein Geist* (în traducere liberă, poate, varianta pe tema «sătura duhului meu»). Era îndrăgostit de tinăra contesă Olga Coronini, sora elevilor pe care-i vedea, și ținea să strălucească în ochii ei, ceea ce, la început, nu prea i-a «succes». Poezia ne lipsește, dar în toamna acelui an, 1856, prietenia amăgită constituie tema unui mai lung poem: *Es schien als sollt es anders sein* (Părea că ar fi trebuit să fie altfel). Aceiași aspirație către prietenie, în sensul plener al cuvîntului, inspiră și poezia *Frühlingsanfang* (Desprimăvărare), în martie 1858, în preajma absolvirii colegiului therezian. După o întrerupere de trei ani și jumătate, ne surprinde acest catren, pe care-l redăm în tălmăcire proprie: «Am cucerit iubirea./ O am pe soră-mea./ Acum am și-un prieten./ Durerea-mi nu se stinge.»

Căsătorit și satisfăcut, socialmente vorbind (după o dureroasă criză de creștere, mult mai patetică în *Jurnal* decît în versurile rămase), în poezia *Warum, mein Mädchen, soll ich klagen* (De ce m-aș plînge, fata mea), poetul își explică statornic și vechea neîmpăcare, ca o atitudine firească față de vechimea lumii. Este romanticul «Welschmerz» — durerea de a fi pe lumea aceasta!

La Socola — Iași, 22 august 1863, directorul Școlii Normale și rectorul Universității, definițiiv cucerit filosofiei schopenhaueriene, parafrazează *Metafizica iubirii* a solitarului, într-un poem cu acest titlu, în care individul este arătat ca jertfit speciei, într-o amăgire universală (aceiași idee, mai tîrziu, în *Scrisoarea IV* de Eminescu).

În același an, în mai scurta poezie *Ce putere are nenorocul*, gînditorul exprimă interesanta idee după care fericirea este egoistă, pe cînd nefericirea «ne silește să fim sociabili», și-l lărgește pe individ. Poetul ne dăruiește definiția: «Poezia este limbajul simțirii către care aspiră fiecare».

După o pauză de opt ani, poezia în sămînța nevăzută exprimă ideea structurării deterministe a omului, întocmai după cum trandafirul este prefigurată în sămînța lui.

Ultimele două poezii sînt erotice și aparțin unui ciclu închinat cumnatei sale, zvăpăiatei scriitoare germane Mite Kremnitz. În cea dintîi își dă glas bucuria împlinirii în doi, cînd el nu mai este el, nici ea ea, cînd iubii devin «polii omenirii», ai omenirii «ce se mișcă spre odihna veșnică». Iubii totuși stau înfricoșaji la țarm, simțind că fluxul vremii îi răpește, iar gînditorul avizat, presimțind parca sfîrșitul iubirii, încheie cu aceeași funerară nesatisfacție metafizică: «Tot ce trece cîndva, n-a dăinuit nicînd.»

Firul care străbate întreaga producție lirică a lui Titu Maiorescu este gîndirea ce se dorește poetică, dar se integrează în cea *GEDANKENLYRIK* care avea să fie subiectul tezei de doctorat a lui P. Cerna. Pe alocuri însă Titu Maiorescu găsește nota muzicală a *liedului*.

SERBAN CIOCULESCU ■

literatura traducerilor

Trăim într-o epocă de masivă explozie a informației, de posibilă conectare a fiecărui om la un canal de comunicare, menit să-i deschidă conștiința spre cele mai diverse evenimente de pe glob. Astăzi repelierea romantică într-o stare de izolare nu mai este decît arareori o pucîntă. Dimpotrivă, nevoia acomodării ființei umane cu mediul ambiant presupune o continuă acumulare de cunoștințe. Mijloacele moderne de comunicare dau informațiilor un caracter universal extrem de rapid. Ele pot fi strînse într-un timp mult mai scurt, ca în deceniile trecute, dar se și perimează mult mai repede.

Una din modalitățile cele mai frecvente de transmitere și receptare a informațiilor îl constituie traducerea. În toate vremurile, traducerea a mediat mari acte de cultură, au stimulat gîndirea originală și au mărit spiritul de competiție a unor forțe creatoare autentice. De aceea, se poate spune că traducerea reprezintă cea de-a doua parte masivă din cultura fiecărui popor. Dacă traducerea constituie un factor incontestabil de progres în domeniul științelor, astăzi putem să constatăm că același rol îl deține și în viața literară. Traducerea nu omoară duhul național, cum era înclinat să creadă un mare cărturar din veacul trecut. Dimpotrivă, ele măresc conștiința de sine, formează gustul public și fixează o scară mai realistă a valorilor.

Sistemul editorial burghez din țara noastră, stimulată mai mult de scopuri comerciale, nu a dus la o politică a traducerilor, aptă să propage marile valori ale vremii. În aceste împrejurări, gustul public nu se sincroniza cu mersul înaintea literaturii, puțini fiind acei intelectuali care puteau să abordeze anumite opere fundamentale în mod direct. Cititorul obișnuit și mai îndepărtat de

marile orașe, nu intra în această strategie culturală.

Abia în anii revoluției culturale din țara noastră politica traducerilor literare a fost fundamentată pe o anumită concepție unitară, care viza atât mesajul operei, funcția sa educativă, cit și valoarea sa estetică.

În spiritul esteticii marxist-leniniste trebuiau recuperate toate acele mari valori din trecut. Așa a început cea vastă acțiune de publicare a epopeilor antice, europene și orientale, ca *Ghilgames*, *Iliada*, *Odiseea*, după care au urmat, rînd pe rînd, textele clasice de teatru, antologiile de poezie, traduceri numeroase din Shakespeare, Corneille, Racine, Goethe, Fonvizin, Radicev și alții.

Aria de traduceri viza în primul rînd marile culturi europene. În felul acesta publicul românesc a luat act de mari serii din romanele lui Balzac și Zola, Tolstoi și Dostoievski, Barbusse și Romain Rolland. Apropierea de contemporaneitate a urmărit dispariția acelor insule deșarte din peisajul cultural interbelic. Ceea ce nu s-a făcut la timp, urma să fie realizat acum cu toată grija și rigoarea critică.

Autori de seamă ca Thomas Mann, Proust, Robert Musil, Joyce, Kafka sînt prezenți publicului odată cu sublinierea implicațiilor umaniste ale operelor lor. Zonele de investigație se lărgesc mereu prin însumarea în literatură traducerilor a celor mai reprezentative opere de pe alte continente. Odată cu descoperirea lui Böll și Malaparte sau Moravia, cititorii se apropie de unele texte mai vechi, de acum clasicizate, ca acelea ale lui Hemingway, Faulkner, Dos Passos, Salinger, Truman Capote, Albee etc.

Și în vreme ce Europa occidentală se relevă tîrziu cu lu-

minile și umbrele sale prin operele lui Sartre, Camus, Malraux, Ionescu, Beckett, Pinter, continentul latino-american ne surprinde prin marile sale resurse literare, întîlnite în operele lui Borges, Marquez, Manuel Scorza etc.

Cerința lui Lenin de a recupera toate valorile majore ale trecutului începe să se împlinească. Politica statului nostru de deschidere spre toate valorile umaniste din toate zonele de pe glob capătă în ultimul deceniu un relief tot mai puternic. Vechi cîntece africane, culegeri de nuvele arabe, romane algeriene, antologii de basme chineze și coreene, romane japoneze, antologii de poezie universală, reprezintă tot atîtea acte de cunoaștere și înțelegere a creației artistice de pe întreaga hartă culturală a omenirii.

În acest răstimp, literatura țărilor socialiste a devenit familiară pentru fiecare cititor de pe întinsul țării noastre. Se poate spune că nu există poet, prozator sau dramaturg din țările socialiste europene sau de pe alte continente, a cărui operă să nu fi văzut lumina tiparului și în țara noastră.

În cadrul acestei strategii culturale se înscriu și cărțile de critică. De la textele clasice de critică marxistă (Mehring, Gramsci) pînă la estetica lui Lukacs, eseurile lui Galvano della Volpe, studiile structurale ale lui Bakhtin, Lotman, pînă la cele mai recente moduri de abordare a textului (Barthes, Richard, Rousset, Starobinski), cartea de critică a fost supusă unui examen public, realizat din perspectiva filozofiei marxiste.

Harta culturală a traducerilor nu e completă. Ea relevă însă o deschidere continuă spre tot ce e valoros, o tendință de sincronizare cu marile progrese de pe glob, o măturare a vechii spiritualități a unui popor cu o mare putere de asimilare a culturii.

ROMUL MUNTEANU ■

arta de a fi minor

Scriitorul minor a existat în toate timpurile și continuă să existe și astăzi. El nu se naște, ci devine. A fi minor e mai mult decît o întimplare. E o artă, în ultimă instanță, la care,

paradoxal, se ajunge mai degrabă trudind decît trăind. Dar rămîne singura truda fără răscumpărare. Pentru scriitorul minor creația reprezintă o îndelungă rafinare a unei obsesii intime. În esență, el este un retrograd, deoarece, conștient sau nu, se opune ideii de progres a

timpului său. Simte civilizația ostilă și caută să facă din cultură, în care ar vrea să se refugieze, un mit personal. Ca tipologie, așadar, minorul este un «cultural». Își creează pînă și un spațiu obiectual protector, muzeu intim alcătuit din reminiscențe de cultură care își trădează gusturile. Avînd o teamă organică de monumental, vîzînd în acesta o «agresiune» a civilizației contemporane, el se retrage în rafinamentul migălos, în nuanțe, mister și puritate. Mingie sintaxa cu rădăre benedictină, fiind indeobște un bun meșteșugar. Transformă stilul în pasiune și gratuitatea în ideal. Templul său fiind gol, vrea să introducă în el arta, dar ca meserie și profit, iar nu ca mod de viață. Scriitorul minor evită, de obicei, literatura «tematică». Tot ceea ce este «conjunctural», adică la zi, i se pare conformist. Căci trebuie să spunem că năzuința sa cea mai secretă e aceea de a fi nonconformist. Nu bravează însă prin negare. Nu e un contestatar, ci un simulant. Nu-i displace o anumită morgă aristocratică după cum așează mereu epuizarea spirituală de după momentele de mari tensiuni. Nu are o concepție anume despre lume, ci doar pre-judecări, cea mai puternică dintre acestea fiind credința că simplul fapt de a scrie îi conferă între semeni o autoritate de excepție. Adevă-

flacăra literară

ratul elitar este, în fond, scriitorul minor. Fie că-și face vanitatea publică, prin felul de a ține capul mai ridicat sau prin felul de a poza într-o poziție meditativă, fie că și-o satisface în intimitate, prin cultivarea unui anumit soi de prietenie, ținută sa preferată rămîne gravitatea. În ordine activă, el nici nu iubește, nici nu urăște; ignoră, dar sub masca generozității dacă nu a complicității. Dacă la scriitor, rafinamentul merge spre stilizarea neantului, pentru om aceasta artă constă în știința dedublării. Dacă scriitorul e minor, omul e sărac. Amîndoi își măsoară bogăția după cît consumă nu după cît produc. Desigur, dacă a fi minor e o artă, a fi al timpului tău e o datorie. Distanța dintre ele este aceea de la caligrafie la creație.

PETRE POANTĂ ■

nicolae bălcescu, contemporanul nostru

Desigur, G. Zane nu ignoră activitatea revoluționară a lui Bălcescu, fierbîntele lui patriotism care l-a ajutat să-și înfrîngă dramele personale și să-și consacre viața cauzei poporului. Autorul cunoaște multe amănunte din epoca în care a trăit marile revoluționari și creionează deseori imagini ale ei, cîteodată de-a dreptul palpitate, cum sînt cele din paginile despre mișcarea revoluționară de la 1840 din Țara Românească. G. Zane este pe deplin familiarizat și cu viața eroului său și uneori comunică știri inedite din biografia acestuia. De asemenea, el prezintă și pe alți fruntași ai revoluției de la 1848, prieteni sau adversari ai lui Bălcescu. Dar cartea sa *N. Bălcescu. Opera, omul, epoca* amintește în primul rînd că Bălcescu, în scurta și zbuciumată sa existență, a îmbinat cum puțini alții au izbutit gîndul cu fapta, meditația cărturarului aplecat asupra mururilor cu ardoarea revoluționarului cuprins în vîltoarea evenimentelor. Într-una din paginile volumului său G. Zane notează: «Învin în viața N. Bălcescu este prin opera sa științifică un învingător în posteritate.» (p. 62). Despre «învingătorul în posteritate», cărturarul care își purta cu sine cărțile oriunde călătorea «ca pe un depozit sacru», vizita muzeele, zăbovea în biblioteci de renume sau colînda prin Roma și admira monumentele, vorbesc în primul rînd studiile cuprinse în volum.

În paginile acestei cărți riguroso documentate, N. Bălcescu apare ca un om care, hărțuit de întîmplările istoriei și presimțindu-și parca sfîrșitul, își enunță cu grabire în scrierile sale concepțiile în legătură cu marile probleme ce frîmțau națiunea română și epoca sa. Trîind cu prezentimentul că nu va avea răgazul să revină asupra lor, să le dezvolte la amploarea cuvenită, el le schițează numai din dorința de a propune contemporanilor săi o cale de urmat, preocupat de viitorul poporului său. G. Zane

CRONICA LITERARĂ

tiberiu utan

Un poet clasic (în viață) e Tiberiu Utan. Versurile sale circula, nu sînt apropiate, conving. Se simțea nevoia unei selecții reprezentative din poezia sa. Conștiința artistică a poetului a evoluat mai anevoios o vreme (știm din ce motive), apoi s-a ivit dintr-o dată pericolul manierizării. Antologia de față (*Versuri*, în colecția *Cele mai frumoase poezii*) a fost extrasă din plachetele, nu prea multe la număr, de pînă acum. Poetul a renunțat în întregime la prima alegere, *Chemări*, din 1955. Aduce în plus cîteva inedite. Prefața lui Eugen Simion (remarcabilă) întregeste simpatetic imaginea, poate definitivă, a poetului despre sine însuși.

Întîia secțiune se justifică mai degrabă ca termen de comparație în raport cu celelalte, evident superioare. Deocădată versul e încă subordonat materiei sale, iar transfigurarea a fost înțeleasă de-a dreptul mecanic. Transparența poemului este, în primul rînd, transparența obiectului său, adică a lucrurilor și a cadrului. Fiorul propriu-zis lipsește, eventual e trăit cu anticipație. Poetul se mulțumește mai mult să participe solemn la ordinea exterioară, din care dă de înțeles că îi vine inspirația: «Frumoase versuri spune țara/ de dimineață pînă seara». La rîndul ei sublimarea (destul de crispată) devitalizează expresia. Încît cele câteva fantezii cu plante și alte apariții serafice

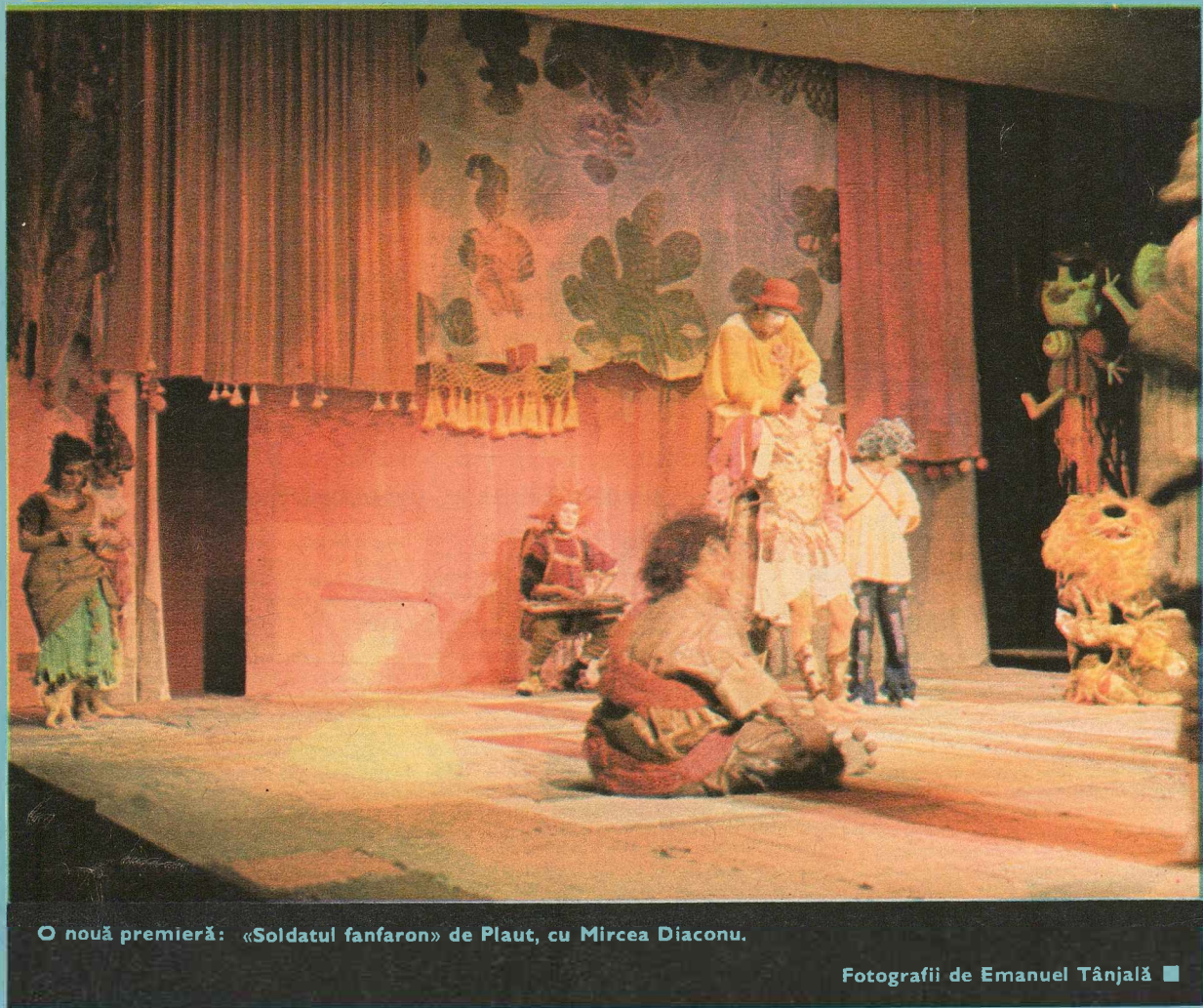
nu ne entuziasmează. Chiar melancolia (solară!) nu pare să aibă suportul cel mai potrivit. În schimb, altfel ni se dezvăluie poetul — mai promițător — în versul confesiv, atunci cînd este încercat de obsesii rustice: «În zumzetul de bulevarde seara/mă cîntă-n mine grîul și secarul.»

Cartea de vise (1965) aduce o învioreare de ton. Participării solenne, de care vorbim, îi ia locul adîncirea în propria sensibilitate. Versul are vibrația existențială: «Descopăr că trăiesc/ și mă descopăr...» Carnația poemelor nu mai e pusă în pericol de procesul decantării, iar vegetalul suav — ca în *Cireșul* — e mai degrabă pretext liric pentru a contopi ritmul interior cu cel cosmic: «Eu — năzuințele, tu — crengile, întinzînd —/ soarele să-l încercuim în culpînă./ Avem rădăcini în pămînt/ și avem rădăcini în lumină». Am putea cita și din *Ritm*.

Nota dominantă rămîne cea elegiac discretă. Dar cu toată discreția, se constată la Tiberiu Utan și momente lirice mai viguroase. Întodeuna punctul de pornire îl constituie percepția concretă. Aluzia la vis nu duce la aglomerări de imagini după tehnica dicteului. Dimpotrivă, tendința e de a comprima și limpezii prin generalizare. Demnă de apreciat este capacitatea de a fixa revelatorul (cu ecouri din Blaga): «Auziți? — se desfac/ frunzele merilor, prunilor,/ caisul își aprinde florile./ Oamenii/ e ceasul minunilor!»

În ultimele plachete ale lui Tiberiu Utan se fac auzite ceva mai des ritmuri folclorice. Evocarea satului, a peisajului transilvan, înseamnă revenirea la un stadiu ontologic primar, acum însă idealizat. Splendide sînt mai ales cele cîteva poeme cu cerbi și despre Maramureș. Întoarce la origini are semnificația unei regenerări. Cadrul este ferice: «Plouă cu stele, plouă cu stele în codrii Maramureșului.»

CORNEL MORARU ■

O nouă premieră: «Soldatul fanfaron» de Plaut, cu Mircea Diaconu.

Fotografii de Emanuel Tânjală

FAPTELE ȘI VORBELE

o cenușăreasă

Literatura are o soră bună, de care nu prea vorbește și o tratează ca pe o cenușăreasă: e desenul animat. Afirmația mea pare, poate, hazardată, în prima clipă, dar după ce mă veți asculta sint convins că-mi veți da dreptate. Gustul de a ilustra operele literare prin transpunerea în plan plastic a personajelor, scenelor și atmosferei lor, a luat naștere firesc, ca o consecință directă a acestei înruderii. Cînd «pozele» unei cărți prind viață și pornesc să se miște, suprimînd distanța dintre o emoție estetică obținută prin impresii simultane și alta pe cale succesivă, legătura consangvină amintită iese mai izbitor la iveală. Îndrăznesc să spun chiar că e vorba îndeosebi de o înrudire cu poezia. Fantezia și puterea de sugestie a unui text, valorile metaforice și lirismul lui secret însuflețesc, în cazul desenului animat, figurile mișcătoare de pe pînză. Mă refer aici, bineînțeles, la «poezia» tuturor genurilor și speciilor literare.

«Aș!» — vor exclama spiritele sceptice. Desenul animat e un fel de «jucărie» destinată amuzamentului copiilor, poezia înseamnă cu totul altceva, grav și profund serios. Numai că abia o atare reacție îmi dă apă la moară. Nu se spune — și pe drept cuvînt — că poezii sînt niște oameni maturi, care au reușit să-și păstreze sufletul copilăresc? Am să citez din zeci și zeci de opinii autorizate: una singură, a lui Arghezi: «Oamenii diferiți socialmente — scrie el — oricît ar dori-o nu pot face jucării după ce și-au deprins pipăitul, căpățina și fesele lor, călugăria lor, fecioria lor, care nu se potrivesc cu meșteșugurile nici unui parvenitism.» (Ars poetica — Scrisori unei fetei).

Mi-au venit în mînte gîndurile de față, urmărind o gală a studioului Animafilm. M-au asaltat, mai ales, privind realizările lui Ion Truică și înainte de toate Carnavalul, o interpretare liberă după Fetița cu chibrituri de Andersen. Aici, liniile și culorile de fermecătoare naivități infantile au venit în împințirea ideilor unui poet prin excelență al acestui univers: Iordan Chimet, care semnează scenariul. Amestecul distilat de miraj și realitate aspră din vestita poveste daneză a trecut nealterat în toată duiosia lui pe peliculă. Truică s-a dovedit un animator de fragilități, adînc emoționante, adică poet în întreaga putere a cuvîntului, chiar dacă lucrează cu creionul și foarfecii, în loc să scrie.

Alte două filme ale sale sînt, iarăși, de inspirație literară: Marea zidire aduce pe ecran

legenda Meșterului Manole. Și de astă dată grafica și mișcarea, hieratice, au izbutit să păstreze un autentic spirit baladesc, ba mai mult, să-i dea, nu o dată, o impresionantă proiecție cosmică. Ambiția lui Truică a fost să nu pronunțe nici un cuvînt, investind exclusiv desenul însuflețit cu această facultate. Reușita din Carnavalul nu mai e atît de deplină în Marea zidire, unde abuzul simbolic întunecă și tulbură sensurile limpezi ale mitului. Mă întreb dacă cineva, necunoscînd legenda Meșterului Manole, ar înțelege efectiv ce vrea să spună filmul. Desenul animat are o prea mare libertate în direcția invenției și riscul e ca artistul să nu-și impună destule rigori. Operele mari ies totdeauna dintr-o luptă împotriva rezistenței materiei. Dalta trebuie să izbească în marmură, nu să se infunde în pasta de dinți.

Al treilea desen animat, Hidalgo, interpretare liberă după Don Quijote, beneficiază iarăși de concursul unui poet ca scenarist, Marin Tarangul, și lasă o voce să rostească niște cuvinte. Sînt însă numai nume de localități spaniole: Cordoba, Sevilla, Toledo, Saragosa, Valladolid, Salamanca etc. sugerînd itinerarul eternizat al Cavalerului Tristei Figuri. Reține din nou o fină intuiție poetică în conjugarea invenției comice cu o solemnitate măreață, nobilă. Niciodată, oricît de mare ar fi tentația desenului însuflețit, eroii lui Cervantes nu cad în bufonerie: dimpotrivă, pala de vînt a sublimiei nebunii iberice (la locura) le poartă gesturile, chiar atunci cînd devin rizibile. Și aici, cred, o ambiție filozofică, nelalocul ei, își arată din păcate urechile, în ciuda poeziei graficii și mișcării elegant stilizate.

Carnavalul lui Ion Truică a cîștigat Medalia de argint la Veneția în 1972, placheta de bronz la Barcelona și mențiunea specială a juriului în Teheran. Marea zidire a fost selecționată de cel mai sever festival consacrat animației (Annecy) și apreciat elogios în ziarul Le Monde. Ion Truică a căpătat, pentru filmul Cadoul, premiul Uniunii artiștilor plastici în 1973. După Gopo, alți creatori români de desene animate au cucerit numeroase distincții internaționale. Cînd comentariile pe marginea a destule filme de lung metraj, foarte costisitoare, slabe sau franc zis proaste, umplu paginile ziarelor și revistelor, cu toată criza hîrtiei, zgîrcenia la vorbă, instalată într-un domeniu unde avem numeroase realizări incontestabile, contrastează ciudat.

Desenul nostru animat, prin tehnicile foarte noi, mînuite fără nici o timiditate provincială diletantă și grație autenticului suflu poetic merită o atenție mai serioasă. Sînt aici fapte pentru care vorbele nu riscă să fie de prisos.

OV. S. CROHMĂLNICEANU

curier muzical

Eugen Iulian BĂDĂRĂU — Sibiu: «Vă scriu sub influența Cenușăreasă pentru a vă spune că, deși sîntem elevi și avem un regim de viață ordonat, fără prea mult timp liber, totuși seceră noastră de cultură e mai adîncă decît Pacificul, iar credința noastră în patrie e mai înaltă decît cel mai semeț pisc al Himalaielor.» Sentimentele care vă animă pe dumneavoastră, viitori constructori ai socialismului, vă fac cinste; noi vă asigurăm că vom face tot ce ne stă în putință pentru ca prin cenușă noastră și în paginile revistei să răspundem setei neostoite de frumos și de adevăr exprimată, între altele, în cele două poezii de acută sensibilitate, Istorie și Să spunem «Nu» războiului, pe care ni le-ați trimis. Ioan HURDUZEU — Caransebeș. Adrian VOLOC — Brăila, Valentin UBAN — București, Sanda LUPU — Rm. Vilcea, Costel NICA — Pitești, Ionel GEORGESCU — Piatra Neamț și ceilalți care ne-au scris pe aceeași temă: considerăm polemica privind albumele Phoenix — Sfinx închisă, așa că orice nouă luare de poziție, pro sau contra, e neavenită. Mulțumim celor care au apreciat poziția noastră, pornind de la considerente strict muzicale, în chestiunea, devenită pentru unii falsă dilemă, Cantofabule sau Lume albă? Ion COCIERU — Brașov: În eventualitatea în care nu găsiți discurile de muzică populară dorite la magazinele din orașul dumneavoastră vă sugerăm să vă adresați Librăriei Cartea prin poștă.

D. ȚECU

cine, ce, unde, cînd?

Am asistat la Cluj-Napoca la un spectacol de poezie românească și muzică interesant mai ales prin ambiția de a afirma câteva tinere talente dedicate muzicii folk. Scenografia spectacolului ne-a proiectat de la bun început într-un univers inefabil. Dominanța decorului era culoarea albă ca într-un peisaj de duminică într-o iarnă frumoasă și calmă. Actorii au încheiat ultimele pregătiri ale spectacolului la vedere (sub ochii spectatorilor), după care s-au retras în poziții mai mult sau mai puțin retorice, mai mult sau mai puțin comode, lăsînd poeziile ca din arbaleta. Acesta a fost punctul nevralgic al spectacolului. Actorii (unii dintre ei) au rămas prizonierii unui mod vetust de a recita. Iată motivul pentru care în loc să se creeze o comunicare directă cu publicul s-a impus o relație artificială, convențională, între sală și scenă. În schimb, am avut bucuria să descoperim printre cei cîțiva cîntăreți folk unele speranțe reale ale genului: Antonia Cimpian și Dan Subțirică. Nu mai vorbim de prezențele excepționale a Adrianei Ausch și a lui Adrian Ivanșki. Am asistat la un spectacol plăcut (poate prea lung) care demonstrează că noua formulă de prezentare a poeziei în acordurile stilizate ale muzicii folk cîștigă teren.

A. Dohotaru

Spectacolele de balet ale Operei Române sînt tot mai terne, mai neinteresante și mai obositoare, explozînd în nesfîrșit cele câteva titluri, îndeosebi clasice, pe care le tot vehiculează reper-

CRONICA SPECTACOLELOR

moartea baronului tuzenbah

Toată seara am trăit cu impresia că ne aflăm undeva într-un salon cu miresme de liliac și cu umbre ale de mesteceni prin ferestre, într-un salon de lemn trînd calm în semiintineric; toată seara am trăit emoție că lampa de petrol se va stinge și va înăbuși ultimul strigăt al unor surori disperate și neputincioase. Farsa «Trei surori» de A.P. Cehov) pe care și-o joacă personajele orașului de provincie cu o simț de mii de locuitori, amenințate la un moment dat de incendiu grotesc, vîșînd bovaric Moscova tuturor nostalgiilor și refuzurilor, este aceea a eșuării lamentabile, a incapacității de a trăi după modelele imaginabile ale unor destine ideale, de excepție. Nefericirea este tragicomică, iar hazul lor e uneori duios și alte cînd e cinic. Piesa e plină de muribunzi cu intenții noble cu promisiuni nerespectate; un cavalerism imprudent de la un bal mascat îi face pe ofițeri să bîntuie din pînteni și să ofteze plimbîndu-se prin camerele celor «trei surori» ca printr-un labirint, căutînd pe undeva o ieșire din monotomie și din tîmpenie. Moartea baronului Tuzenbah, timid și cașgîș, cu gesturi dezechilibrate de cocostîrc pregătindu-se de plecări sfîșietoare spre sud, cade ca un susur printre mesteceni de carton și soldați de plumb. Viața aici seamănă cu o prelungă demolare. Cineva suflă într-un tîrziu (poate chiar medicul milițar alcoolic și ratat) în lampa obosită care filează de mult decor și cortina cade cu un sentiment de ușurare de împăcare tristă. Nu există nici o scăpare.

În această lume de umbre cu dezamăgiri și înfrîngeri repetate din care renasc pîlpînd, rareori, doar speranțele, actorii «Teatrului de comedie», regizați de Luc Giurchescu, s-au mișcat ca într-o frescă de epocă privind spre noi cu ochii umezi și disperați ai unor fii incapabili să înțeleagă mecanismul existenței. Stridul Irinei, strident, ca al unui pescăruș în atmosferă încărcată și fierbinte dinaintea furtunii, ne-a relevat ipostază excepțională a actriței Sanda Toma, care parcurge drumul de la comic la tragic cu suferință disimulată și cu umor de vodevil. Stela Popescu a răsunat sub reflector calitățile sale de actriță ce știe să alunece aproape imperceptibil prin poezie spre melodramă grotesc, ecuație a unui studiu profund asupra personajului Mașa. Liliana Țicău, într-un rol mai puțin spectaculos, încheie trilogia surorilor rătăcite prin urbea acințată de la marginea lumii, jucînd drama inutilă și contratimp a Olgăi cu zbuciumul Antigonei, de unde țîșnește dealfel și ridicolul personajului. Vasilica Teșman intuiște formidabil personajul meschin al Natașei soția triumfătoare și tîmbele, agresivă și frivolă, care își permite cam multe licențe față de text și uneori impresia că se așază pe genunchii spectatorilor și trage de nas! Actorul Constantin Băltărețu e expresiv și plastic în rolul soțului candid dar încornorat. Klăghin, profesorul carierist și sufocat de dictoanele lui, nești este interpretat cu mare finețe de Ion Luciu Silviu Stănculescu a fost un Verșinin sublim în conștientia absurdă dintre datoria sa față de o soție tentativă de sinucidere și pasiunea dureroasă, îngustă și suferințoasă, pentru Mașa. Dumitru Rucareanu a spulberat toate prejudecățile, toate sechelele păstrate de noi din unele emisiuni de varietăți, interpretînd rolul unei canalii care aruncă oamenii adevărați usturătoare pe teighe, ca bașchișul unui chelner obrăznic. Extraordinar a fost Cornel Vulpe în mediul militar. A realizat o compoziție memorabilă. Cant Stoica demonstrează încă o dată că e un actor de compoziție și de mare talent. Vladimir Găitan a fost o revelație în Tuzenbah. El a trecut prin Cehov și l-a atins, sufletul pe Dostoievski. Eugen Racoți a lipsit cam puțin de pe scenă, dar se întoarce acum perfect pregătit pentru roluri pe măsura talentului său. Dorina Drăgăș și tulburătoare. Lui Theo Cojocaru îi trebuie mai mult curaj.

Și astfel, în vîntul și în ninsoarea haotică de afară pustietatea străzilor de la orele 23, cînd tramvaii sînt aproape goale și călătorii se perindă prin ferestre ca manechinele în vitrine, rămîne încă să pîlpîie muștră vreme în tăcerea noastră lumina înăbușită a lămpii. decorul acela excepțional gîndit și colorat de Ion Popcu Udriște, ca un labirint din care am scăpat înnobi de farsa lirică a piesei lui Anton Pavlovici Cehov.

A. DOHOTARU

toriu primei noastre scene de mai multă vreme. În condiții, spectacolul cu baletul Giselle de duminică 11 februarie a căpătat un plus de interes datorită interpretărilor — lăcelului de coreografie. Avîndu-i ca soliști pe Alexa Meziu George Bodnariuc (debut), ansamblul de elevi s-a auzit brio, fără nici o repetiție pe scenă, de dificilă sarcină, și strează frumoase calități tehnice și de expresie, din neexploatate integral în condițiile în care școala de balet din Cluj, întrucît nu are condițiile de studii și de antrenament necesare, a rămas în urmă. S-au remarcat îndeosebi tinerii dansatori Florentina clasa a X-a (în dificilul rol Myrtha) și Alice Găman și Stăgaru, clasa a XI-a (Zulma și Mona). Debut — prima la Operetă: Lucia Tibuleac în Victoria și altele. Prim soliștii a Teatrului muzical din Galați, sînt prână este laureată a două importante concursuri internaționale de la Paris și Vercelli (Italia) și s-a remarcat acum cîntînd în spectacole de operă. La Operetă, Lucia a făcut dovada unei frumoase voci, a unei muzicalități de dublate de simț scenic și intuiție artistică. Din nou distribuție care a secondat-o i-am remarcat pe Vali N. Mihaela Mișea, Cornel Țăranu, George Hazgan și pe comico Ion Dinu care cîntă, dansează și vorbește dezinvoluntar. Formăția Savoy se pregătește să sărbătoreze zece ani de activitate. În cinstea aniversării formației intens pentru premiera unui spectacol de muzică și intitulat «Patrioțica 76», ale cărui cîntece vor fi adunată primul disc L.P. al formației. Pină atunci Savoy conține un succes prin țară. Nicolae Spir

Această secvență anunță o viitoare premieră la Teatrul Bulandra: «Răceala» de Marin Sorescu.

CRONICA TV

DIN VINA VÎNTULUI — Într-un dialog dintre constructor și beneficiar, întâmplat sub ninsorile acestei ierni la Codlea, după ce-și aruncă vina unul altuia, auzim cum constructorul găsește în sfîrșit adevărul vinovat: Vîntul Un vînt (oarecare) din anul 1974 a spart geamurile, a luat copertinele, a dezvelit construcția, a făcut-o vralște. Și iată o scheletică și uscățivă, acoperită de zăpadă; deschisă și mohorîtă, iar constructorii nicăieri — după ce (ancheta intitulată «Cînd doi se ceartă... pierde toată lumea» este realizată pe data de 28. I. a.c.) s-au bătut cu zăpadă au dispărut. Disputele dintre beneficiar și constructor continuă. Pînă acum s-au pierdut vreo 9 milioane lei pentru că este vorba de o fabrică de nutrețuri care trebuia să fie dată «la cheie» în 30 noiembrie 1975. Cît va mai dura nu se știe, ceea ce se știe este faptul că sumele cresc și animalele care așteaptă nutrețul au fost duse cu vorba.

N-am auzit din gura constructorului cînd va fi totuși gata construcția?

CARUL DE REPORTAJ — Publicul «Cenaclului Flacăra» se simte implicat în actul creator prin participarea sa directă, spontană, totală. Granița dintre scenă și sală se șterge în primul rînd prin prezența masivă a tinerilor care ocupă literalmente scena, spațiile dintre podium și sală, intervalele dintre scaune, arlecchinele, parapetele, și în al doilea rînd prin repertoriul comun al artiștilor

O actriță pentru marele repertoriu: Rodica Tapalagă.

și al spectatorilor. Cel care recită este secundat de un cor amplu, impresionant prin sincronizarea și nuanțarea vorbelor și prin sublinierea mesajului. Cîteva mii de voci deodată simt la unison flacăra poeziei patriotice, a cîntecului cu miez, melodios, o emulație tonică de adevăr. Toate aceste atribute ale unui spectacol de masă într-adevăr modern au fost surprinse de o echipă de profesioniști ai televiziunii, regizori și operatori, în Sala sporturilor din Cluj-Napoca. **Nae Cosmescu**, format ca regizor artistic în studiourile de teatru TV, cunoscut din multe spectacole reușite, a dat dinamism și expresivitate imaginilor «șezătorii», sesizînd cu un ochi expert fuziunea dintre sală și scenă. Operatorul șef **Mihai Brebu**, prin acuratețea transmisiei și amplasarea camerelor de luat vederi minuțios de operatori ca **Nicolae Modreanu**, **Octavian Dohotaru** și **Mircea Banu** a vrut în secvențe ample, expresive, punînd în lumină unghiuri relevante, figuri din public, amănunte semnificative. Regia de transmisie, **Mihai Panait**, a selectat zeci de imagini ale celor patru camere. Toate acestea la un loc au însemnat cinci ore de muncă, de răspundere, de căutări și soluții pentru a ne oferi, «Joi seara» pe micul ecran emisiunea «Tineretul și patria».

UN SUROGAT — Pe zăpadă proaspătă o femeie (Leontina) cu pușcă lungă în spate (în bandulieră), adu-mecă urmele vînatului care din diferite motive este dăunător și trebuie prins în capcane. Leontina pitește cu abilitate resorturile cu arcuiri în care se vor lăsa prinse vulpile (mai ales vulpile se lasă înșelate, se spune), apoi rîși și alte vietăți dăunătoare ale pădurii. După un frasin, un pădurar în toată firea suflă într-o zdrîngă, imitînd țipetele unui iepure rănit. Și iată că păcălim vulpea — o vedem cum vine, apoi nu mai vine și se întoarce. O vedem cum se întoarce, se învîrte vulpea neîncredătoare — o vedem cum se învîrte neîncredătoare — și comentatorul ne spune că lăcomia ei va învinge prudența, instinctul și neîncrederea în... zdrîngă, va învinge tot — și se năpustește în capcană. Sintem cu sufletul la gură (!) dar nu vedem cum se năpustește! Auzim că și un ris adevărat este prins de Leontina dar noi nu vedem decît un ris împăiat (desigur e vorba de o reconstituire)! Și... risul împăiat e în capcană! Leontina se războiește cu el, așa împăiat cum e, îl răpune în doi timpi și apoi îl înșfacă în spate cît e de mare și cît e de ris. Și cornurile de vînătoare sună sfîrșitul expediției. Teatru curat! Dacă echipa tot s-a deplasat acolo, în miezul codrilor, la o cabană singuratică de vînătoare filmată din față și din profil într-o «expediție de vînătoare și turism» și dacă o vulpe și un ris tot au căzut cu adevărat în capcană de ce filmul ne dă un surogat? Animale împăiate se pot găsi și în studio și dacă se pot găsi în studio atunci care este «expediția de vînătoare»? Rămîne... turismul. Acesta da, a existat.

COMAN ȘOVA ■

CRONICA FILMULUI

despre un anume schematism

A devenit o obișnuință plăcută pentru critici să-și manifeste bucuria pentru frecvența tot mai mare a premierelor filmului de actualitate — «pilot esențial» al producției naționale — dar orgoliul statisticilor ne face uneori să supradimensionăm un fenomen firesc. Cantitativ vorbind, am înregistrat în ultima perioadă un număr însemnat de producții cu «tematică de actualitate» dar, în afară de «Cursa» sau de «Ilustratele» lui Blaier — un film de altfel de o factură aparte — nu avem de contabilizat la capitolul «credit», deschis larg creatorilor noștri, decît intenții bune și reușite parțiale.

Atît în ceea ce privește dramaturgia filmului, conflictul, cît și paletă mijloacelor de expresie, o bogăție mult mai rodnică au continuat să arate filmele ce și-au plasat acțiunea în anii furtunoși ai războiului și preluării puterii populare — de la «Zidul» și «Actorul și sălbaticii» la «Măstodontul» și chiar «Patima». Aici, cel mai bun exemplu ni-l oferă Sergiu Nicolaescu care, odată cu părăsirea epocilor istorice populare de gangsteri, înfruntînd singeroase și situații dramatice, nu s-a mai simțit în largul său în miezul unei tematici generoase dar necesitînd mai puțin valorificarea tradițiilor și experiențelor existente la noi sau aiurea. Or, chiar pe terenul actualității — îndeosebi în ceea ce privește fondul de idei, profunzimea conflictului — împlinirile cîștigăte au fost, de obicei, neluate în seamă.

Iată, marcăm un succes precum este «Puterea și adevărul», și asta în 1972, și apoi uităm cu toții, producători și autori și «beneficiari» să ne raportăm la exigențele de substanță ale acestui pas cîștigat, făcînd dintr-un film ce putea determina o epocă «o iubire trecătoare».

În ciuda acestei atmosfere propice, în pofida sporirii cantitative a producției, adevărul este că aria tematică a filmului de actualitate tînde, paradoxal, să se restrîngă. Luați, de pildă, povestea adolescentului care ia viața «în piept», după ce, de obicei, n-a reușit la facultate și veți avea una din principalele scheme pe care brodăm imagini. Sau dificultățile prin care se impune o inovație, o idee tehnică autohtonă în luptă cu rutina, neîncrederea, blazarea și birocratismul.

Nu mai că și aici am ajuns repede la un nou formalism. Ideile noi căroră, temporar, li se opun obstacole sînt cum nu se poate mai limpezi și prețioase, încît oricărui nevizat îi sare în ochi valoarea lor. «opozitia» e formată din cîteva indivizi care, dacă nu au șansa de a fi caricaturizați, rămîn simple mecanisme «cu mentalități învechite» — un contabil șef birocrat, un funcționar de la centrală opac și grăbit și uneori cu moravuri îndoelnice, un director sau un inginer nemulțumit față de tot ce le-ar tulbura liniștea, în timp ce simpaticul erau pozitiv, care mai are uneori în plus și încurcături sentimentale, se poate bizui cu toată nădejdea pe monolitul opiniei colective prezente atît în ședințe cît și prin reprezentanții ei: secretarul de partid grav, atent și omenos sau muncitorul mai vîrstnic, hitru, principial și ferm. Ca să nu mai vorbim de faptul că, exceptînd din nou «Cursa», majoritatea acestor conflicte se consumă la nivelul cadrelor de conducere — directori, ingineri șefi, primari, activiști de partid etc. — lăsîndu-i pe ceilalți, pe oamenii așa-zis «simplici», în ipostaza de figuranți care aprobă soluția justă, acordîndu-i girul necesar.

Chiar și fără a simplifica astfel lucrurile este limpede că nu poate fi vorba de film de actualitate, mai mult, de film politic, atîta vreme cît vom porni de la conflicte schematice, de la povestiri create în date sumare și superficiale, de la idei șablon cu care investim o galerie de personaje fără relief, de siluete lipsite de profunzimea acoperirii cu substanță de viață autentică. E drept, am debăsit epoca narațiunilor edulcorate, viziunea «roz» nu mai bîntuie decît prin comedii noastre sau prin «povestirile morale» gen «Tată de duminică». Aceasta ca manieră. Dar sintem pe cale să reinventăm un nou schematism, folosînd conflictul numai ca pretext al narațiunii și înlocuind aprofundarea și rezolvarea lui cu o aglomerare de detalii pitorești.

«Zile fierbinți» este un model al acestei maniere de a uita pătura din cauza copacilor și, fiindcă veni vorba de acest film, mă întreb ce s-ar fi întîmplat dacă elicea la care ținea atît de mult directorul Coman s-ar mai fi rupt o dată? Schematismul duce inevitabil la deprecierea unor idei, unor concepții pe care sintem chemați să le afirmăm, și purtătorii noștri de cuvînt în film, cei care își asumă sarcina să militeze pentru impunerea acestor concepții, sînt personajele. Am vrut să spun eroii, dar nu am avut argumente.

EUGEN PATRICHE ■

CRONICA MUZICALĂ

concertul a debutat sub auspicii mai puțin favorabile

În sfîrșit, după experimentarea atîtor și atîtor formule, mai mult sau mai puțin nefericite, prin care se încerca statuarea folk-ului în viața noastră muzicală — folk plus pop, folk plus muzică ușoară, folk și poezie ori folk și dans — în fond tot atîtea dovezi a priori de neîncredere în virtuțile sale sub-generis, am asistat, în organizarea ARIA-ei, la două concerte exclusive de muzică folk. Marea Săală a Palatului a cunoscut, în zilele de 22 și 23 ianuarie, animația unui veritabil eveniment artistic: publicul, în special cel tînăr, venit în număr foarte mare (numerosi posibili spectatori rămîinînd de dinafară), a certificat, încă o dată, popularitatea genului; ar fi de dorit, de aceea, ca factorii responsabili să aibă în vedere creșterea în perimetrul vieții culturale bucureștene, dar nu numai aici, a numărului unor astfel de manifestări ale muzicii tînere, în fond tot atîtea modalități de educație estetică, civică și patriotică.

Concertul a debutat sub auspicii mai puțin favorabile. Mihai Diaconescu și-a format un grup acompaniator și astfel reușește să impună o atmosferă specifică mai bine decît dacă ar cînta singur. Marius Turjianschi este un nume cunoscut în rîndurile amatorilor de folk. Cîntecul său «Pentru mama», un fel de tratare în manieră dulceagă a temei lui Mihai Constantinescu, e pueril, penibil pe alocuri prin referințele familiale netransfigurare artistic. Aceeași observație și pentru Mircea Bodoran, pe care îl preocupă un univers mult prea mîrunt, insignifiant. La rîndul ei, Călina Anastasiei, nu lipsită de o anumite tandrețe, încearcă să încredințeze și ea, cu mijloace rudimentare, universul său copilăresc unui perimetru al artei care și propune ambiții mult mai mari. Foarte multor comentatori ai fenomenului le place Nicu Vladimîr. În ceea ce ne privește, exprimăm rezerve: piesele sale sînt lipsite de forță de expresie și nu au capacitatea de a angrena conștiințele, specifică autenticilor cîntece folk.

Au urmat apoi consacrații. Marcela Safticu, mai ales cu «O Maelun», exprimă aceeași muzicalitate desăvîrșită, aceeași acută sensibilitate, de parcă o uriașă antenă parabolică strînge și condensează pe strunele chitarei sale bucuriile și suferințele lumii. Foarte interesantă e actuala formulă în care apare în public Mircea Florian. Împreună cu ceata melopoică, plus Gunther Reininger la korg-synthesizer și Sorin Chifiriuc la chitară electrică, el urmărește mai mult ca niciodată folk-ul de atmosferă. Sonoritățile exotice, percuția savantă, toate urmăresc să redea cîntecului funcția sa arhaică de ritual, pe care o posedă numai cîntecul și dansurile etnografice. Reușita lui (parțială) ține de posibilitatea emiterii unui sunet unic, inconfundabil și mai ales de actualitatea, de ecoul temelor tratate. Or, tocmai aici Mircea Florian ni se pare vulnerabil.

Partea a doua a concertului a fost un fel de cenaclu Flacăra — variantă redusă. Erau pe scenă Mircea Vintilă, Doru Stănculescu, Sorin Minghiar, Dan Tufaru, Anda Călugăreanu, Radu Gheorghe, Evandro Rossetti, acompaniați la muzicuță. S-a cîntat «Mielul», «Ai, hai», «Cosma Răcoare», «Noi nu»... Despre succes, ca și despre valoarea cîntecelor și a interpretărilor, nu credem că ar mai trebui vorbit. Ar trebui vorbit însă despre slaba organizare a concertului, despre atitudinea provocatoare pe care au aflat-o unii oameni de ordine față de spectatori, priviți ca niște posibili delincvenți și nu ca participanți la o manifestare educativă, unde se cîntau Balade pentru acest pămînt.

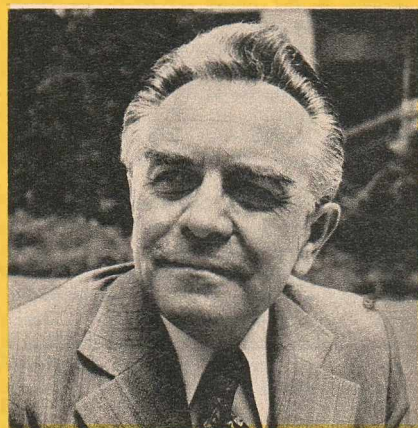
NICOLAE SPIRESCU ■

INSTANTANEI

Poetul și academicianul **AL. PHILIPIDE**.

ȘTEFAN PASCU, academicianul și profesorul de Istoria României, rectorul Universității din Cluj-Napoca.

Directorul editurii «Kriterion», ziaristul, scriitorul și scenaristul de film **DOMOKOȘ GEZA**.

Directorul editurii «Univers», profesorul și criticul **ROMUL MUNTEANU**.

Fotografii de V. BLENDEA ■

ÎN NOUL CINCINAL VA TREBUI SĂ SE ASIGURE CREȘTEREA PRODUCTIVITĂȚII MUNCII ÎNTR-UN RITM MEDIU ANUAL DE PESTE 9 LA SUTĂ, PRECUM ȘI REDUCEREA PONDERII CHELTUIELILOR MATERIALE CU PESTE TREI PROCENTE. PRODUCTIVITATEA MUNCII — AȘA CUM AM MAI MENȚIONAT — ESTE ÎNCĂ NESATISFĂCĂTOARE. SARCINA STABILITĂ DE CONGRESUL AL XI-LEA ÎN ACEST DOMENIU VA TREBUI REALIZATĂ PRINTR-O ACȚIUNE SUSȚINUTĂ DE MECANIZARE ȘI AUTOMATIZARE A PROCESELOR DE PRODUCȚIE ȘI, TOTODATĂ, PRINTR-O MAI BUNĂ ORGANIZARE A MUNCII, PRIN RAȚIONALIZAREA APARATULUI FUNCȚIONĂRESC ȘI DEPLASAREA UNEI PĂRȚI MAI MARI A ACESTUIA SPRE ACTIVITATEA PRODUCTIVĂ.

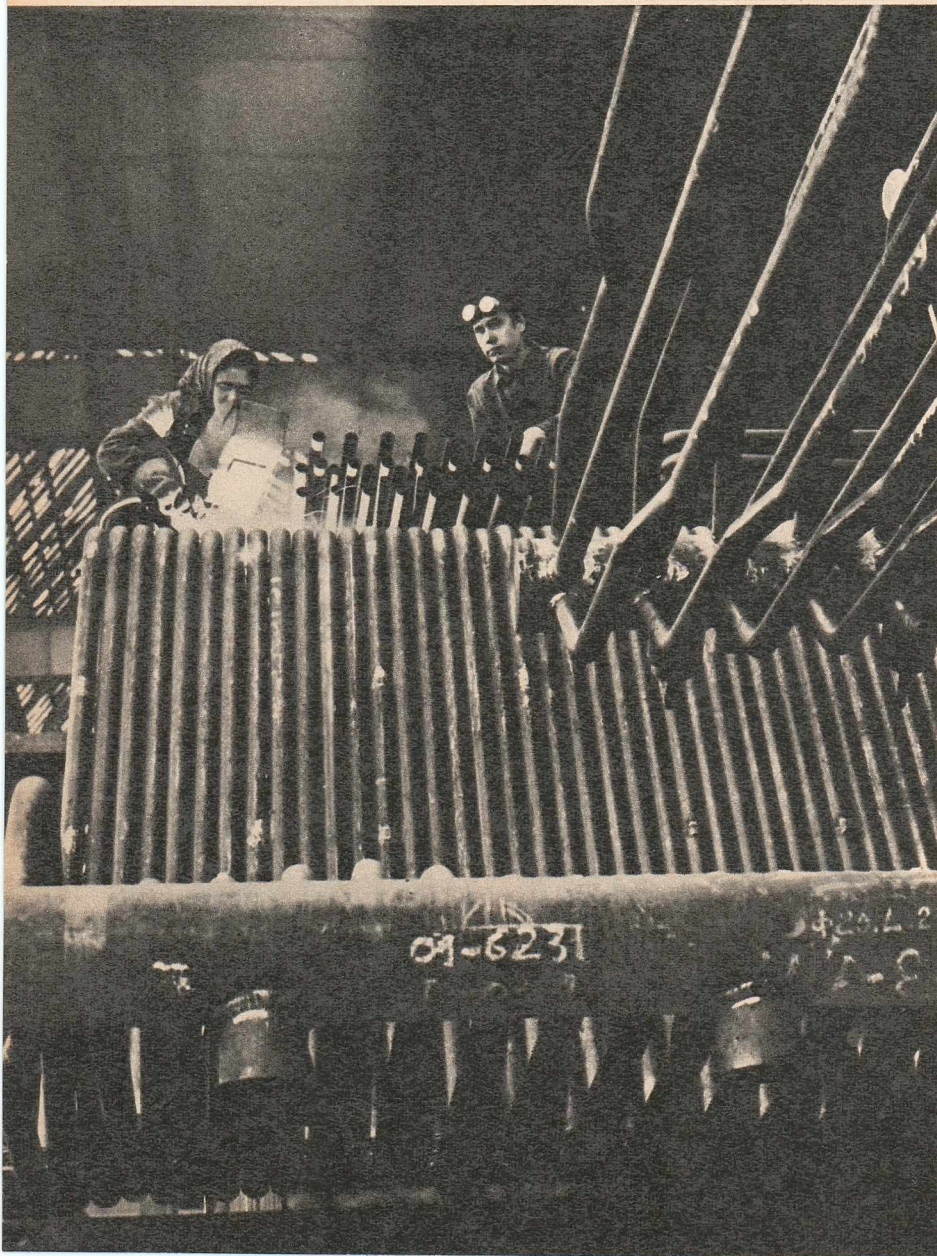
NICOLAE CEAUȘESCU

DECIS SĂ VALORIFICE LA MAXIMUM RESURSELE PROPRII, VULCANUL A INTRAT ÎN CINCINALUL REVOLUȚIEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE CU MOTOARELE ÎN PLIN

La Vulcan, uzină veche și uzină serioasă, oamenilor nu le plac vorbele. Nici n-ar fi firesc, gândim, să le placă, dat fiind faptul că munca lor vorbește cu prisosință și, de cele mai multe ori, cu laude. La Vulcan se fabrică,

de exemplu, uriașele cazane de 1035 tone de aburi pe oră cu care au fost, sînt sau vor fi dotate turbinele gigant de la Turceni și Rovinari, cazane care funcționează pe bază de cărbune inferior și care reprezintă unul

Fotografie de GH. AMUZA ■

dintre cele mai valoroase produse fabricate de industria românească.

Oamenilor de la Vulcan le plac, în schimb, cifrele și comparațiile. Nu trebuie să pătrunzi prea adînc în incinta uzinei pentru a afla, de pe un panou așezat în calea tuturor ochilor, că o simplă creștere a productivității întreprinderii cu 1 la sută reprezintă, într-o lună, o sporire a producției cu 1 milion și 400 000 de lei, ceea ce vorbește elocvent despre grija pe care uzina se cade s-o manifeste pentru productivitate. Scump la cuvinte, mereu chemat în producție ca să dea o mîină de ajutor sau de îndrumare, secretarul Comitetului de partid al întreprinderii, Gheorghe Ion, ne furnizează elementele de comparație, după cum urmează: «față de 1975, anul acesta producția globală va crește cu 11 la sută, 80 de procente din acest spor urmînd să se realizeze pe baza creșterii productivității muncii.» Trei ar fi căile, aflăm în continuare, pe care se vor urmări creșterile prevăzute, de fapt trei ar fi acțiunile la care se va începe munca imediat și cu rezultate repede vizibile, căci, se cere să spunem și acest lucru, din respect față de adevăr, procesul de organizare științifică a producției nu reprezintă un foc de paie pe care să-l fi înțeles recentul Congres al consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare municipale, orășenești și comunale, ci o preocupare mai veche la Vulcan, unitate care, ca să exemplificăm, a calificat în școli profesionale proprii sau la locul de muncă aproape 5 000 de muncitori în intervalul ultimului cincinal, preocupare căreia recentul Congres i-a oferit noi dimensiuni și noi posibilități de exprimare, sintetizînd lucrurile, punînd la dispoziția colectivului și experiența altora. Cele trei căi despre care aminteam ar fi reorganizarea fluxurilor de producție, îmbunătățirea colaborării dintre secții și ateliere, precum și dotarea prin autoutilare cu instalații și echipamente moderne, operații la care se va trece pe baza unei acțiuni ample de depistare și punere în valoare a tuturor resurselor interne.

În acest scop, în zilele care au urmat Congresului, la Vulcan s-au stabilit colective de specialiști cu înaltă calificare și bogată experiență care s-au pus imediat pe treabă, căuțînd să scurteze perioadele de culegere a informațiilor și de tatonare, înaintînd propuneri de mare eficiență, la capătul cărora se află un singur scop: mărirea indicelui de productivitate a muncii. Lucrînd pe două platforme, cea veche, uzina propriu-zisă, știută în formă rudimentară încă de pe vremea patronilor, și cea nouă, linia complexă de sudat pereți membrană, construită nu demult, în Berceni, oamenii de la Vulcan au observat repede că productivitatea este mult mai ridicată la fabrica nouă, unde coeficientul pe cap de lucrător, socotit pe o lună, depășește cu 10 000 de lei coeficientul înregistrat pe platforma veche. Evident, comparația este, statutar, oarecum inechitabilă, țînînd cont că în Berceni au fost puse în funcțiune numai utilaje și mașini moderne, dar ea a dat de gîndit, și pe bună dreptate, responsabililor uzinei, tehnicienii lucizi și perseverenți. Înainte de a se preocupa îndeaproape de intrarea pe calculator a programării, lansării și urmării producției, operație de perspectivă la Vulcan, colectivele de care aminteam, alcătuite în cel mai democratic sens al cuvîntului, adică reunind în jurul aceleiași mese și în jurul aceleiași concepții ingineri și maștrii, muncitori și proiectanți, și-au îndreptat atenția către îmbunătățirile care țîn mai puțin de investiții costisitoare și mai mult de organizare. Astfel, observîndu-se că, luăm doar un exemplu, colaborarea cu platforma nouă aduce uneori importante prejudicii, fiind vorba de o distanță de 11 kilometri ce se cere parcursă adesea de mai multe ori pe zi, s-a hotărît întemeierea unei linii tehnologice pentru pereții membrană ai cazanelor tip CR 16, de 6 și 10 tone, în vechea uzină. Pînă nu demult, pereții membrană se confecționau în Berceni, iar asamblarea avea loc pe platforma veche, în atelierul de țevărie 1, ceea ce conducea la risipă de benzină și la un consum inutil de muncă socială.

La atelierul de țevărie 3, ca să luăm un alt exemplu, funcționau 4 mașini de indoit țevi, răspîndite prin hală, aruncate ca niște zaruri, cum ne spunea, numai pe jumătate în glumă, șeful atelierului, inginerul Gheorghe Gheorghe. Un studiu amănunțit a stabilit necesitatea grupării acestora, centralizarea lor, în așa fel încît timpii morți se elimină definitiv și programarea devine mai exactă, intrînd sub o singură responsabilitate. A unui om

care nu mai este ajutorul mașinii, ca pînă acum, ci stăpînul ei, avînd la dispoziție nu numai un control de ansamblu al lucrărilor, ci și mai multă vreme. Ca să poată gîndi. Comunistul Ion Capană, șef de echipă într-o secție frunțaș pe uzină, ne declara că noua dispunere a mașinilor de indoit, pe care le cunoaște, cum zicea, ca pe propriile-i buzunare, lucrînd dînsul la Vulcan de peste douăzeci de ani, de cînd a intrat ca ucenic, va ajuta substanțial creșterea productivității muncii, conducînd totodată la o respectare mai riguroasă a normelor tehnologice, adică, în ultima instanță, la obținerea unor produse de calitate superioară.

Despre preocupările oamenilor de la Vulcan pe linia creșterii productivității muncii și a calității produselor s-ar putea vorbi și scrie, neîndoios, nu un reportaj, ci o revistă întregă. Cel care ne-a furnizat majoritatea informațiilor, inginerul Olimpian Florescu, șeful secției de proiectare și tehnologie al uzinei, de asemenea un veteran al Vulcanului, de douăzeci și unu de ani în întreprindere, ne declara, zîmbînd, că ar putea să zăbovească asupra acestui subiect preț de o săptămînă! Cum spuneam, preocupările nu sînt noi, ele sînt preocupările firești ale unui colectiv de lucrători cu recunoscute merite, preocupări zilnice care urmează ritmul neobosit al muncii și al vieții. Fără a intra în multe amănunte, să notăm că pînă deunăzi, la Vulcan, problema colectoarelor reprezenta mai degrabă o poticneală. Necesare cazanelor, colectoarele se fac din mai multe bucăți, care trebuie asamblate, găurite și așa mai departe. Confecționarea avea loc într-un atelier, montarea într-altul, găurirea și sudarea în al treilea loc, transportarea stînjînd producția și diminuînd productivitatea muncii. Urmărînd să exploateze la maximum toate posibilitățile interne, oamenii de la Vulcan, uzină în care autoutilarea s-a cifrat în 1975 la peste 20 de milioane de lei, de nouă ori mai mult decît în primul an al cincinalului trecut, au decis deschiderea unui flux tehnologic de colectoare într-un singur atelier, la țevărie 3, unde acum se află un spațiu de depozitare și ambalare.

Desigur, pentru a transpune în viață toate aceste inițiative, este nevoie nu numai de inteligență tehnică și perspicacitate, ci și de muncă. La Vulcan, ne-am dat seama, oamenii muncesc cu răspundere și conștiinciozitate, convinși că munca susținută înseamnă deopotrivă binele uzinei și binele fiecărui dintre ei. La țevărie 3, ca să rămînem în atelierul care va suferi cele mai profunde transformări, necesitate, repetăm, de o organizare cît mai științifică a producției, toată lumea este convinsă că are în față o perioadă de muncă susținută, dar nimeni nu se teme. Un efort prelungit și lucid, care va implica șase zile de lucru perseverent și o duminică de bine meritată odihnă, va însemna pentru colectivul de aici o verificare comunistă de izbînda căreia nimeni nu se îndoiește, cu mîna pe unele și cu mîna pe inimă. Valeriu Jugureanu, Nițu Toma sau Constantin Plăcintă, ca să înfățișăm cîteva nume, sînt lucrători harnici și serioși, al căror renume a făcut demult înconjurul uzinei. Ei formează nucleul unui colectiv pe măsură, recomandat prin fapte de muncă remarcabile și printr-o angajare în producție tot mai fidelă. Apelăm din nou la cifre. În ianuarie, corespondențelor zilelor scurse din luna în curs, absențele erau, nemotivate, în număr de 22. În februarie s-au înregistrat numai 8, efect al unei intense munci de lămurire și ca urmare, ne informa maestrul Constantin Moldoveanu, secretarul organizației de partid a secției, a ecoului trezit în conștiința fiecărui lucrător de amplele lucrări ale Congresului consiliilor populare județene și al președinților consiliilor populare municipale, orășenești și comunale, cel mai reprezentativ și mai democratic forum al poporului român. Cu aceeași satisfacție, oamenii de la țevărie 3 au aflat că, în zilele următoare Congresului, ca urmare a muncii și seriozității fără cusur, timpul de folosire a locurilor de muncă, la nivel de secție, a crescut cu 4 procente, apropiindu-se de parametrii ideali.

Spuneam, deschizînd acest reportaj, că oamenilor de la Vulcan nu le plac vorbele. Date fiind cele de mai sus, atitudinea lor n-are de ce să surprîndă. Vulcanul, uzină veche și uzină serioasă, merge înainte, contribuînd, după măsura capacității lucrătorilor săi, la consolidarea prestigiului industriei românești.

OVIDIU IOANIȚOAI ■

Stiați că fabrica de ciment de la Bicaz funcționează fără autorizație sanitară, deoarece continuă să polueze atmosfera? Mai precis, unele secții sînt «curate», altele nu, așa că fabrica, în întregul ei, merge fără autorizație, pe baza unui aranjament temporar.

— Știați că din cauza poluării apei Bistriței în aval de Piatra Neamț au pe alocuri culoarea berii negre, nu mai pot fi utilizate nici pentru băut, nici pentru irigații, nici pentru piscicultură, nici pentru industrie?

— Știați că nu dispunem de suficiente aparate perfecționate pentru a studia intensitatea poluării?

— Știați că anul trecut peștii din Racova, bunăoară, au murit? Și cînd te gîndești că din punct de vedere piscicol Racova era considerat cel mai productiv din toate lacurile de baraj de pe Bistrița!

— Nu știam.

— În momentul de față noi beneficiem de o legislație, am putea spune, perfectă în domeniul protecției mediului ambiant. Iată un atu, un instrument de prim ordin. Și înțelegerea arată de unele ministere, de pildă Ministerul Industriei Chimice, justifică un anumit optimism. Și mai este un aspect: raportate la suprafața totală a județului, zonele afectate

rioase pe plan mondial. De regulă, astfel de investigații se efectuează, chiar și în țările industriale dezvoltate, abia după ce s-a construit barajul sau obiectivul industrial respectiv. Cercetările desfășurate de stațiunea «Stejarul» se corelează și cu activitatea susținută a Comisiei județene pentru protecția mediului înconjurător. Iată de ce credem că testul efectuat prezintă interes. Firește, în limitele spațiului ce ne stă la dispoziție, nu vom prezenta decît cîteva aspecte.

Constantin Măzăreanu:

— Așadar, vechea albie a Bistriței, în aval de Piatra Neamț, este poluată. De ce? Întreprinderea «Reconstrucția» din Piatra Neamț a tot amînat să amenajeze o stație de epurare a apei și n-a acordat nici fondurile pentru cercetarea biologică, deși apreciem că suma ar fi fost neînsemnată raportată la cheltuielile de producție. Ponoasele le-au tras peștii, care au murit cu duimul. Nu era oare mai simplu și mai puțin costisitor să se construiască la timp o stație de epurare?! Și tot «Reconstrucția» poluează și orașul Piatra Neamț. Nu combinatul chimic poluează orașul, cum se crede uneori, ci mercaptanele «Reconstrucției», cu mirosul lor. La Săvinești, alt bai: stația de epurare biologică are un randament declarat de doar 95 la sută.

— Mi se pare un procent rezonabil, chiar

lacului. Deci o poluare nu cu substanțe toxice, ci, paradoxal, cu substanțe nutritive, care stimulează în exces procesul de creștere.

— Soluția?

— Am întreprins cercetări intense. Idealul ar fi să descoperim tot o soluție biologică, poate pești consumatori de alge, poate viruși specifici. Deocamdată căutăm...

Doctorul Mircea Onofrei:

— Din punctul de vedere al poluării lucrurile nu merg prea bine la fabrica de ciment din Bicaz. Cum v-am mai spus, unele secții n-au primit încă autorizația sanitară de funcționare. În ceea ce privește instalațiile de filtrare existente, ele rețin cam 97 la sută din gazele și praful revărsate în atmosferă. Prea puțin! Ar trebui schimbat tipul de filtru și mărită capacitatea de filtrare la cuptorul Klinker, astfel încît procentul să se ridice la 99,9 la sută. Din cauza depunerii de pulberi, iarba din zonă, adică furajul principal, este compromisă, în unele locuri s-a înnegrit de tot, iar creșterea vitelor rămîne afectată.

— Spuneți că fabrica de ciment, luată ca întreg, nu are autorizație sanitară și totuși funcționează. Mi se pare ciudat.

— Și totuși așa e.

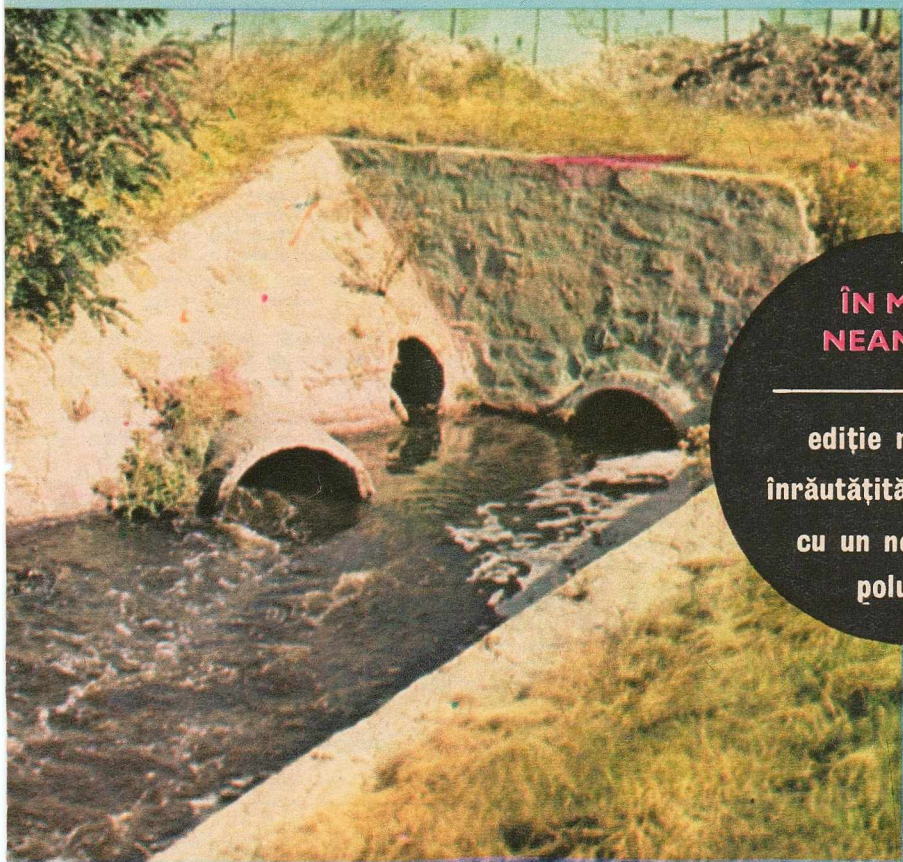
— Dar legea?

— Autorizațiile sanitare se refuză cu strâșnicie magazinelor mici care nu îndeplinesc nor-

realizare, dintre Combinatul de fire și fibre chimice de la Săvinești și stația de cercetări «Stejarul», în vederea studierii poluării atmosferice. La proiectarea viitoarelor instalații — subliniază climatologul Florin Mihăilescu — sperăm că se va ține seama de concluziile studiului. Cu alte cuvinte, cercetătorii în probleme de poluare ar fi aceia care ar orienta proiectantul, în sfera lor de acțiune. Iată un element deosebit de semnificativ, care măsoară, cronologic și faptic, distanța dintre două modalități fundamentale diferite în abordarea aceluiași probleme: la Bicaz întii s-a construit fabrica și apoi s-au efectuat studii privind poluarea, în timp ce la Săvinești, cel puțin în cazul sus-menționat, se procedează invers, ceea ce corespunde surplusului de experiență acumulat în ultimii 10-15 ani în acest domeniu.

Firește, ar fi greu de așteptat, în Neamț sau aiurea, rezolvări integrale. Un anumit grad de poluare este tributul pe care în mod conștient orice țară în curs de dezvoltare — fără a mai vorbi de statele puternic industrializate

— este obligată să-l plătească. Altfel nu se poate, cu atît mai mult cu cît, pe măsura industrializării, apar probleme de poluare imposibil de prevăzute în totalitatea lor. Munții Neamțului cîntăci de Hogas, întinderile senine, largi și pline de lumină ale plaiului înalt sau apele posomorite ale Tazlăului printre maluri pu-

Curg apele turburi. Ele provin de la Întreprinderea de hîrtie și celuloză «Reconstrucția» din Piatra Neamț.

de poluare sînt relativ restrînsse. Probleme rămîn însă berechet și chezașia rezolvării lor stă în curajul de a le privi în față.

Discuțiile relatate mai sus nu s-au desfășurat în același loc și nici cu aceeași persoană. Le-am purtat pe malul lacului Bicaz, la Stațiunea de cercetări biologice, geologice și geografice «Stejarul»-Pingărați, a Centrului de cercetări biologice Iași, cu biologul Constantin Măzăreanu, Ioan Cărăușu, doctor în biologie, Florin Mihăilescu, doctor în geografie, climatolog, și la Piatra Neamț, cu doctorul Mircea Onofrei, secretarul Comisiei județene Neamț pentru protecția mediului înconjurător.

Ne-am oprit asupra acestui teritoriu nu fiindcă tocmai aci problemele de poluare ar fi căpătat un caracter deosebit de acut — deși am văzut că ele există — ci pentru că este un colț de țară cu un excepțional potențial turistic și, în plus, pentru că pe plan local aceste probleme sînt temeinic studiate. Se știe că în această zonă încă din anul 1957, deci înainte de construirea barajului, au început cercetări complexe pentru a se marca punctul de referință, «martorul», și ele s-au extins de-a lungul anilor cu participarea hidrologilor, geomorfologilor, climatologilor, geochimiștilor, hidrobiologilor, medicilor, cam zece specialități diferite. Este primul studiu de asemenea anvergură, atît ca durată cît și prin caracterul larg interdisciplinar, întreprins în țara noastră și unul din cele mai se-

satisfăcător.

— Eroare! În materie de substanțe foarte toxice procentul de epurare trebuie să fie de sută la sută sau, hai să zicem 99 la sută, ceea ce, în cele mai multe cazuri, este posibil din punct de vedere tehnic. Ia gîndiți-vă ce s-ar întîmpla dacă o asemenea stație ar epura numai 95% din acidul cianhidric conținut într-un efluent. Ar fi o catastrofă. Așadar, să nu ne amestîm cu procente ridicate, care citeodată maschează realitatea.

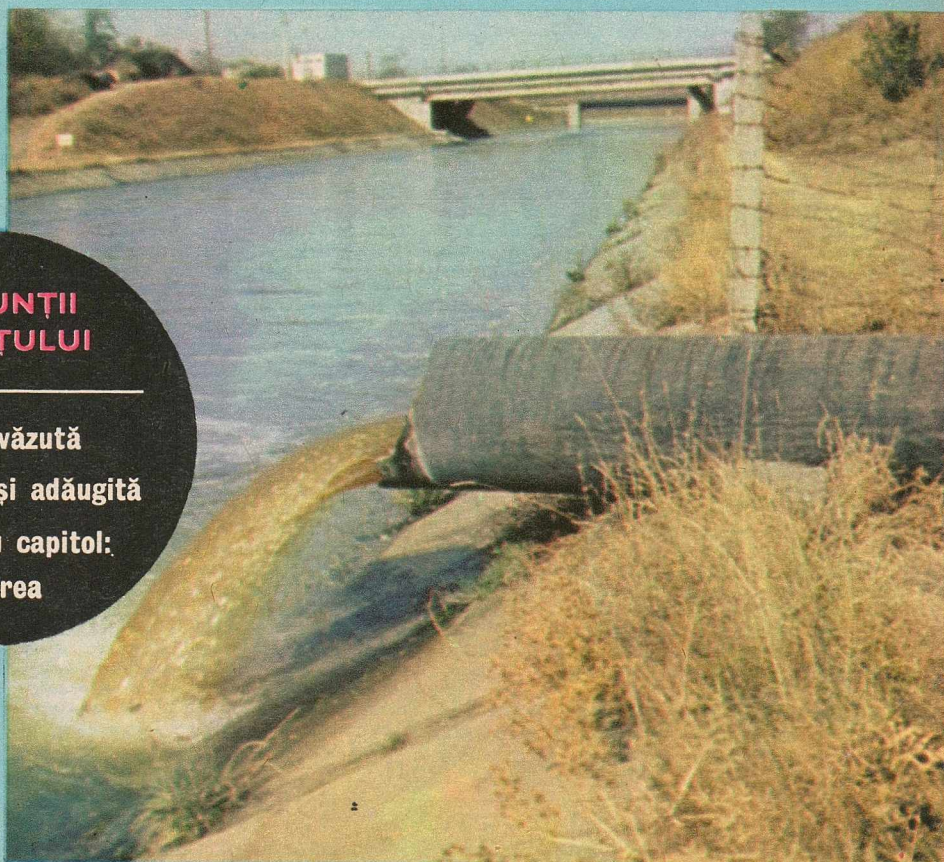
Ioan Cărăușu:

— În Bicaz, cel mai mare lac de pe riurile noastre interioare, ca volum de apă acumulată, are loc un fenomen extrem de ciudat: înfloresc apa, după expresia folosită de specialiști.

Pe plan estetic, pictural dacă vreți, totul e foarte interesant: din cauza înmulțirii explozive a anumitor specii de alge, apele își schimbă culoarea, devin roșietice, galbene, verzui. Din punct de vedere biologic însă, transformarea nu prevestește nimic bun, întrucît semnifică înrăutățirea calității apei și ruperea echilibrului biologic.

— De ce înfloresc apa?

— Acest fenomen straniu, pînă acum practic necunoscut la noi, se produce ca urmare a unei poluări sui-generis, foarte lente, pricinuite de acumularea în exces a unor substanțe nutritive (pe bază de fosfor și azot), ea însăși consecință a dezvoltării asezărilor omenești pe malul

Bistrița nouă, canalul hidrocentralelor, este poluată și de apele colectate din rețeaua de canalizare a municipiului Piatra Neamț. Lipsește așa-numita treaptă biologică strict necesară epurării apelor uzate orășenești. Nu neglijați biologia, tovarășii!

mele, dar uneori strâșnicia aceasta e uitată atunci cînd e vorba de fabrici mari. Noroc că prafurile de la Bicaz nu conțin nici urmă de siliciu, deci nici un pericol de silicoză pentru oameni. Tocmai pentru a fi ferite de poluare, noul liceu, patronat de întreprindere, căminul și grădinița de copii s-au construit la Mărceni.

— La Săvinești care e situația?

— Am studiat influența oxizilor de azot asupra sănătății copiilor de la 0 la 16 ani. Această cercetare foarte amănunțită, cu loturi martor — poate prima de acest fel din țară, prin multitudinea factorilor biologici luați în considerare — a evidențiat, în afara morbidităților crescute, modificări în greutate și la talie, la unii copii. Sînt însă și vești bune: în acest an se prevede construirea, la Săvinești, a unor instalații de distrugere a oxizilor de azot. Coada vulpii — sau cel puțin noxa respectivă — nu va mai fi în vînt.

Măsurile se iau și în alte sectoare. În urma analizei apei potabile din pinza freatică în aval de combinatul de la Săvinești s-a constatat prezența nedorită a amoniacului: «am dat apa la analiză concomitent la cinci laboratoare, să n-avem vorbe, să nu se spună că reactivul a fost alterat sau chimistul nepregătit» (doctor Mircea Onofrei). Ministerul Industriei Chimice a pus imediat la dispoziție fonduri pentru amplasarea unor conducte de apă potabilă.

Merită menționat și contractul, în curs de

trede de frunziș, și chiar zgomotul eternei frămîntări a Bistriței pe stîncile sale, cîndva auzit de scriitorul la Pingărați lui Stratonice într-o noapte de neuitat în postul Săntămăriei, poartă azi și această pecete a timpului nostru; este normal ca în apele de munte să se reflecte crenelurile cetăților industriale ale socialismului, cu tot ceea ce ele semnifică.

Aceasta nu poate însă justifica «scoaterea din folosință» a unui sector important al Bistriței — prozaismul expresiei relevă și mai pregnant absurditatea situației — și nici alte manifestări ale lipsei de fermitate în aplicarea măsurilor de protecție a mediului ambiant. Legi avem, inspecții avem, cercetători avem. Să fim deci optimiști — unele temeuri, dealtfel, credem că se desprind și din acest articol — dar optimismul singur nu ajunge. Mulțumită exigenței organelor de control la toate nivelurile — manifestată nu numai față de micile magazine, cum remarcă doctorul Onofrei — oamenii Neamțului și turiștii tot mai numeroși care se abat pe la poalele Ceahlăului nu vor mai inhala ciment și mercaptane, ci se vor bucura, să sperăm, ca pe vremea lui Hogas, de «sulfările venite din răsărit, din miazănoapte, din apus, din miazăzi, de undeva sau de pretutindeni».

LIONEL NIȚESCU ■

ca să le salvăm omenia și demnitatea

Sanctiunile aplicate variază între 3 și 6 luni. Doar câțiva au cerut reexaminarea hotărârilor inițiale. Și — luni, 26 ianuarie 1976 — pentru toți aceștia care urmează, precum și pentru încă șase, s-au emis mandate de executare a închisorii contravenționale:

M.A.: «I-am lăsat să joace barbut în casa mea. Nu le cunosc numele, doar porecele: Studentu, Motor și Gioni. Au câștigat de la mine 80 de lei și o canadiană bleumarin. Înainte de joc au băut un litru de vin. Eu eram beat de-aia i-am lăsat.»

D.C.: «Născută în '55, fiica «lui Natural și C.», fără profesie, condamnată în '74 și '75 tot pentru acostare de bărbați în scopul obținerii de foloase materiale. A fost găsită în compania a doi străini la barul «Ambasador».

M.I. zis Cucu: În piața «1 Mai», printre tarabe, beat fiind, a făcut scandal, strâmbind indignarea oamenilor cu gesturile, strigătele și vorbele sale obscene. A mai fost sancționat de două ori, o dată pentru un scandal asemănător «făcut pe C.F.R.». De ani, bea și nu muncește. Martor: I.V., care vinde varză murată în piața «1 Mai» de circa 5-6 ani și-l cunoaște bine. Condamnat la 3 luni, M.I. zis Cucu nu cere reexaminarea și declară că regretă faptele săvârșite. O femeie din sală murmură: «Ce simplu ar fi fost dacă-i părea rău anticipat!»

B.M.: «Din august 1975 până în prezent am dormit fie la hotel, fie la căminele studenților străini.» Recunoaște, regretă, are puterea — dramatică putere! — să zimbească. A fost cindva sudorită.

B.I. și D.V.: S-au constituit în grup și au adresat trecătorilor expresii lipsite de bună-cuviință. B.I.: «Eu nu am bani dar mă ajută niște frați ai mei. Am șase frați care au serviciu. N-am cerșit. Ne-a dat o cocoană, de sufletul morților ei, o sticlă de juma de țuică. Puteam să refuz cocoana?» Sala se desparte, omul are haz. Trist, totuși haz. Maiorul de miliție Ion Radu se apleacă și-mi șoptește: «Păcat de el, e cinstic, dar bea!»

M.M.: A mai fost condamnată o dată și în '74. A fost găsită la un pahar de whisky la discoteca «Nord», împreună cu un străin pe care-l

acostase și despre care nu știa nimic decât că-l cheamă Michel. Nu lucrează nicăieri.

D.V.: Refuză să muncească, doarme și mănâncă la minăstirea Cernica, cerșete de la cei care vizitează minăstirea și le propune să le țină el pomelnicul pentru că «spre deosebire de călugări, el se roagă serios». Miliția a fost sesizată de conducerea minăstirii, care n-a vrut să-l creadă că, asemenea lui B.V., este «un trimis».

A fost condamnat. A ascultat pronunțarea, apoi a afirmat: «aceasta nu-i decât încă o încercare pe care nu pot s-o înțelega decât eu care știu.» **M.M. zisă Jojo** (potrivit unei declarații de martor), zisă Zoia (potrivit altei declarații de martor): «Mi-a cumpărat de la șop (sic) un cartuș cu țigări Kent și un cartuș cu țigări Rothman's, precum și două mașini de ras marca Gillette. Am mers în barul Belvedere situat la etajul 2 (al hotelului Intercontinental) unde, când organele de miliție au sosit la orele 19,40, eu stăteam la bar și discutam cu un bărbat cetățean străin care vorbea limba franceză. Nu știu cum se numește, l-am cunoscut la bar. Declar, susțin și semnez.» O martoră: «O știu de 2 ani, în care n-a avut serviciu și majoritatea timpului și-o petrecea în barurile restaurantelor mari din București, în compania a diverși cetățeni străini.» În apărare, M.M. a susținut: «L-am acostat pentru spital, că n-am cine să mă ajute». Dar de la spitalul în care spunea că a fost internată a sosit o adresă în care scrie că au fost verificate scriptele și nu a fost găsit numele său.

M.Ș.: Beat fiind, a făcut scandal, și-a bătut și alungat din casă soția și copiii. Vecinilor le-a culburat liniștea în general și liniștea sufletească în special. A fost condamnat de mai multe ori, a făcut închisoare de mai multe ori. Cere să fie «iertat de data asta». Dar soția — muncitoare care câștigă 1 200 lei pe lună și crește patru copii (în vîrstă de 14, 7, 6 și 4 ani) — își menține plîngerea. Un bărbat remarcă: «Există, din fericire, decretul 153 pentru soțiile supuse unor asemenea chinuri!» Este sancționat cu pedeapsa maximă prevăzută de lege pentru acest gen de fapte și totuși fata cea mai mare cînd aude pronunțarea hotărîrii exclamă: «Aoleo,

mamă, numai 3 luni, ne omoară cînd vine acasă!» **M.Ș.** are mustăcioară neagră, tunsă cu dichis.

C.G.: Taxi, hotel, restaurant sau 15+75+50=140 lei. A absolvit 8 clase elementare și 2 ani de școală profesională de comerț. În '74 a născut un copil care a murit după 7 luni. În '75 a născut un alt copil. În timp ce era însărcinată concubinul ei a fost arestat. Ea însăși a mai fost condamnată pentru acostare de bărbați și prostituție.

Însemnările de mai sus, ca și imaginea fotografică alăturată, au fost luate luni, 26 ianuarie, în cursul unei forme concrete speciale a muncii de prevenire pe care o duc cei care muncesc în domeniul justiției: *judecata cu publicitate lărgită*.

Organizatori, de data aceasta, au fost Judecătoria sectorului 7 (judecătoria delegată să judece toate contravențiile prevăzute de decretul nr. 153/1970 și săvîrșite pe teritoriul Capitalei) și Miliția Sectorului 7 București.

Publicitatea lărgită a fost practic realizată printr-o mutare a locului judecării din sălile judecătorești într-aceea mai mare a clubului I.S.B. și, implicit, printr-o participare la judecată a unui număr sporit de oameni.

Dar rostul educativ al judecării nu a fost realizat numai prin judecata propriu-zisă și prin amplificarea directă a publicității, ci și pe alte două căi: pe de o parte, prin explicarea textelor decretului nr. 153/1970 (decret care sancționează fapte ce nu constituie infracțiuni, ci doar contravenții, ded fapte ce o periculozitate socială mai scăzută, și conținînd pedepse modice față de cele penale; prin el însuși, prin rațiunea și prin specificul său, decretul alcătuiește un mijloc de prevenire), explicare pe care judecătoria Felicia Barcan, vicepreședintă a Judecătoria sectorului 7, a făcut-o odată cu strigarea fiecărei cauze în parte; iar pe de altă parte prin scurtele comentarii privind cauzele comune (lipsa de ocupație și amicitia cu paharul de băutură) ale săvîrșirii de fapte contravenționale, comentarii făcute de maiorul Grigore Chaborski, de la circumscripția 14 de miliție din sectorul 7 și de maiorul Ion Radu, de la aceeași circumscripție.

În ceea ce ne privește pe noi, cei de la revista «Flacăra», ne-am spus că este și de datoria noastră să participăm la această bătălie concretă dusă pentru legalitate și moralitate. Și să participăm nu înfățișînd senzationalul ori anormalul moral al unor fapte ilegale, ci eșecul fapturilor lor; nu înfățișînd doar ilegalitățile infractorilor sau contravențiilor, ci și munca de stabilire a adevărului și realizare a justiției pe care o desfășoară judecătoria și lucrătorii din miliție, precum și procurorii și avocații; nu umilind niște oameni aflați în impas (n-am dat nume în text), ci înfățișîndu-le drama în care ei înșiși și-au antrenat viața.

Iar despre eficiența acestor bătălii pentru prevenirea săvîrșirii de ilegalități, pentru prevenirea dramelor, îi lășăm să-și spună opinia trei dintre cei care au fost în sală la judecata a cărei cronică am făcut-o:

Eugen Mănăilă, aviator, pensionar de la întii ianuarie: «La 30 decembrie m-au sărbătorit colegii la restaurantul «Nord». M-au deznăstă, acolo, purtările unor tineri. Cred că se intră prea ușor în unele restaurante, în unele hoteluri.»

Cornelia Mănăilă, navigator de dirijare aeriană: «Muncesc de 27 de ani, de la 15 ani paralel cu mama. Ceea ce am văzut aici m-a cutremurat. Tineri și mai ales tinere care trăiesc una din cele mai mari înjosiri: să n-ai satisfacția muncii tale, să nu te întreci cu tine însuși, să nu poți să știi că oamenii te respectă!»

Gheorghe Bădescu, maior în Miliția Municipiului București, serviciul judiciar: «În o evidență a soartei oamenilor care au săvîrșit ilegalități și după ce aceștia și-au ispășit pedeapsa. Și, să știți, mulți, foarte mulți sînt de nerecunoscut: s-au încadrat în muncă, și-au întemeiat familii, și-au schimbat morală, privesc altfel viața. Am nume și adrese, vi le pot da, însă n-are rost să readucem în prezent trecutul dureros al unor oameni care acum au dreptul la deplina noastră stimă.»

NELU IONESCU

Fotografie de **ELENA GHERA**

«lupta»soferilor cu morfeu e inegală!

Un adevăr pe care nu-l contestă nimeni este că în zilele noastre timpul de care dispunem devine din ce în ce mai prețios. În el trebuie să încapă orele de odihnă și recreare, cele dedicate lecțiilor cu copiii, cele vizind continua noastră informare și perfecționare în domeniul profesiei etc.

Cînd se pune problema pregătirii noastre pentru o călătorie mai lungă cu mașina trebuie să fim însă foarte circumspecți.

A «comprimă» timpul destinat odihnei, în folosul altor activități, înainte de a ne instala la volan depășește limitele nechibăzute și devine un lucru riscant, periculos pentru pilot, pentru pasagerii lui, precum și pentru ceilalți beneficiari ai drumului public. În circulația modernă a pleca la drum odihnit este un deziderat nu numai pentru șoferi, dar și pentru pasageri, care pe parcurs, neodihniți fiind, pot «molipsi» cu somnul lor pe pilotul automobilului, mai ales cînd călătoria are loc în timpul nopții. Acest gen de deplasări sînt mult mai dificile decît cele efectuate în timpul zilei, mai ales în lunile de iarnă, cînd șoferul serios handicapat de vizibilitatea redusă din timpul nopții, care îi impune o puternică solicitare a atenției, are de înfruntat și dificultățile circulației pe sectoare de drum alunecoase. Porțiunile de asfalt acoperite cu gheață, polei sau doar umede pot apărea pe neașteptate, așa că vigilența șoferului trebuie să fie mereu trează. Într-un cuvînt, călătoria în timpul nopții și mai ales iarna este de cîteva ori mai obositoare decît cea efectuată ziua.

Cele mai grele ore sînt între 1 și 5-6 dimineața. În aceste ore a încerca să învingi «asaltul» continuu al somnului în loc să

te odihnești la un motel cîteva ceasuri, este un lucru extrem de riscant.

Mulți șoferi sînt foarte grijulii cu mașinile lor, care nu numai că sclipesc de curățenie, dar și funcționează precum ceasornicele. Pînă aici bine, chiar foarte bine, dar paradoxal, înainte de călătorie ei pregătesc doar mașinile, nu se pregătesc și pe ei. Așa a făcut G.I. din Aiud. După o săptămînă de muncă, de eforturi, a plecat duminică seara din localitatea sus-menționată, la volanul unui Mercedes, spre București. A ajuns în Capitală luni dimineața și toată ziua a alergat să-și rezolve treburile personale pentru care venise. În jurul orei 20.00 îmbarcă un consătean în mașină — cu care se întîlnise în cursul zilei prin oraș și care îl rugase să-l ducă acasă — și... direcția spre Aiud.

La imprudența unei lungi călătorii nocturne Aiud-București, G.I. o adaugă și pe a doua, plecarea fără să se odihnească deloc pentru a parcurge alți 400 de km. Fiind șofer profesionist obișnuit cu eforturile specifice conducerii autovehiculului, încrezător în capacitatea sa, G.I. a pierdut din vedere un singur lucru, însă esențial, și anume că organismul uman, chiar antrenat fiind, are niște limite. El a «întins coarda» pînă ce s-a rupt. Pe la ora 4.50, cînd se afla în comuna Sîntimbru, nemiavînd mult pînă la destinație, este birit de somn. Mașina părăsește asfaltul, rulează aproape 35 de metri pe acostament, apoi se așază de-a curmezișul drumului, datorită probabil unei manevre bruște efectuate de șofer cînd s-a trezit și și-a dat seama că pierduse controlul autovehiculului. În această poziție este lovit în plin de un autobuz care trans-

porta muncitori de la Aiud spre Alba Iulia. Coliziunea provoacă moartea pe loc a pasagerului B.I., care ocupa un loc pe fotoliul din spate al autoturismului. Corpul acestuia iese prin geamul posterior al Mercedesului sfărîmat și se oprește cu partea superioară pe portbagaj și picioarele în autoturism — în poziția care se vede în fotografie. Șoferul, cu multiple fracturi costale și a femurului, este internat la spitalul din Alba Iulia.

Studierea cazurilor de accidente de acest gen — soldate în covârșitoarea majoritate a

cazurilor cu consecințe deosebit de grave (peste 80% au ca urmare decese) — arată că șoferii înainte de a ațipi trec mai întii printr-o fază de «avertizare», cînd conducerea devine obositoare, un adevărat calvar, cînd pleoapele capătă greutatea plumbului.

Atunci cînd somnul încearcă să-l prindă în mrejele lui pe șofer, el trebuie să tragă pe dreapta. A persevera, a încerca să învingă somnul, așa cum a făcut G.I., înseamnă a-ți asuma deliberat riscul unei nenorociri.

Colonel VICTOR BEDA

CENACLUL FLACĂRA

Azi, sîmbătă, 14 februarie 1976, la orele 12.00, din fața restaurantului Cina din Capitală, se va pleca în excursia organizată de Cenaclul Flacăra la Vălenii de Munte cu ocazia comemorării a 5 ani de la moartea poetului Miron Radu Paraschivescu. Întoarcerea, în aceeași seară.

Duminică, 15 februarie 1976, începînd de la orele 16.00, la Palatul Sporturilor și Culturii din Capitală, va avea loc, după cum am mai anunțat, o manifestare dedicată de Cenaclul Flacăra școlilor bucureștene.

CONFORM PROMISIUNII DIN NUMĂRUL TRECUT, FACEM CUNOSCUȚE ULTIMELE INFORMAȚII PRIVIND PROGRAMUL VIITOR AL CENACLULUI:

Sîmbătă, 21 februarie 1976, începînd de la orele 17.00, la Palatul Sporturilor și Culturii din Capitală, va avea loc o manifestare dedicată de Cenaclul Flacăra studenților și cadrelor didactice universitare din București. Invitațiile se eliberează gratuit, pe bază de adrese transmise redacției de conducerele institutelor, ale Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști și, în limita locurilor disponibile, pe baza opțiunilor personale. Înscrieri se primesc la sediul redacției, Piața Științei nr. 1 (telefon 17.60.20 interior 1623), în zilele de sîmbătă 14 februarie între orele 9-13, luni 16 februarie și marți 17 februarie între orele 9-15. Invitațiile se vor elibera în zilele de 18, 19, 20 februarie 1976 între orele 9-15 la sediul redacției.

Duminică, 21 martie 1976, începînd de la orele 16.00, la Palatul Sporturilor și Culturii va avea loc o nouă manifestare, pe bază de invitații gratuite, dedicată tinerilor muncitori, tehnicieni și ingineri din întreprinderile bucureștene. Opțiunile pentru acest spectacol se vor prezenta la sediul redacției începînd din ziua de 11 martie 1976. Datele la care se vor distribui invitațiile le vom anunța ulterior.

Pentru definitivarea programului viitor, invităm pe toți cei care doresc să invite în mijlocul lor pe membrii Cenaclului Flacăra să transmită redacției opțiunile lor privind datele posibile de desfășurare a manifestărilor. Informații speciale se pot obține la telefon 17.63.16.

UN AN DIN VIAȚA UNUI AUTOR DE ANONIME

Lată una din multele scrisori sosite zilnic pe adresa revistei FLACĂRA. Vine din Giurgiu și e semnată de Marin Roșu. Se cheamă «Sesizare» și cuprinde, pe trei pagini dactilografiate, cuvîntul ars de indignare al unui tată de copii. Și nu al unui tată de copii oarecari, ci al tovarășului Marin Roșu, ai cărui copii vor să învețe să cînte la vioară și nu pot, din cauza gravelor nereguli ce se petrec la Școala de muzică și arte plastice a municipiului. Textul e împovărat de acuzații atît de dure încît, dacă sînt întemeiate, autorul sesizării ar avea toate motivele să cheme numita instituție la judecată și să cîștige daune. Iar peste daune, stîmă între-gului Giurgiu. Și contrariul: dacă scrisoarea e mincinoasă, cele conținute în paginile ei se numesc insulte, calomnii, otravă și pentru această otravă stimabilul Marin Roșu ar urma să dea socoteală în fața legii. Să suporte, în consecință oprobriul urbei.

Se mai ivește o ipoteză, indiferent de adevărul sau neadevărul epistolei, și anume ipoteza că autorul ei nu este tovarășul Roșu, că în Giurgiu nu se află un reclamagiu cu acest nume și că întreaga istorie are în spate un anonim. Ce mă face să cred asta? Foarte simplu: o a doua scrisoare, denunțînd o seamă de afaceri veroase ce s-ar petrece la Liceul Nr. 2 din Giurgiu. Deși e semnată «un colectiv de profesori cinstiți», deși pe plic apare, la expeditor, o adresă și un nume, cel al lui Constantin Popescu (care Popescu, știe oricine, e rudă bună cu Ionescu și Vasilescu, în asemenea cazuri), a doua scrisoare e bătută la aceeași mașină de scris ca prima. Mai mult: frazele cele mai grele sînt subliniate în același fel, stilul are aceleași vîlute patetice, plicul e cumpărat de la aceeași papetărie și, deasupra ambelor scrisori, plutește un miros urît, mirosul acela pe care-l transpiră cuvîntul odios, umblînd prin lume slobod și prosper.

Deși FLACĂRA nu dă curs anonimelor, am pornit spre Giurgiu. Am avut bănuiala, confirmată prompt, că papetăria în chestiune a vîndut discretului oștean al adevărului nu numai două plicuri, ci un set întreg, că Școala de muzică și arte plastice e ceea ce se cheamă «o problemă», că o anchetă a revistei noastre e dorită și, deci, considerată cu toată încrederea de autorități, de profesorii școlii, de cetățenii Giurgiului.

Îmi permit să mă refer astfel la locuitorii municipiului din pricina faptului că Giurgiu, ca orice localitate nu prea mare, află și comentează întîmplările ieșite din comun

chiar mai înainte ca întîmplările acestea să ajungă la o soluție.

Primul lucru pe care l-am descoperit a fost acela că din Giurgiu au fost expediate, în lunile din urmă, spre unele publicații centrale, spre Ministerul Educației și Învățămîntului, spre Comitetul municipal al P.C.R., precum și spre toate cele patru puncte cardinale o serie de scrisori, într-un tot al asemănătoare scrisorilor la care m-am referit mai înainte. În urma «Sesizărilor» au venit aici felurite comisii și inspecții, redactori de gazetă și directori din M.E.I., oameni a căror profesie obligă la cercetarea adevărului. Cum adevărul e acum lesne de văzut, Școala de muzică și arte plastice a ieșit cu onoarea întregă la fiecare inspecție.

Pentru că totuși mașina de scris bate harnică epistolă după epistolă, voi încerca să-l găsesc, cu ajutorul dumitale, cititorule, pe autorul anonimelor.

Precizez că nu urmăresc, cu tot dinadinsul, elementul senzational. Discutam adesea despre lupta dintre «nou» și «vechi» și dacă scriu un articol despre un făcător de anonime e pentru că la Giurgiu, în clasele și în cancelaria Școlii de muzică și arte plastice, în instituțiile de cultură ale orașului «noul» și «vechiul» luptă al naibii, și luptă de atîta vreme încît e momentul să știe toată lumea cine e învingătorul și cu ce argumente.

Care este, prin urmare, situația în școală și de la ce a pornit războiul anonimelor? La începutul anului școlar 1975-1976, conform celor legale, corpul profesoral al Școlii de muzică și arte plastice este redus de la 32 la 19 persoane. Profesorii rămași sînt — cu două excepții — tineri sub 35 de ani, absolvenți ai Conservatorului «Ciprian Porumbescu». Au părăsit școala profesorii cu studii medii ori incomplete și persoanele angajate să predea muzică în absența unor dascăli de specialitate. (Astfel au lucrat aici, ani îndelungați, un medic veterinar care preda... pianul, un contabil cu vocație de violonist, pensionari ai unor fanfare militare, precum și alte categorii de pensionari, cu studii muzicale, e drept, dar la o vîrstă cînd chiar drumul către școală e o aventură, dar o navetă zilnică București-Giurgiu). În fine, într-o perioadă în care absolvenții conservatoarelor de muzică nu prea se arătau dispuși să-și facă arta și meseria la Giurgiu, au fost detașați la școală în chestiune, în interesul serviciului, patru învățători. Aceștia au fost invitați acum să-și reia vechile priceperi de învățători în școlile generale ale orașului.

Nimeni nu spune că actualul corp didactic al școlii e perfect. E limpede însă pentru oricine că un colectiv de oameni tineri și, mai ales, cu bune studii de specialitate poate să garanteze un învățămînt de calitate. Să nu uităm că, de pildă, tinerii alcătuiesc imensa majoritate a lucrătorilor din industrie și că în multe alte domenii, în absența

bătrînilor, tinerii trebuie să fie temelia locului. Vreau să fiu înțeles cum se cuvine: nu spun că e necesar să renunțăm la știința vîrstnicilor. Cred însă că, tînăr sau bătrîn, anii noștri sînt vremea omului potrivit la locul potrivit. Aceasta o spune partidul și aceasta o gîndim cu toții.

În 1973, la numire, Petre Balacciu, noul director, găsește în școală o serie de nereguli grave. Lipseau planurile calendaristice, se încasau remunerații pentru discipline de mult scoase din programa de învățămînt, se plăteau ore peste numărul maxim normal. În plus, navetiștii își aranjau programul în funcție de mersul trenurilor, nu în funcție de bunul mers al școlii. Între director și învățătorul Ion Habor se naște o stare de tensiune, generată de unele excese de autoritate ale celui din urmă. Ion Habor are o veritabilă aversiune față de profesorii tineri. Cel mai neplăcut lucru se petrece într-un consiliu profesoral, cînd Ion Habor i se adresează tînărului Petre Victor în termenii următorii: «Golanule! Am fost eu la conservatorul ăla al vostru și mi-a spus mie rectorul ce fel de poame sînteți!». În trecut fie zis, Petre Victor a fost un student excelent.

E dificil de spus din ce se face o «atmosferă». Am discutat cu multe persoane, apropo de ultimii patru-cinci ani ai Școlii de muzică și arte plastice. De pe poziții diferite, cu argumente subiective sau obiective, mi s-a vorbit de atmosfera neplăcută din școală. M-am întîlnit astfel cu tovarășii Petre Brătan, secretar al Comitetului municipal al P.C.R., Vasile Blideanu, inspector școlar — și martor al acestor întîlniri —, Tiberiu Marianov, secretar al organizației de bază P.C.R. din Școala populară de artă, Școala de muzică și arte plastice și Casa pionierilor, Petre Balacciu, directorul școlii, profesorii Iacob Amelia, Petre Victor, Covaci Dan, Covaci Viorel, Covaci Elena, Radu Calotă, precum și cu Ion Ciobanu, fost contabil șef al școlii și Ion Habor, fost profesor de vioară.

Majoritatea opiniilor merg spre ideea că școala a intrat pe un drum bun. Era necesară o schimbare și e bine că nu s-a procedat cu jumătăți de măsură; în învățămîntul muzical, niște deprinderi tehnice defectuoase, însușite în copilărie, sînt greu sau aproape imposibil de corectat mai tîrziu. Dascălii de circumstanță și de hazard trebuie să înțeleagă că timpul aduce criterii noi de viață și noi criterii profesionale, că învățămîntul este domeniul cel mai mobil al societății. Petre Balacciu are, e drept, unele slăbiciuni, ca director, dar colectivul are datoria și poate să-l ajute.

Și o ultimă observație: cu excepția lui Ion Habor, toate persoanele întîlnite de mine și-au exprimat omenește supărarea și indignarea față de silitorul autor de anonime. «Giurgiu nu e un oraș mare. Aici te cunoaște toată lumea. Mi-e rușine să mai

vin la școală — spune Iacob Amelia. Circulă pe seama noastră, a profesorilor tineri, cele mai mizerabile zvonuri. Am fost vizitati de fel de fel de inspectori și comisii. Omul ăsta, care înjură în stînga și în dreapta cu scrisorile lui ne-a fost coleg. Am vrea să știm și noi cine este, fiindcă motive și caracter s-o facă au doi sau trei din cei la serviciile cărora s-a renunțat».

Ultima persoană cu care am stat de vorbă a fost Ion Habor. De fapt, i-am solicitat o întîlnire prin amabilitatea soției sale.

L-am întrebat pe tovarășul Ion Habor ce crede despre actualul corp profesoral al școlii. «Tinerii sînt bine pregătiți profesional. Dar...» După acest dar au urmat o serie de observații, din care reiese nu numai că tinerii nu sînt pregătiți, dar că fac tot ce pot ca să ruineze prestigiul de odinioară al școlii. «Am vorbit cu unul, cu altul — zice Ion Habor — treburile merg rău, tovarășe. Foarte rău. Copiii pleacă de la școală. Dacă mai sînt o sută. Mă opresc copiii pe stradă să-mi spună fel de fel de chestii. Toți pleacă, o să vedeți. Pot să vă spun pe loc o listă de nume». Îi cer să-mi spună numele copiilor care au renunțat la actualii profesori. Îmi citează, nesigur, un nume, două. Apoi, pierzîndu-și bruma de rezervă de la început, frazele învățătorului Habor se precipită, se încarcă de insulte la adresa directorului Petre Balacciu, a dascălilor tineri. Convingerea sa, exprimată tranșant, colorat, e că aici la Giurgiu e Sodoma, aici Gomora. Ce a fost bun s-a dus, tot ce-i mai rău urmează. Trecutul e roz, viitorul sumbru. Cel mai valoros profesor al școlii a fost el, Habor; cel mai detestabil, Balacciu. Cuvintele curg în ordinea și temperatura celor două anonime, pe urma cărora mă aflu la Giurgiu. Îi atrag atenția profesorului Habor că afirmațiile sale, atîta vreme cît nu sînt slujite de dovezi, se cheamă calomnii. «Da? Posibil. Așa sînt eu, tovarășe, imparțial și intransigent!» Deși nu precizez că vin la Giurgiu pe urmele a două scrisori nesemnate, tovarășul Habor, îndemnat de un gînd șiret — dar nu într-atît de șiret încît să-i folosească pînă la capăt — îmi sugerează că autorul lor ar fi Hugo Sender.

Întrebarea pe care mi-o pun, și pe care ți-o pui, cu siguranță, și dumneata, cititorule, este următoarea: de unde putea să știe Ion Habor că cele două scrisori sînt anonime, din moment ce nici o clipă nu i-am dat de înțeles asta? Și încă o întrebare: de ce este Ion Habor atît de sigur că sînt opera aceleiași miini, cînd doar eu, cel care le-a cercetat, puteam să bănuiesc acest lucru?

Răspunsul e limpede, chiar și pentru o persoană care nu stă toată ziua cu ochii în romane cu enigmă.

TUDOR OCTAVIAN ■

■ În februarie se inaugurează Rafinăria de la Satul Nou (Militari) din București. Peste câteva luni se va produce aici prima benzină românească. Dar cui îi va folosi aceasta («Curierul financiar» 1875). În zilele noastre cînd despre penuria benzinei s-a atras deseori atenția chiar în acest an, nevoie de benzină și încă de aceea din fondul statului are, printre alții, Alexandru Oprea, gestionarul stației «Peco» cu numărul 5 din Drobeta Turnu-Severin. Cumpără bonuri cu preț mic de la șoferi și le vinde cu suprapreț. Deci, în timp, întrebarea «Cui va folosi această benzină?» a devenit, raportată la unii indivizi, pur retorică.

■ La examenul de doctorat ținut la colegiul de chirurgie-dentistică de la Philadelphia ținutul L. Velescu din România a obținut medalia de aur — scriu ziarele bucureștene în februarie 1925. Peste un an Velescu va deschide un cabinet dentar la București și va anunța prin ziare că dă consultații gratuite, o oră pe zi «celor nevoiași care pățimesc de dinți». După cum se știe un obicei relativ nou (și bun) este deplasarea brîgăzilor științifice la sate. În rîndul acestora, medici. Însă cei din comuna Tapu (județul Sibiu) zadarnic au așteptat expunerile «Prevenirea bolilor molipsitoare» și «Boli transmisibile de la animal la om». Doctorii Maria Livia Suhuștru și Constantin Horvath nu s-au prezentat în sat cu brigada și atașamentul lor față de pacienți poate fi pus nițel la îndoială. ■ În ședința din 21 ianuarie a Biroului de fotbal s-a propus: 1) Membrii comisiei centrale de arbitri nu mai pot arbitra nici un fel de joc cît timp dețin această funcție. 2) Se va dispune un control al arbitrilor în sensul că delegatul federal se va pronunța și asupra felului cum a decurs arbitrajul și se va numi încă un delegat al Biroului federal care va rămîne secret... Ieri, 24 ianuarie, Federația de fotbal a fost din nou călcată de parchet. Și tot ieri, dimineața, s-a oficiat pe terenul Venus un serviciu divin cu ocazia începerii noului sezon. Au luat parte un mare număr de membri ai grupării precum și toți jucătorii («Curentul» din anul 1936). «Lipsa de seriozitate duce la slăbirea moralității și, în ultima vreme, asta se vede tot mai clar. Pot să vă spun că Federația Română de Fotbal are mandatul să acționeze în contextul legilor țării și în fotbal, pentru instaurarea eticii, îndeosebi a cinstei și a fair-play-ului pe terenul de sport. (Din interviul acordat ziarului «Înainte» Craiova de către Ștefan Covaci, antrenor al echipelor naționale, în ziua de 1 februarie 1976. Precum se vede unele probleme de pe stadioane sînt aceleași, dar măsurile altele. De pildă, Ștefan Covaci ocolește stăruitor «metoda» serviciului divin.)

■ În 1891, la 10 februarie, ziarele din Capitală publică: «Se instituie în urbea Sinaia o Societate de Dame, cu o durată de cinci ani, urmînd d-a forma un fond din cotizații, baluri, tombole, donații, spre construirea unei școli de ambele sexe ce se va dona Sinaiei». De la tovarășa Elena Iliescu, directoare adjunctă a liceului cu profil real din Sinaia, aflăm că astăzi învață în oraș aproximativ 2 000 elevi și că la buna lor activitate un rol important îl au și comisiile de femei. ■ 1893: «Subînsemnații vă aducem la cunoștință starea în care ne aflăm; unii cerem ajutoare de la familie, alții umblăm pe ulițele Capitalei lipsiți de cele trebuincioase existenței» — scriu, într-un memoriu, «gagiștii» de la Teatrul Național, despre care aflăm că sînt un fel de zilieri, plătiți numai pe timpul stagiunii teatrale, cînd joacă. Memoriul, publicat de toate ziarele, este semnat nu numai de gagiști, ci și de actorii permanenți Petre Liciu, C. Mărculescu, I. Brezeanu. Față-n-față cu situația de mizerie din trecut, iată pe scurt ce am aflat recent de la unul din încasatorii de lumină din sectorul 5: «Lună de lună sînt penalizat cu 5 la sută din retribuție deoarece artistul Ion Dolănescu ne este dator, adică restanțier la curent electric, cu 1 000 lei. Cînd un coleg de-al meu s-a dus să-i ceară banii, Dolănescu a pus cîinii pe el. Are și martori și vă poate oricînd confirma în scris». Deci, dacă va fi cazul vom reveni, căci nu îndoială că I.D. trăiește bine ne tulbură. ci lipsa flagrantă de simț civic a unui artist care nu de puține ori cîștigă bani cîntînd despre dragoste și corectitudine. ■ «Se face o nouă pășire spre progres, aducîndu-se în clădirile Spitalului Filantropia lumina electrică, spre binele atît al pătimașilor internați cît și al medicilor, care altfel lucrează acum, mai ales la operații» («Universul», anul 1895). Mai mulți săteni din Spineni au sesizat ziarul «Oltul» că la ei becurile electrice ard și ziua și noaptea. Sesizată la rîndu-i, speriată, pare-se îngrozitor, I.R.E. a luat următoarea măsură: becurile nu mai ard deloc.

■ Din anul 1894 sîntem în posesia unui anunț care, se afirmă cu certitudine, a băgat spaima în frizeri. Iată-l: «Cumpărăm aparatul de ras Rose, adus de la Paris; cu el vă radeți singuri, bine, plăcut, ieftin». Un afiș care azi nu sperie frizerii: «Nu primim bacșiș». Altul: «Nu ne jigniți oferindu-ne bacșiș». Trebuie remarcat că în ciuda bacșișurilor primite sau pretinse, frizerii nu au figura unor oameni jigniți. ■ «Neamul Românesc» din 1910, 1 februarie, spune în articolul «Cu ce se ocupă înalta societate»: «În sala Liedertafel, în fața unui public ales, d. Dumas, profesor de la Sorbona, a dezvoltat o conferință asupra cazului unei femei bîntuită de diavol, caz studiat de dînsul timp de mulți ani». Corespondentul nostru din Măriștea Mică — Suceava ne scrie cîte ceva în legătură cu preocupările unei societăți mai mici, aceea de la IRTA Suceava. Există pînă nu demult, în centrul orașului, o agenție de voiaj de unde navetiștii puteau obține abonamente în condiții omenești. A fost mutată în afara orașului, la Burdujeni, și funcționează în aer liber. În localul fostei agenții se fac interesante și zilnice antrenamente la șah. Deci șahul în comun a devenit în Suceava mult mai important decît transportul în comun, lucrur care ne bucură peste măsură. ■ O reformă senzațională introdusă în anul 1926 în circulația Capitalei: sensul unic pe Calea Victoriei. Ziarele publică fotografia unui sergent care, stînd în mijlocul străzii, la intersecția cu bulevardul, schimbă săgeata indicatoare. Birjarii, mai colțoși, se ciorovăiesc mereu cu acest agent. Peste cîțva timp

se va găsi o soluție ideală: la maneta semaforului va sta permanent un sergent surdomut. Vrînd-nevrînd, scrie ziarul citat, de această măsură s-a ținut cont deci. Iată ce ni se scrie la 29 ianuarie 1976: «Am încercat toate scourile din supermagazinul «Bucovina». Nu mi s-a potrivit nici unul. Totuși am dimensiuni normale: 1,74 înălțime și 72 de kilograme. Oare nu se mai ține cont de măsuri?» Din cite credeam se ține, dar din cite aflăm răspunsul complet ar fi altul, se ține seamă de măsuri afară de cazurile cînd nu se ține. ■ În ziarul «Adevărul» din București, anul 1930, se scrie că la propunerea reprezentanților muncitorilor din Consiliul comunal din Sibiu s-a hotărît ca 11 străzi să se numească astfel: C.D. Gherea, Adolf Schulerus, Alexandru Petőfi, Eminescu, Caragiale, A. Bacalbașa, Ranetti-Roman, Iosif Nădejde, D. Karl Wolf (a construit multe din edificiile culturale ale orașului), D. Th. Neculuță și Ion Păun Pincio. Cerem acest lucru, afirmau reprezentanții muncitorilor, din respect pentru figuri istorice și literare, poeți și dramaturgi. Acum, după 46 de ani, fie-ne permis să întrebăm la propunerea cui există în diverse localități străzi ca Sforii, Macaralei sau Circumvalațiunii? ■ Vinzătorul G. Șerbănescu din strada Paraschiva Stroescu nr. 1 traversa Șoseaua Giurgului în ziua de 23 ianuarie. Șoferul de la ITB cu numărul 15 712 a oprit mașina și, năpustindu-se asupra pietonului, l-a lovit cu manivela în cap. Rănitul a fost dus la Salvare, iar agresorul arestat («Curentul» 1936). În ziua de sîmbătă 31 ianuarie 1976 un cetățean necunoscut a vorbit irreverențios șoferului de pe autobuzul 31 avînd numărul 30 652. Este vorba de numărul șoferului. Furios la culme, șoferul s-a apropiat de individ, l-a apucat de nas. Pasagerul a plecat iar pe șofer nu l-a arestat sau admonestat cineva. Fiecare ține la nasul său. ■ Șt. Focșeneanu din strada Teiul Doamnei nr. 39 și Mateescu Alexandru din Fundătura Assan 1, ca să se asigure contra gerului iernii, dibuiră, pe unde știură ei, două paltoane și două căciuli. Ieri, pe cînd se duceau spre casă, în dreptul Teatrului Național, comisarul circumscripției 13 puse mîna pe ei și le luă paltoanele și căciulile. Și ca să nu le fie frig comisarul îi pofti la arestul secției sale, unde, pare-se, fiind cald, nu e nevoie de haine groase. (Știre gen «Poliția ne informează»

flacara evenimente mari evenimente mici

din anul 1930). Și acum iată, reproducă întocmai, una cam de același gen, din «Informația Bucureștilui», luna ianuarie, anul 1976. Deci: «SCURTCIRCUIT. Constantin Ezeru (din Zapodeni-Vaslui) se străduia, deunăzi, să găsească grabnic un cumpărător pentru un motor electric, pe care-l furase de la «Prefabricate-Progressul» unde era angajat. La întreprindere s-a întors numai utilajul: C.E. a rămas la miliție și va fi judecat pentru «scurtcircuitarea» avucului obștesc». Între timp s-au schimbat instrumentele de scris, calitatea hîrtiei, condițiile de trai ale oamenilor, inclusiv ale ziaristilor, dar faptele de acest gen sînt relatate, volens-nolens, asemănător. ■ În 1862, doctorul Carol Davila, conducătorul Serviciului Sanitar al Capitalei publică în «Monitorul Medical» din 22 februarie un anunț care ne scutește de comentarii asupra înaltei sale ființe etice și profesionale: «Orice persoană va avea trebuință de mine, să vie la Spitalul Oștirii, de la ora 6 de dimineață, pînă la 9 ore sau de la 1 pînă la 5 după amiaza, spre întîmpinarea trebuinței ce vor avea». A existat deci și acest fel de organizare a audiențelor. În schimb, și dăm doar un exemplu, asistenta medicală Constanța Corduneanu din Costești-Răchiti nu numai că nu-și respectă programul, dar tratează bolnavii într-un mod inadmisibil. Și nu este singurul caz în care asistența medicală la sate este tratată superficial, ca și cînd nu ar fi vorba de rudele sau chiar părinții noștri. ■ Toate ziarele din Sibiu anunțau cu mîndrie în februarie 1907: «La Apoldu Mic s-a făcut, la 15 februarie, prima expoziție de copii. 30 de copii au fost declarați foarte frumoși; 60 frumoși; 204 frumouși». Este vorba de primul concurs de copii ținut în România. Știri demne de crezare, citite în «Tribuna Sibiului» din anul 1976 ne spun că în aceste zile atît la creșa cît și la grădinița din aceeași comună se simt bine, civilizată toți copiii. Credem că și ei pot fi împărțiți în foarte frumoși, frumoși, frumouși, dar nu asta contează. ■ La rubrica intitulată «Cronică literară» a ziarului «Curentul» (anul 1936) citim fără mare surprindere următoarele: «Este povestea hoinărelilor unei fetice, o respinsă a bachelatului elvețian care, în loc să se arunce înaintea trenului se urcă în el și cu rucsacul în spinare, din care nu lipsesc o tigare cu coada ieșită afară și o gramatică învățată pe de rost, a coborît într-o dimineață într-o gară mare. Din paginile de un candid entuziasm, despre fata care a înfruntat necunoscutul dînd lecții de engleză, am înțeles mai bine ce capital nepăsător față de didactica severă este tinerețea». În schimb, cu o destul de mare surprindere, ca să nu spunem mai mult, citim în «România literară» din 15 ianuarie 1976 într-o rubrică asemănătoare, adică tot de recenzii: «...Iată, deci, pe tînăra învățătoare din satul Vilcele trecînd pe motocicletă ei năbădoiasă peste hîrtoape, cu părul ei asemenea unor flăcări, semănînd din această pricină atît de bine cu Brigitte

Bardot, spunînd: «E o fericire să trăiești în locul acesta, adică în cadrul naturii»; iată-o visînd, împreună cu eroul nostru, la caruselul alcătuit după un plan special al ei, pentru copiii satului, obținînd în cele din urmă aprobarea inspectorului de sector, făcînd anticameră la minister pentru o nouă aprobare, alergînd pe năstrușnica ei motocicletă spre aeroport, pentru a smulge o ultimă izcălitură!» Cum spuneam, atîta asemănare în a recenza rizibil ne surprinde la o revistă ca «România literară» ale cărei editoriale conțin atîtea sfaturi bune de urmat, de alții desigur. ■ Din ziarul «Dimineața», anul 1934: «Azi Bobotează se prezice exact numai în plumb topit, după formulele sacramentale ale vechilor magicieni. Turnatul și descîntatul plumbului începe la 9 dimineața pînă la 10 seara. Se toarnă plumb separat pentru fiecare persoană care va lua plumbul și-l va ține în casa sa, fiind ferit tot anul de boale, dușmani, fermece și mare ajutor va avea în dragoste și liniște în casă și totul în izbîndă sigur! Azi! Nu stați la îndoială, veniți în strada Buzuști nr. 7 (puțin mai la deal de cinema «Volta»). Din ziarul «Munca» din 30 ianuarie 1976: «Cu două borcane, unul cu unt, altul cu miere, o bucată de hîrtie și o... cruce, lîncea Tuigă făcea «vrăji». Sau ghicea trecutul, prezentul și viitorul sau «alte» după comandă. Și în loc să-și adoarmă cei 7 nepoți cu povești, le spunea altora. Oameni în toată firea. Naivi, dispuși să le creadă, ba să i le și onoreze. De obicei în numerar. 1 000 de lei «ședința»!!! Prinsă în exercițiul funcțiunii, I.T. a fost deferită justiției. Pentru faptele sale, Judecătoria Slobozia a condamnat-o pe lîncea Tuigă la 3 luni închisoare. Fără «vrăji»! După lege. ■ Stela. Resimți iar frigul? Ce faci? După ultimele întrevederi ce impresie ai? Paul (din ziarul «Curentul»). Un anunț destul de caraghios, asemănător, credem, și acesta cules recent dintr-un ziar județean: «Și în acest an Cooperativa de consum Cujmir achiziționează, la prețuri convenabile, cai și plante medicinale». Sau: «Pierdut ecuson nr. 6254, eliberat de Șantierul naval din Drobeta Turnu-Severin pe numele de Scurtu Gh. Valentin. Se declară nulă». ■ 1843. «Vestitorul Românesc», joi la 25 februarie: «Azi s-a făcut examen de anatomie la Spitalul Colțea, examen care încă nu s-a mai văzut în țara noastră. Răspunsurile la toate întrebările ce li s-au făcut școlarilor (prima școală de chirurgie de la noi) dovedeau învederat pătunderea învățăturilor, arătînd pe un schelet de pe masă toate descrierile și finațiile organismului omenesc — schelet este tot trupul omenesc, cu oasele numai înșirate». Deși n-a participat la acea lecție nemaivăzută în țara noastră, deși cunoștințele sale teoretice de anatomie sînt extrem de fragile, Constantina Tudor din comuna Drăghiceni a făcut zilele trecute un gest cu care nu se pot lăuda nici tîpi extrem de cultivați. Auzind că un consătean, șoferul Nicolae D. Florea, a suferit un grav accident, s-a prezentat la spital să-i doneze sînge. A socotit că și sîngele ei, avînd vechime 75 de ani, poate fi bun la salvarea unei vieți de 24. Și a fost. ■ Din articolul «Ne trebuie filme românești» publicat în ziarul «Adevărul» din anul 1936: «Raportîndu-ne la beneficiile fabuloase ce le aduce industria cinematografică în America, trebuie să sperăm că la noi această întreprindere să lucreze, la început, cel puțin fără deficite». Întrebat de un reporter al ziarului clujean «Făclia», ce vrea să transmită spectatorilor în ultimul său film («Patima»), scenaristul și regizorul George Cornea afirmă: «Așa vrea ca «Patima» să creeze o stare de reflecție, să fie un prilej de emoție artistică și, mai mult, mi-aș dori să întîlnesc cinefilii clujeni într-o discuție apropiată; contactul direct cu spectatorul este întotdeauna plăcut și profitabil pentru creator». Fără a fi malițios (s-ar putea ca «Patima» să bată toate recordurile în materie de încasări) și fără a privi filmul în primul rînd ca o afacere, am dori totuși ca în interviurile acordate, ca și cu alte ocazii, creatorii de filme românești să se refere și la problema încasărilor. Cînd unul din cuvintele de ordine ale acestei țări este eficiența, nu vedem de ce în cinematografie să facem pe delicatții. Nu de alta, dar reușite există și bani de asemenea se încasează, și nu chiar puțini. ■ Angajat într-un schimb de cuvinte cu o rudă, Ion Mitiata (fără ocupație), str. Frunța Nistor nr. 7, a încercat să-și impună punctul de vedere apelînd la ...cuțit. În urma loviturii primite în abdomen, victima a fost internată de urgență. O faptă gravă, pedepsită sever de lege («Informația Bucureștilui» din 15 ianuarie 1976). Filip Gheorghe, cimpoier, domiciliat în strada Măcelari nr. 14, și Vasile Ioniță, flautist, din Șoseaua Vitan nr. 43, după ce s-au îmbăta în începînd să se bată cu instrumentele. Cimpoierul, mai îndemînic se vede, lovi pe flautist cu fluierul de la cimpoi atît de tare, încît îi făcu o rană adîncă la sprînceana stîngă. Rănitul fu dus la spital, iar cimpoierul la poliție. («Ordinea» din ianuarie 1907). ■ «Albina Românească» numărul din 23 februarie 1837: «A lor întîia cercare teatrală» (primul spectacol dat de elevii Conservatorului din Iași) în limba națională. S-au jucat, cu mulțămire, piesele Laperuz și Văduva vicleană. S-a avut prilej a judeca despre energia limbii noastre în declamație și despre a ei armonie în cîntece. Peste 70 de ani găsim în «Ordinea» cronică piesei «Suriară» de Tristand Bernard... D-na Maria Ciucurescu a avut un rol scurt, în actul al doilea. D-na ne-a redat o pitorească femeie de moravuri ușoare care joacă dansuri portugheze și are o inimă miloasă. După 69 de ani: «Contemporanul» din 30 ianuarie a.c. scrie «Ați recunoscut-o desigur în imagine pe celebra interpretă a fado-ului, Amalia Rodriguez; acompaniata de formația sa — un cvartet de chitariști — cîntăreața a oferit un amplu program de piese din folclorul portughez, interpretate cu sensibilitatea și căldura pe care publicul român i le-a putut aprecia și cu prilejul trecutelor sale evoluții pe podiumurile noastre de concert». Este mai mult decît evident că în perioada 1837-1976 s-au produs mari progrese pe scenă cît și în scrierea cronicilor dramatice.

Pagină redactată de EUGEN SECELEANU ■

sinceritate și ignoranță, și primejdiile care decurg atit din una, cit și din cealaltă

E ignorant și sincer. N-are cultură, dar are caracter. Decit să fie un șoarece de bibliotecă, decit să studieze, preferă să fie frust, să spună numai ceea ce crede. Scriitorii cărora le negi valoarea nu trebuie să-i citești cu luare aminte, nobila nemulțumire e bună la toate. Ascunsă în teaca onestității, lipsa vocației critice nu mai bate la ochi, mulți își ridică pălăria în fața devasta-toarei lui incoruptibilități. Nu se teme nici de trecut, nici de prezent, nici de viitor, nici de prieteni, nici de dușmani, sfi-dează pînă și punctele de vedere ale soției. Cu eroica lui igno-ranță nu se sfieste să-l tragă de mincă pe Caragiale și să-l admonesteze pe Călinescu.

Onestitatea lui profesională a luat proporții apocaliptice, unii se întreabă unde o să ajungă, ce o să mai rămînă după tăvă-lugul acestei sălbatice exigențe.

Și-a transformat ignoranța în trăsătură de caracter, rafina-mentul estetic l-a înlocuit cu excesele de demnitate și cu drep-tul de a fi original. Nu-i place Caragiale. Ei și? Dacă e convins că nu e un mare scriitor, n-are obligația morală să o spună deschis?

Urcă zi de zi această convenabilă Golgotă. Nu, el n-o să tacă. Are datoria să spună ceea ce crede... A făcut din săraca ignoranță și crez estetic; poate să spună cu mindrie că a scos și untul din ea.

Din lipsa unei autentice vocații a știut să tragă numai foloase. Arma lui e adevărul care trebuie spus oriunde, în familie, în tramvai, în braserii sau în publicații de specialitate. Mereu amenință că o să dezvăluie adevărul despre Rebreanu, despre Sadoveanu, o să-i dea jos de pe piedestal, o să-i demitizeze. Știe ce o să pună în loc, căci are propriii idoli, făcuți de mîna lui, din scriitori obscuri de care nici dracul n-a auzit și pe care el i-a salvat de la uitare. Se crede părintele tuturor scriitorilor orop-șiți și dușmanul de moarte al tuturor scriitorilor care au re-zistat timpului.

Deși mic de statură, e exigent, foarte exigent. Înjurăturile lui sint atit de teribile, încit riscă să-i înghită puțina și galbena făp-tură. Oricite sacrificii s-ar aduce, balaurul exigenței și incorup-tibilității ascuns în sufletul lui se arată nemulțumit. Cine înc-earcă să-l îmblinzească se lovește simultan de ignoranța și caracterul lui de bronz. Rar, cînd nevastă-sa îi naște un copil, cuprins de bucurii paterne, mai face cite o concesie marilor clasici. Shakespeare se repetă, dar are și multe lucruri bune; Tolstoi are totuși pagini salvate de la didacticism...

Capacitatea de a strimba din nas îi dă iluzia puterii, dacă se plictisește citindu-l pe Shakespeare, se socoate superior acestuia, dacă nu înțelege un pasaj din Kant, nu e vina lui, ci a filo-zofului german care nu știe să se explice ca lumea.

O, și cite bucurii nu-i aduce în fiecare zi bronzul caracterului și vasta lui ignoranță. Ce, e puțin lucru să deschizi ușa braseriei și să spui cu multicoloră dezinvoltură: «Dragii mei, am încercat să citesc Hamlet, cu toată bunăvoința — nimic! Nu rezistă la lectură. Marele Willy nu e chiar atit de mare. De cite ori i se reproșează lipsa de simț al valorii, sinceritatea și integritatea îl scot din împas. Sint destui care îl laudă pe Shakespeare, lasă să mai fie și unul care să-l zgîlție. Am dreptul la ideile mele, am dreptul să mă bat pentru ele pînă la sînge.»

...N-are idei, însă e gata să moară pentru ele. Cînd se îmbată plînge, amintindu-și de incendiul care a distrus biblioteca din Alexandria...

TEODOR MAZILU ■

entomologii lingvistice

G.H.

Galant	— girafă cu operație plastică
Galantar	— loc unde se adună bărbații politicoși
Gală	— spectacol solemn, artistic, de exemplu o gală de box
Galicism	— boală a găinilor
Gazeificare	— divinizarea gazului
Gealat	— călău prietenos
Genticică	— societate primitivă în care bărbații erau gentili cu femeile
Gidilătură	— mîngîierea gidelui
Gladiolă	— soția gladiatorului
Glasată	— voce clasată
Glumă	— radieră spirituală
Gondolă	— chitară cu visle
Grațios	— pasibil de a fi grațiat
Greabăn	— saua șeii
Grijanie	— cuminecătură verbală
Gropițe	— parantezele zimbetului
Hagiograf	— aparat pentru măsurarea vieții sfinților
Halterofil	— persoană căreia-i place să aștepte în halte
Handbal	— petrecere ținută prin hanuri
Harachiri	— autocritică fără angajamente
Hașiș	— punnal drogat
Hășiș	— pronunțarea pe față a literei H
Hebdomadar	— cămilă săptămînală
Hernie	— de culoarea iernii
Hidroavion	— monstru fabulos care în credința populară zbură cu avionul
Hipic	— tipic cabalin
Hipopotam	— mamifer pe șenile
Hirtop	— clasamentul gopilor

CORNEL UDREA ■

condica de sugestii și reclamații

Subsemnata Popescu Hipotopisa, asistentă medicală-Murgeni, am cerut să fiu servită la dorința mea de un ospătar brunet pe nume Radu (sau Antonică) și am apreciat foarte excelent manerarea cu care am fost servită. Acest tovarăș nu are o vîrstă prea mare dar știe toate comportările vieții mai bine ca unii chelnări bătrîni. Pentru toate acestea, pentru exemplul pe care l-a dat eu îi transmit prin intermediul acestui obiect un indemn sincer și obiectiv: Mersi, mersi, Antonică!

O DOAMNĂ pe care n-ai cunoscut-o!

MĂSURI LUATE

Se va prelucra în prima sedință.

Resp.

SPICUI VIOREL. Tovarășe Coșman, te rog foarte mult să reții pe acest tovarăș SPICUI VIOREL, este foarte amabil, trebuie să-l dai afară. În orice caz mîine, cel tîrziu, să nu-l mai prind pe aici!

HRUZUZACHE

MĂSURI LUATE

A fost luate toate măsurile necesare conform cu Codu Muncii și ordinu tov. Hruzuzache.

Resp.

Subsemnatul Talpoș Dudi, după ce am consumat o sticlă de bere am cerut pe a doua care după ce am mai băut una mi s-a adus încă o sticlă la cerere. Deschizînd-o și pe aceasta am observat ieșind din ea ceva ca niște gîndaci. Au ieșit repede nu i-am prins. Observînd atunci berea din sticlă a reieșit că avea și alte gunoaie. Atunci mie ce fel de bere mi s-a servit? Ospătarii cînd le-am arătat gunoaile a rîs. Bine. Nu cer nimic decit cer aceea că dacă mă toxic sau mor să intre cu toții la petecier. Cine rîde la urmă rîde mai bine.

MĂSURI LUATE

S-a găsit într-o sticlă niște gunoi, o pană de porumbel și o bucată de papură fără emportanță.

Resp.

EU CIOBOTARU GHITA AGRICULTOR AM VENIT DE LA TARA SA BEAU O BERE CU TATA DUPA ATATA TIMP LA ORA 20,15 A VENIT FRATII CU MAMA SI NU AM GASIT MASA DECAT UNA CARE ERA OCUPATA FARA OAMENI LA EA CARE OSPATARI AU ZIS E OCUPATA PENTRU CINE ERA? PENTRU NESTE LAUTARI CARE NA MAI VENIT. NA FOST LUCRU CINSTIT. ROG SA MI SE SPUNA DACA ACESTA E SCOPUL OSPATARILOR?

Ciobotaru Ghită

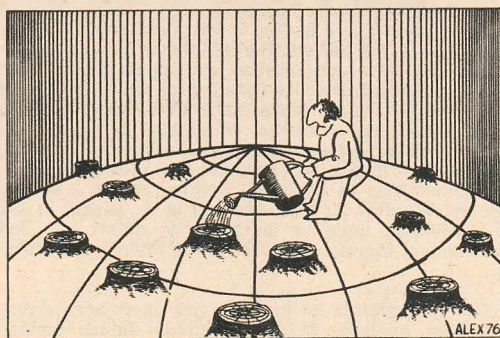
MĂSURI LUATE

Fiind în stare de ebrietate consumatorul a făcut scandal după care a fost evacuat din local cu ajutorul clienților și familiei.

Resp.

AL. MONCIU SUDINSKI ■

AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU

gînduri nepieptănate

de STANISLAW JERZY LEC

- Nu sint de acord cu matematica. Consider că suma de zero-uri dă o cifră înfloritoare.
- Uneori satira trebuie să reconstituie ceea ce a distrus patosul.
- Ca să fii tu însuți, trebuie să fii cineva.
- Tocmai acea lipsă de armonie din om e creatorul continuu al noului și iarăși al noului.
- E o artă să fii băcan fără să ai nimic de vînzare.
- Foarte puțini oameni au prevăzut în veacul al XIX-lea că, după el, va urma al XX-lea.
- Aș fi vrut ca David să-l fi omorît pe Goliat cu harfa.
- Rid cu lacrimi! Și pentru optimiști, și pentru pesimiști.
- Oare canibalul are dreptul să vorbească în numele celor pe care i-a mîncat?
- Cea mai slabă verigă a lanțului e cea mai puternică. Rupe toată legătura.
- Unii ar dori să înțeleagă ceea ce cred, alții să creadă ceea ce înțeleg.
- Optăm pentru ziua cu opt ore de gîndire!
- Vox populi — vox Dei ex machina.
- Cînd birfele îmbătrînesc, devin mituri.
- Dacă ar mai fi întîrziat la întîlnire, aș fi devenit Petrarca.
- Dacă omul care nu știe să numere găsește un trifoi cu patru foi, o li avînd el dreptul să fie fericit?
- Închipuiți-vă, pe focul pe care Prometeu l-a furat Zeilor a fost ars Giordano Bruno!
- Pești care trec prin ochiul plasei or fi suferit, oare, de complex inferiorității?
- Am întîlnit un om așa de incult, încit citatele clasice le con-cepea singur.
- Cum să exersezi memoria ca să uiți?
- Uneori și cizma proastă lasă urme trainice.
- Proverbele se contrazic în asta constă înțelepciunea populară.
- «Acesta-i numai un meteorit» — a spus luminarea cu dispreț.
- L-am luat drept cineva, dar, loial, i-am înapoiat cadavru!
- Cocosul cîntă și în dimineața cînd îi tai gîtul.
- Nu-i suficient să spui: «Sint!» Trebuie să fii.
- Trebuie să fii întruna tu însuți. Calul fără călăreț e întotdeauna cal. Călărețul fără cal e numai om.
- Nu fiecare virf este deasupra prăpastiei.

Traducere de NICOLAE MAREȘ ■

RIDENDO

demonstrația

Fiți atenți, am să vă povestesc un basm. În mod curent, basmele sint niște ficțiuni naive, pentru liniștit copiii, dar nu e mai puțin adevărat că, uneori, ele colcăie de înțelepuri subtile și înțelepciuni profunde, că oameni în toată firea bagă la cap, de pe urma lor, învățături de mințe care le folosesc apoi toată viața. Nu mai departe cazul basmului de față.

Cu un anumit număr de ani în urmă (nu are importanță cîți: o mie, două mii, zece mii etc.) exista un împărat tînăr care se numea Mazăre și care stăpînea o împărăție care se numea Mazărea. Acest Mazăre împărat era nespus de voinic și de frumos, brunet ca focul, cu ochi albaștri și frizură bogată, sportiv nemaipomenit, alerga suta de metri în zece și zece, sărea la prăjină patru nouăzeci și spărgea cărămida în trei cu o lovitură de carate. În plus, practica limbile străine, astrologia, biliardul și dansurile de orice gen, călărea un cal cu desăvîrșire alb, se îmbrăca numai în haine de aur și tetra, era ceea ce se cheamă un gentleman și nu avea părinți sau alte rude din pricina unei epidemii de gripă care făcuse ravagii în palatul său. Împlinind douăzeci și unu de ani, împăratul Mazăre primi sfat din partea consiliului de bătrîni să se căsătorească. De acord, a zis el, dar cu cine? Bătrîni au rîs de s-au prăpădit. Păi cum, cu cine, cînd toate împărățiile din jur gemeau de prințese nemăritate și cînd toate se uitau la el ca la o icoană, făcuseră astenie tot așteptînd să le ceară mîna? Drept pentru care Mazăre făcu un tur de orizont prin împărățiile din jur, studie cu amănuntul toate prințesele și se decise, în final, asupra uneia. Asupra celei mai frumoase, veți spune dumneavoastră, ca niște naivi. Ei bine, nu. Mazăre o alese pe cea mai urîtă. Dar urîtă e puțin spus. Respectivă prințesă era o ciumă, o zbanghie, o pupăză, șchioapă și chioară, cu un picior mai lung și altul mai scurt, fonfăit și cu nasul ascuțit ca un morcov. Imensă stupefacție în împărăția lui Mazăre, aristocrația și toată lumea bună se revoltă, indignată. Cum, această ființă monstruoasă urma să fie stăpîna lor, ea urma să dea naștere urmașului tronului? Mazăre refuză orice explicație, iar un baron care avu curajul să-l interpeleze public fu biciuit... tot public. În cele din urmă nu avu încotro, trebui să iasă în balconul palatului și să le declare celor cîteva sute de gură-cască ce se adunaseră în piață, următoarele: «am ales-o pe această ființă spre a-mi fi soție întrucît o iubesc; pur și simplu».

Pînă aici povestea ar putea să pară cît de cît normală. De-abia de aici încolo începe ciudățenia. După ce făcu nunta cu urita, tînărul și frumosul Mazăre o întrebă pe soția sa legitimă dacă-l iubește. La care ea i-a răspuns foarte scurt: nu. Mazăre căzu ca o cîrpă. Cum, adică îndrăznea ea să nu-l iubească pe el, care era cel mai frumos bărbat din lume la ora respectivă, un Cassanova, un Rudolf Valentino, un Florin Piersic, bogat, adulat, și răzgliat? Da, i-a răspuns urita soție, nu-l iubește.

Mazăre începu să-i facă curte, să se plimbe cu ea ore întregi și să-i spună cuvinte frumoase, inclusiv versuri clasice, s-o ducă cu barca pe iazuri neasemuit de frumoase, să-i umple brațele cu nuferi și să-i acopere picioarele cu sărutări, s-o îmbrace de aur și nestemate. Nimic. Sluta declara că nu-l iubește. De ce? Nu poate. Nu simte. Treceau anii și Mazăre turba de furie, începu să se ia de gînduri și băutura, slăbea și chelea, nu-i mai ardea de nimic. Ce să facă? Cineva îl sfătui s-o ia cu răul. Se cunosc multe cazuri de femei care iubesc la demență bărbați care le maltratează sistematic. Drept pentru care Mazăre își luă, într-o noapte, brusc, împărăteasa la bătaie. O bătu cu palmele, cu pumnii și cu picioarele, apoi luă un picior de scaun și o fugări prin tot palatul, strigînd: «mă iubești? mă iubești? mă iubești?» Nici acest sistem nu aduse vreun rezultat favorabil. Atunci Mazăre îi tăie un deget de la mîna dreaptă și urechea stîngă. Urita continua să se încăpățîneze: nu-l iubea. Atunci o închise în turnul cel mai igrasios și o lăsă acolo pînă la sfîrșitul vieții. Cînd era pe patul de moarte, Mazăre (care ajunsesse și el la vîrstă de optzeci de ani) veni la căpătîiul ei și o întrebă:

— Draga mea, măcar acum, în ceasul morții, spune-mi adevărul. De ce n-ai putut să mă iubești? De ce? Măcar să mă fi mîntîit, să-mi fi ocrotit orgoliul, să-mi fi dat o speranță...

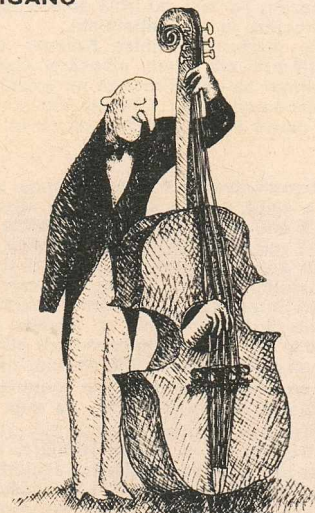
— Dragul meu, spune muribunda cea slută, trebuia, o dată pentru totdeauna, ca voi, bărbații, să primiți o lecție crîncenă, să aflați singurul adevăr pe care încă nu vreți să-l recunoașteți: dragoste cu sila nu se poate.

Imediat după aceasta, muribunda muri. Împăratul Mazăre rămase circa zece zile îngîndurat, meditînd asupra adevărului pe care i-l spusese răposata. El ajunse la următoarea concluzie: ori să se recăsătorească, provocînd o nouă experiență, ori să moară. Altă cale nu exista.

Fiind cam obosit și leneș din fire, Mazăre alese cea de-a doua variantă.

ION BĂIEȘU ■

RAUL ȚIGANU

flacăra seriale

RETEAUA DE POLIȚIE A LUMII MODERNE

tăcerea nu poate fi eternă (4)

Adunați în jurul mesei înguste din apartamentul lui George Berloquin, la Mondial-Hotel din New York, cei patru bărbați încercau să facă bilanțul evenimentelor. Bancherul asculta, concentrat, cu minile împreunate într-o strînsoare nervoasă. Paul Raymond lua note stenografice, cu semne înțelese numai de el. Yulius Schweitzer își mîngia, mereu, bărbia lustruită. Franz Kollmar povestea, cu limba lui colorată, nu prea sobru pentru un polițist, noutățile aduse de la Londra.

— Chiar a doua zi după ce am ajuns acolo, omul meu, un pungaș bătrîn care cunoștea, pe dinăuntru, toate cafenele și secțiile de poliție din Londra, mi-a spus că sucursala londoneză a firmei «Computer Trade» are de cîteva zile un musafir picat de la New York, un bețiv cu mutră de asasin. L-a primit chiar directorul sucursalei, l-a ținut cîteva minute de vorbă, apoi l-a îndrumat la casierul firmei, i-a garnisit bine portofelul și l-a trimis la un hotel unde nu prea vine poliția să-și caute clienții răătăciți. Americanul nou-sosit n-a îmbătrînit la hotel. După un sfert de oră s-a așezat la barul «The Old Neptun», a golit o sticlă destul de corpolentă și, mulțumit, s-a dus la culcare. Bînd, a stat de vorbă cu unul, cu altul. Așa am aflat noi că este prieten bun, de credință, cu șoferul celui mai bogat nabab din Statele Unite, unu Yanco, știut pe toată planeta pentru bogăția și puterea lui. După două zile am aflat de la o lady brună, care lucrează noaptea ca dansatoare spaniolă, că americanul a șters-o de la New York pentru că îl căuta poliția municipală, fără nici un motiv decît că a spart capul unui fraer pe stradă, lângă St. Patrick.

Așa l-a găsit Franz Kollmar, într-un pub din Londra, pe unul din cei doi agresori care-l atacaseră pe Paul Raymond. Individul era un porto-rican care văzuse puțină lumină a zilei prin fereastra murdară a unui subsol din Buffalo și venise la New York tocmai bun pentru a fi arestat după două spargerii și o luptă cu pumnalul în Brooklyn. Convins că, trecuți fiind 30 de ani de la acele întîmplări, nimeni nu-i mai purta vreo pică, mai cu seamă la Londra, portoricianul Luiz Carrero s-a împrietenit, la al treilea pahar, cu Franz Kollmar, iar la al cincilea au plecat împreună să schimbe barul, însă Kollmar l-a dus, departe, într-un hangar părăsit de pe cheul Tamisei, l-a băgat de cîteva ori, cu capul în apă rece, după care Luiz a făcut mărturisiri cît se poate de complete.

Da, prietenul lui, șoferul nababului Basil Yanco îl angajase, pentru suma neobișnuit de mare de o mie de dolari, să-i spargă foarte rău capul lui Paul Raymond, nefiind exclusă posibilitatea ca în urma și din cauza acestor lovituri victima să-și dea sufletul. Luiz Carrero nu era la prima lui colaborare cu șoferul bogătașului american. Amîndoi mai lucraseră la o crimă, dar Luiz s-a lăsat foarte greu convins să o mărturisească. Era, după propria lui părere, un caz pe care n-o să-l creadă nimeni și care se putea termina cu ocnă pe viață, dacă nu mai rău. În cazul de față, omul care-i băga, zîmbind, capul în apa murdară a Tamisei, părea hotărît să-l lichideze definitiv dacă nu vorbea, așa că Luiz a povestit fapta: Basil Yanco era văduv, se știa, dar ce nu se știa este că accidentul care-i omorîse soția fusese aranjat și plătit de el însuși. Nancy Yanco era o pasionată a bărcilor cu motor, o mare sportivă. În vara anului 1965, în largul portului Boston, cînd abia se angajase pe valurile înalte ale Atlanticului, rezervorul de benzină al bărcii făcuse explozie, o explozie teribilă, care pulverizase mica navă și temerara navigatoare. S-au făcut, desigur, cercetări, dar nu s-a mai găsit nimic. Resturile calcinate ale victimei și eventualele dovezi ale crimei zăceau la patru sute de metri adîncime, într-un inaccessibil decor de pietre și nisip negru.

Lui Franz Kollmar nu-i venea să creadă urechilor. De aceea, nu fără ajutorul discret al unui pistol P. 38 cu glonțele pe țevă și piedica ridicată, detectivul l-a dus pe Luiz Carrero la loc uscat și l-a pus să scrie mărturisirea, cu mina lui proprie și tremurîndă. Apoi l-a fotografiat ca pentru cazier, i-a luat cu grijă amprente și l-a lăsat liber, să reflecteze la cele întîmplătoare.

Cu aceste mărturisiri venise Kollmar la New York. George Berloquin citi, atent, «Dosarul Carrero-Yanco», ceru lui Kollmar să-i confirme că nu există nici o copie a acestui document, apoi îl încheie într-un attaché-case blindat, pe care-l purta întotdeauna cu el.

Mildred Farrell avea o foarte profundă și amănunțită experiență a vieții, dar nu știa să aibă răbdare. La 30 și nu prea mulți ani, după două căsătorii ratate de la început și după două sau trei iubiri trecătoare, Milly trăia singură, părea să fie greu accesibilă, datorită zîmbetului dulce-acișor, privirilor precise, acute, pe care le îndrepta direct asupra interlocutorului, oprind, brusc, orice eventuală intenție de flirt. Dincolo de această carapace, pe care, de multe ori, ar fi abandonat-o cu plăcere, Mildred era o prietenă caldă, știa să rîdă, prețuia, cu un dram mai mult decît se cuvenea unei femei singure, cocteilurile tari și șampania dulce. Inspectia pe care o făcuse la Milano o îndrumase, înainte de a se contura vreo concluzie, către sediul din Roma al Băncii Del-Oro, unde computerul instalat de firma Yanco dădea rezultate proaste, se bălăba în felul lui mecanic. Mildred l-ar fi pus, cu siguranță, la punct, dacă nu primea un telex surprinzător, un ordin scurt, aproape nepoliticos, de a se înapoi la New York «cu primul zbor».

Încurcătura tocmai de aici începea. Își reținuse locul pe zborul de noapte Roma-New York, al liniilor Panam, însă la Fiumicino, exact cu o oră înaintea plecării, afișajul electronic, apoi o duzină de megafoane zgomotoase anunțaseră că personalul «de teren» și «de control» al aeroportului intrase într-o acțiune revendicativă de 24 de ore. Avioanele soseau normal — dar nu mai puteau decola decît după terminarea grevei. Cu toată experiența ei de veche călătoare modernă, Mildred Farrell simți un moment de slăbiciune psihică. O noapte la Roma, fără cameră rezervată la hotel, fără un program cît de modest, i se părea o noapte în pustiu. Exact aceeași stare de spirit o citi și în ochii bărbatului care fusese lângă ea la ghișeuul Companiei Aeriene Panam — și, auzise foarte bine, ar fi ocupat locul de lângă ea în avion. Își și ceruse, cu o frază destul de frumos spusă, permisiunea de a ocupa locul acela, iar Mildred ar minți dacă n-ar admite că i-a acordat-o cu un minuscul fior de plăcere. Omul era ceea ce se poate numi, în literatura vulgară, un bărbat bine, siluetă de atlet, ochii cenușii — altfel n-ar fi erou de roman — haine de cea mai bună tăietură și cea mai fină stofă. Acum, cînd zborul nu mai avea loc, cei doi călători se simțeau, totuși, atrași unul de altul. Mildred îi întinse mina, el o acceptă spontan, o strînse cu o subtilă presiune în plus față de o banală politețe...

N-avea nici un rost să rămînă peste noapte la Fiumicino. Hotelul aeroportului se laudă că este de cea mai bună calitate, dar bineînțeles că un oraș ca Roma, centrul mondial de agreabil turism, are locuri mult mai interesante, hoteluri de mare lux, baruri, cabarete, cluburi de noapte. Mildred Farrell află că noua ei cunoștință, Franz Kollmar, — om de afaceri, pe jumătate american și, pe jumătate cealaltă, internațional —, era un bun și rafinat cunoscător al Romei. După un popas reconfortant la pizzeria din Piazza Esedra, cu atmosferă boemă, călătorii amînăți și-au ocupat camerele reținute, de la Fiumicino, la hotelul scump și exclusiv Regina Carlton, de unde vedeau porticul ambasadei Statelor Unite. Au luat cina, copioasă, rafinată și agrementată de Mildred cu o extremă bună dispoziție, la restaurantul Capriccio și, pentru a nu se depărta de Via Veneto, au continuat, pînă noaptea tîrziu, la Jerry's Bar, într-un zgomotos amestec de stil american și italian.

Franz Kollmar era pe punctul de a uita ce caută la Roma, pe micul careu de dans al barului Jerry's, strîngîndu-l în brațe pe Milly Farrell cu o doză de plăcere cel puțin dublă față de cît îl obliga misiunea lui profesională. Dar, poate că datorită acestei doze exagerate, Milly, femeia-calculator, cunoscută pentru discreția ei înțeleaptă, devenise, în seara aceea de evaziune romantică, lovace și spirituală, povestind zeci de nimicuri interesante din viața ei. Kollmar știa că interogatoriul cel mai bun se practică fără întrebări. Nu făcea decît să admire verva partenerii sale, să se arate surprins, uimit, de cîte știa Mildred în domenii care pentru el păreau complet străine, cum ar fi escrocheriile financiare, relațiile suspecte ale marilor bănci, furturile fără urme, fără amprente, ale noilor computere — și alte detalii ale vieții moderne — pe care oamenii de pe stradă, oamenii obișnuiți, nici nu le bănuiesc.

Noaptea avea, totuși, un sfîrșit. Cuplul, care părea pe deplin format, sudat în timpul supeului și al dansului, s-a destrămat, discret, cu eleganță, în timpul celor cîteva sute de metri făcuți pe jos, în liniștea răcoroasă a zorilor, pe elegantă Via Veneto. Franz Kollmar n-a insistat. Poate că tocmai din această cauză, a doua zi, la un break-fast întîrziat, Milly Farrell l-a tratat ca pe un vechi prieten și pînă seara, cînd au plecat către aeroport, apoi în lunga noapte de peste Atlantic, ei au stat de vorbă cordial, intim, fără barierele convenționale dintre o femeie și un bărbat care abia s-au cunoscut. La aeroportul Kennedy au convenit să se despartă, Kollmar pentru a se duce la hotelul Waldorf-Astoria, Mildred la ea acasă, în Greenwich-Village, unde se instalase de cîteva luni, într-un apartament foarte scump. Își vor da întîlnire prin telefon...

Din convorbirile lor învăluite într-un delicat parfum de dragoste posibilă, Mildred păstrase dulcea melancolie a dorului — în timp ce Franz Kollmar adunase un mănunchi foarte interesant de informații acuzatoare. În raportul prezentat lui George Berloquin și lui Paul Raymond, Franz afirma că Mildred Farrell și colegul ei James Frank-Brown alcătuiau echipa utilizată de Basil Yanco pentru a falsifica operațiunile computerului central al Băncii Berloquin de lângă Basel. Polițistul înclina să creadă că femeia era complice inconștientă. Nu același lucru îi putea spune despre Frank-Brown. În plăcutele ore de flirt nevinovat, Milly îi povestise că ea face bilanțuri de zeci de milioane de dolari, însă are un fel de idiosincrazie negativă față de bani. Îi vine foarte greu să-i atingă, nu chețuiește decît cu securi, are obsesia dolarilor falși. Omul lui «Computer Trade Company» specializat în operațiunile «cash», cu bani efectivi, este colegul ei James Frank-Brown, cel mai apropiat confident al lui Basil Yanco.

Afirmația aceasta coincidea cu ancheta făcută de Kollmar în privința zborurilor peste Atlantic, plătite de Yanco. Pasagerul cel mai frecvent în acest extraordinar cadrii aerian era Frank-Brown, care o dată la patru-cinci săptămîni făcea cursa de la New York la Zürich și înapoi, în mai puțin de 24 de ore. La ce servea călătoria aceasta atît de rapidă și popasul atît de scurt în cetatea bursei elvețiene? La această întrebare răspundeau anchetatorii confidențiali ai lui Yul Schweitzer. De aproape un an, cu punctualitate, Frank Brown încasa de la Asociația Băncilor elvețiene, din contul lui George Berloquin, cu securi, scrisori și alte documente ce purtau semnătura bancherului, milioane după milioane de dolari, care erau imediat transferate la activul firmei «Computer Trade Company» din New York. Nici un funcționar din Asociația băncilor elvețiene nu se îndoise, vreodată, de autenticitatea și seriozitatea acestor operații, deoarece semnăturile lui George Berloquin erau verificate — pînă și în ce privește cerneala, o compoziție chimică specială. Mișcările acestor fonduri, operate de mai bine de 12 luni, totalizînd 15 milioane de dolari, nu fuseseră niciodată contestate, anulate sau puse în discuție. Bancherii din Zürich erau convinși că cei doi mari clienți ai lor, Yanco și Berloquin, aveau o înțelegere confidențială, mînuiau capitalul uriaș în secret, departe de privirile indiscrete ale fiscalului. Nimic nu era mai ușor de înțeles de niște milionari de la Zürich decît fraudele fiscale ale

unor milionari de la New York.

Între timp, termenul «ofertei» lansate de Basil Yanco trecuse de jumătate. La sediul lui Berloquin domnea o liniște tristă, ca nemișcarea. Cu totul altfel era atmosfera la Yanco în cabinet. Prin fumul foarte gros al țigărilor de foi se distingeau mutre încruntate, patbulare — figuri de oameni care vorbeau despre bani și despre crime. În inima discuției se afla James Frank-Brown, cel mai periculos din cei cinci indivizi extrem de periculoși adunați acolo, pentru acțiuni noi și decisive.

MIRCEA GRIGORESCU ■
(Va urma)

BIOGRAFIA UNUI OM AL MUNCII

fiica (6)

Zilele următoare am căutat-o pe Natalia Diaconu și am găsit-o. Așteptam în holul Liceului Gheorghe Lazăr și ea s-a prezentat simplu: Cred, a zis, că eu sînt aceea pe care o căutați. O figură limpede și o expresie necăutată. Eram deja prieteni.

Am renunțat la plîmbare, din pricina gerului, și am intrat la cofetăria Lămița. Natalia ținea morții la idee ca elevii de azi sînt altfel decît cei de-acum 20-30 de ani. Că uneori (a accentuat UNEORI) părinții nu reușesc să-i înțeleagă. N-aveam nimic împotriva, e în firea lucrurilor ca UNEORI să fie așa. N-am întrebat-o deci de ce și nici cum a ajuns la acest adevăr. Eram curios să știu în ce fel se cred ei altfel. Nu știu, a zis, dar prin forța împrejurărilor NOI sîntem altfel decît tinerii de acum un sfert de secol. Nu?

Nu, i-am spus, dacă nu-mi demonstrezi, n-o să te cred. De exemplu, a zis, vin acasă și în povestesc ceva nostim din timpul orelor care mi-a plăcut sau nu mi-a plăcut, dar nostim. Ei se uită la mine și întreabă «Și ce-i cu asta?»

— Nu te înțeleg?

— Nu! Mama povestește tot ce i se întîmplă la fabrică. Știam de discuțiile cu tinerii aceia care voiau să plece acasă după opt ore cu norma nefăcută și de fata cu încurcătura aceea... Tot, tot... Eu o înțeleg, ne înțelegem adică, avem aceleași păreri....

— Și ea nu te înțelege pe tine?

— UNEORI, nu!

Mă întrebam dacă, așa cum se afirmă cîteodată, părinții sînt cei ce nu-i înțeleg pe copii sau copiii nu depun nici un efort să fie măcar o clipă în locul părinților, ceea ce desigur e mult mai greu dar, în anumite împrejurări, deloc imposibil.

— Nu te-ai gîndit că probabil în timp ce tu ai ce înțelege, ei nu prea au?

— Nu-i asta. E altceva ce nu pot să explic....

Și era desigur altceva pe care pînă la urmă a reușit să-l explice foarte bine. «Mama vine acasă obosită și chiar nervoasă. Tocmai din cauza asta. La fabrică își impune să fie calmă și reușește. Am fost și eu în fabrică. De mai multe ori. Am fost și la Tinăra Gardă, și la Tricodava. Am stat lângă ea cîteodată și o zi întregă. Mama are un fel de a fi că este iubită din primul moment oriunde se duce. Știe asta și nu se poartă niciodată altfel decît o cunosc prietenii și colegii. Acasă o irită cîte un amănunt. Ești nervoasă, li spun și ea zice că nu e iar eu n-o cred. Nu vrea să recunoască faptul că-i obosită și să se ceară ajutorul, al meu și al tatei. Nu recunoaște și eu vreau să recunoască. Cînd aruncă cîte un «și, ce-i cu asta?» ori mă contrazice, iarăși n-o cred. «La vîrstă ta noi eram așa, tu de ce ești altfel?» Sîntem altfel fiindcă e firesc să fim altfel, nu? Așa să fim acceptații!

— Intoleranță!

— Nu, deoarece imediat îmi pare foarte rău. Îmi înghit gîndul dacă un gînd poate fi înghițit. E bună și o iubesc foarte mult. Astfel de discuții sînt foarte rare. Vine acasă și mă sărută, dacă tata e de fată îl sărută și pe el; apoi ne întrebă «ați mîncat?» Noi firește am așteptat-o: «Atunci, zice, haideți la masă.» Eu vorbesc foarte mult, aproape mai mult ca tata, și ea ne ascultă pe amîndoi. Apoi se apucă să pregătească de mîncare pentru a doua zi. Cumpărăturile le fac eu cu tata, mai mult tata, și ea se apucă de treabă. Eu nu pot rămîne multă vreme singură și mă duc peste ea s-o întreb ce mai e pe la fabrică. Nu-mi spune niciodată că are treabă, și nici nu uită nimic din ce-i spun sau îi povestesc cum fac eu cu ce mă sfătuieste ea. Cînd îmi dau seama, iarăși îmi pare foarte rău, dar rău de tot, de parcă mă mușcă ceva de inimă, și vreau să dreg și știu că nu reușesc întotdeauna, mai ales că imediat fac poate altă gafă. Foarte rar se supără cu adevărat. Tata vine uneori supărat de la serviciu și mama îi spune să nu mai vină supărat acasă, nu-i place, iar tata neagă răsîit, confirmînd ceea ce neagă. Eu le spun și ne împacă. Mamei îi place foarte mult în colectiv. Mama are prieteni din școala de la Sibiu. Prietenii tatei sînt tot din școală. Prietenii tatei sînt foarte buni prieteni cu mama, iar prietenii mamei sînt foarte buni prieteni cu tata și cînd se întîlnesc discută, rîd sau joacă în patru canasta. Eu organizez jocul copiilor fiindcă, deși părinții noștri sînt de aceeași vîrstă, copiii prietenilor sînt toți mai mici decît mine. Eu știu că trebuie să le organizez jocul fiindcă mă anunță mama dinainte. Cînd eram mai mică unii copii îmi plăceau, iar alții nu. Acum îmi plac toți.

— Toți?

— Inclusiv cei de la țară. De la o vreme mergem foarte des la părinții mamei și ai tatei care sînt în același sat. Ceea ce e și bine și rău. Bine fiindcă poți să-i vezi deodată. Rău fiindcă mi-ar plăcea să mai merg și în alt sat. Cînd ajungem acolo mai întîi mergem la mama mamei. Apoi la o soră a mamei lui mama. După aceea ne oprim la mama tatei și la rudele lui tata și a doua zi o luăm de la început. Mama vine acasă odihnită și lumea ne anunță că a cumpărat bilete la operetă sau la teatru. La film nu prea mergem. Eu, cel puțin, n-am mai văzut un film de ani de zile. Vreau să intru la facultate și trebuie să învăț. Dar nu sînt tocilară fiindcă sînt materii la care știu foarte bine și materii la care știu dacă m-ascultă în ziua cînd apuc să mă pregătesc. Nu sînt tocilară deloc. Nu-mi place să mi se spună că sînt tocilară.

— Înseamnă că puțin tot ești.

— Nu sînt. O să fiu inginer textilist. Lumea zice că mențin tradiția, dar nu-i vorba de nici o tradiție. fiindcă o tradiție

înseamnă și sentiment, în vreme ce eu nu simt că ar fi vorba de o tradiție, pur și simplu, mi-a plăcut cum se lucrează și ce se lucrează în industria textilă. Când auzit că pentru asta trebuie să mă duc tocmai la Iași mama n-a spus decât atât: Nu crezi că-i prea departe? Și e! Cel puțin așa cred. N-am fost niciodată la Iași. Ultima oară am fost la Stina de Vale. Mai erau și alți tineri de vârsta mea acolo, tot elevi. Dar n-am discutat nimic despre școală, așa că nu prea știu cum sînt școlile din alte orașe. Ei au venit la mine și m-au întrebat dacă nu vreau să vin seara la dans. Mama era alături. Tata, nu. Le-am spus să-i ceară voie mamei, mama i-a cerut voie lui tata, după ce a venit, și așa m-am dus. Îmi place să am prieteni mulți și de aceea mă feresc să rămîn numai cu unii sau cu unul...

— Mai ai un an de școală!
— Un an și jumătate. Colegii mei spun că înșfîșit vor scăpa de toceală, dar nu sînt sinceri cum nu sînt nici eu cînd îmi spun că la Iași voi avea mai multă libertate.

NICOLAE CRISTACHE ■
(Va urma)

FRAȚII CUTOV (10)

de-aș fi știut eu că aurul olimpic se ascunde după degetul acelui thailandez

— Deși am fost și eu cîndva boxer, motiv pentru care, pe de-o parte, am rămas un statornic iubitor al nobilei arte, iar pe de altă parte îndrăznesc să spun că sînt parcă un fel de spectator mai evoluat, ei bine, n-am înțeles atunci, la timpul respectiv, și poate că nici acum nu prea înțeleg cum s-a întîmplat că toți cei patru finaliști de la Madrid au fost obligați să guste din cupa amară a înfrîngerii. Mă gîndesc că-mi vei răspunde pornind de la adevărul conform căruia la capătul unui meci învingătorului s-a dovedit a fi mai bun.

— Nu cred că n-ai ști, mai ales că ai și văzut, la televizor, ce s-a întîmplat în cele patru finale. Dacă ar fi să o luăm cu încetinitorul, așa spune că boxul românesc, atît de des prezent în fazele finale ale atîtor și-atîtor întîlniri internaționale, a cunoscut cu prilejul campionatelor europene care s-au ținut la București o strălucită afirmare. De două ori se mai afirmase școala boxului nostru, în perioada profesionalismului, mai ales prin Toma Aurel și Lucian Popescu, și la Olimpiada de la Melbourne, prin Linca și ceilalți medaliați olimpici. A urmat o lungă perioadă în care lupta s-a dat pe două fronturi, cu adversari, dar și cu arbitri care ne iubeau ca sarea în ochi. Ca să vin mai aproape, succesul de la București a fost oarecum contestat. Iată însă că la următoarele campionate europene, la Madrid, exista alarmanta perspectivă, pentru cei care nu ne-au agreat niciodată, de a se reedita ultima noastră reușită. N-a fost să fie așa, pentru că Năstac, printre alții, a fost învins de arbitri. Același Năstac avea să piardă în același condiții și finala campionatului mondial de la Havana. Cu alte prilejuri, Mihai Ciucă, sau Gabriel Pometcu, sau Vasile Antonio, sau Constantin Gruiescu, ca să nu mai vorbesc de boxerii din vechea gardă, cum ar fi Mircea Dobrescu și alții, au fost învinși de-aceiași atitudine a arbitrilor judecătorești. Cu alte cuvinte e tare greu să te împui cînd cineva acolo sus nu te iubește. În orice caz, cele spuse de mine nu trebuie să le considerați ca pe-un fel de scuze din partea mea sau a colegilor mei. Viața merge înainte, lupta nu s-a terminat și încă nu se știe cine-i învingătorul.

— Dar în ceea ce te privește, ce s-a întîmplat?
— În ceea ce mă privește am pierdut corect la Bayer, care-mi mai trage o bătaie și la București, peste trei ani. De ce-am pierdut? Pentru că pur și simplu nu-mi convine boxul lui, un box aproape mecanic, lipsit de spectaculozitate, lipsit chiar și de tehnică, bazat prea mult pe rezistență, agresivitate și condiție fizică. Bayer era ca un dulap care cădea continuu peste mine. Îi trăgeam patru-cinci lovituri, dar el cădea peste mine și urma un cinci orb, cu împingeri și țineri, ceea ce, din punctul de vedere al boxului pe care-l fac eu, nu era box. Fugeam în stînga sau în dreapta, dar Bayer cădea din nou peste mine. Dacă aș fi stăpînit atunci arma contraatacului, dacă aș fi lovit în timp ce mă retrăgeam, Bayer putea fi ingenuunchiat chiar din prima repriză. N-am bănuț că e atîta de rezistent și am aplicat o tactică greșită, mi-am spus că-l bat de la jumătatea reprizei a doua, dar în acel moment eu eram cel care, epuizat, evitam lupta, nu mai aveam condiția fizică necesară pentru niște serii prelungite și puternice, în timp ce el, ca o mașină de box; continua în aceeași manieră, sînga-dreapta, sînga-dreapta cinci, break și iar de la capăt. Asta a fost atunci, iar la București, cum să spun, acest stil m-a scos din sărite, și, după cum se vede, nervii nu sînt buni nici măcar în box.

— Ce s-a mai întîmplat după Madrid?
— Ce să se mai întîmple?! Venim în țară și după cîteva luni, grație rezultatelor obținute la Madrid, pentru că, totuși, patru finaliști înseamnă indiscutabil patru valori, sîntem invitați într-un turneu de trei meciuri în S.U.A. Eu cîștig două meciuri, la Chicago și la Albany. Nu apuc să fac și-al treilea meci pentru că adversarul meu nu se prezintă în ring. Mă-ntorc în țară, apoi plec în Polonia și cîștig Dinamoviada și cam așa se termină acest furtunos an 1971. Anul 1972 a fost marcat de Olimpiada de la München. După cum se știe, ies din luptă în turul doi prin rănire. Dar pînă să ajung la München îmi iau revanșa în fața lui Paul, fac un turneu în Turcia, cîștig «Centura de aur» în prima ei organizare și mai cîștig și Balcaniada. După cum se vede, o activitate intensă și multă, extraordinar de multă muncă. Între timp Simion devenea în 1969 campion național la juniori, în anul următor se clasează pe locul doi, iar în 1971 devine campion european de tineret. Mai mult decât atît ce-și poate dori un boxer care de numai patru ani făcea box?

— Iar tu visai aurul mîunchenez.
— Trist este faptul că am pierdut acest aur exact în

momentul în care mă aflam într-o formă excepțională, poate cel mai ridicat punct valoric din tot boxul meu, o cotă pe care sper și muncesc al naibii de mult să o ating din nou. De la Mexic încoace, spre München, cîștigasem un titlu european, ajunsesem într-o finală europeană, cîștigasem cîteva titluri naționale, niște Balcaniade și Dinamoviade, plus cîteva turnee. Pur și simplu nu prea aveam adversar. Și vine degetul aceluia thailandez, uriașul deget al unei mînuși cu un singur deget. Vine degetul acela și-mi intră în ochi și mă rănește și-n loc de aurul olimpic nu văd nimic altceva decît o formidabilă muncă năruindu-se. De-aș fi știut eu că aurul olimpic se-ascunde după degetul aceluia thailandez! Îmi pare rău că nu-s poet sau scriitor, că poate așa aș găsi cuvintele potrivite prin care să arăt cîtă durere și tristețe am îndurat eu atunci, la München. Sigur că da, nu e firesc, așa spun cei care nu știu ce-nseamnă înfrîngerea, dar trebuie să o recunosc, pentru mine a urmat o perioadă de cădere. Paul mă bate de două ori la rînd, la Balcaniada pierd în fața iugoslavului Beneș, care-l bate și pe Paul, la europenele din 1973 de la Belgrad. Mă consolez cu reușita lui Simion care devine campion european și la seniori. Mă mobilizez și-l bat pe Paul în finala campionatului național, dar cînd să zic hop, vine Bayer la București și mă bate din nou, așa cum am mai spus. Mai pierd un meci la Paul, dar cîștig Balcaniada de la Galați și prind pașaportul pentru mondialele de la Havana. Aici, după ce-l bat în primul tur pe unul din candidații la o medalie, pe polonezul Gajda, pierd neașteptat în turul doi, cînd Colev îi răzbuună parca pe toți boxerii bulgari pe care-i bătușem cu diferite prilejuri. Ajunsesem, ca să zic așa, la capătul puterilor, iar amărăciunea este dublată de Simion care în primele secunde ale finalei mondiale cădea sub năprasnicul croșeu al lui Solomin, un boxer pe care trate-meu îl învinsese altădată fără drept de apel. Și cam asta-i tot.

— Cum adică asta-i tot?! Sîntem de-abia la jumătatea anului 1974, mai cîștigi un campionat național, apoi cîștigi din nou «Centura de aur», fără să boxezi în finală, întrucît celălalt finalist nu era nimeni altul decît Simion Cutov.
— Dacă le-ai amintit dumneavoastră ce rost ar mai avea să le mai discut?!

— Poate că ne spui ceva despre meciul din finala campionatului național din 1975, acel formidabil meci în care ești trimis la podea în minutul trei al primei reprize, te ridici, rezisti, te salvează și gongul, dar în următoarele două reprize te salvezi tu însuși, renaști din propria ta cenușă și Paul este obligat să se recunoască învins.
— Sigur că da, meciul acesta a fost cu-adevărat ieșit din comun, dar știu că și adversarului meu numărul unu, lui Paul adică, i s-a rezervat dreptul la cuvînt, nu?!

— Iată, Paul Dobrescu, au trecut aproape trei luni de cînd s-a pornit acest serial în care, după cum bine știi, vei avea un cuvînt de spus. Cum vrei să-ncepem?
— În primul rînd, ce caut eu în acest serial dedicat fraților Cutov și de ce el, Calistrat, n-a vrut să-și povestească meciurile pe care le-a avut cu mine?

— Păi dacă mă lei așa, cu întrebări la întrebările mele, să procedez și eu la fel: ce cauți tu, nu în serial, ci în box, și de ce de-atîtea ori te-ai urcat în același ring unde, întîmplător, se afla și Cutov?
— Spuneți-mi, care copil, avînd doi unchi foști mari campioni de box, nea Mircea și nea Costică, plus un frate bun, pe Constantin Ghiță, fost și el pînă nu demult campion național de box, care copil, deci, ar fi putut rămîne în afara ringului?! Dar parcă mai întrebasesem ceva, nu?
— De ce n-a vrut Calistrat să vorbească și despre meciurile dintre voi doi?! Ei bine, află că el ar fi făcut-o, dar, la o sugesție a antrenorului nostru, maestrul Titu Dumitrescu, m-am gîndit că și opiniile lui Paul Dobrescu pot fi interesante în acest serial pe care eu l-am dedicat mai întîi și-ntîi boxului, înțelegi? Nu mai spun că, după părerea mea, Calistrat, amintind de-a lungul povestirilor sale atît de des numele tău, a făcut o dovadă în plus de fair-play. Mulțumit?

— Să zicem că da. Vasăzică primul meci dintre noi doi a avut loc acum aproape 11 ani. Așa cum s-a spus, el era pe-atunci proaspăt campion național la juniori, iar eu de-abia începusem boxul. A fost să fie meci nul. Pe mine, rezultatul mă onora, desigur. Dacă mi-ar fi spus cineva că toată viața mă voi izbi de Calistrat, nu l-aș fi crezut.
— Cînd ți-ai dat seama că el va fi adversarul tău numărul unu?
— Cînd am devenit colegi de sală, la Dinamo. Îl urmăream tot timpul, la antrenamente, bineînțeles, lucru pe care cred că-l făcea și el. Și iată-ne-n finala campionatului național de seniori din anul 1969, într-un meci a cărui miză era mai mare decît titlul însuși.

— Te referi la dreptul de-a reprezenta țara la apropiatele de atunci campionate europene?
— Da. Eu de-abia împliniseam 19 ani, de-abia trecusem la seniori, iar el avea 21 de ani, era campion național, cîștigase cîteva turnee, chiar și medalia de bronz la olimpiada mexicană. Eram, pe lîngă el, un fel de începător. Am pierdut și-am devenit un spectator al europeanilor.

VICTOR NIȚĂ ■

(Va urma)

EDUCAȚIE PRIN AMINTIRI

incurcăturile locotenentului (4)

— Contractul îl făcuse și nu prea era clar... Și apoi ce puteai face? Cum și cu ce bani ne-am fi putut întoarce? Cu lîmbea a fost cînd ne-a pretins că după dans să rămînem în bar și să stimulăm consumația la mese. Noi nu am vrut, el ne-a spus că la ei așa se obișnuiește, noi am spus că la noi nu e așa, el a ripostat în sensul că nu ne mai plătește nici hotelul, nici masa, a fost un scandal întreg, ce să vă mai spun, așa s-a ajuns de ne-am scurtat turneul... Ne-am ales cu cîteva fleacuri, cu vorbele care au ieșit pe seama noastră că acolo am fi fost animatoarele la bar. Nici măcar nu am văzut țara aceea ca lumea, să ne fi ales măcar cu asta.

— Și fata care a rămas?

— Era majoră, nu? De ce mă întrebați pe mine?
— În fine... Mi s-a spus că impresarul acela e din nou în oraș...

— Am auzit și eu... Iertați-mă. Pauza s-a terminat. Fata s-a ridicat în picioare, dar maiorul a oprit-o:
— O clipă doar vă mai rețin. Nu v-ați întîlnit cu el?
— Pe mine nu mă mai prinde cu contractele lui!
— Ocoliți întrebarea mea.
— Nu ocolesc nimic, dar pauza s-a terminat și...
— Și nu îmi spuneți adevărul!
— Nu știu ce adevăr să vă spun! Despre Mioara care a rămas? Credeți că pentru noi nu a fost penibil cînd sotul ei, medicul, o aștepta la gară cu flori în brațe și a trebuit să îi spunem ce s-a întîmplat? Acum am auzit că face demersuri să se reîntorcă.

— Ocoliți întrebarea! Ocoliți, cu toate că acum cîteva seri cînd impresarul acela a adus la dumneavoastră o colegă cu un taxi l-ați așteptat în fața porții, deci știți că va veni cu fata aceea la dumneavoastră!
— Asta e cu totul altceva. Acum e cu o echipă de filmare, toarnă la noi în țară niște scene și dorea colaborare.

— Are și cascadori în echipa de filmare?
— Da, sînt doi... Iertați-mă...

Pînă să mai poată pune maiorul o întrebare fata, cu mișcări grațioase de felină, a și dispărut pe ușă.

Maiorul a coborît incudat, a ambalat motorul și cînd a vrut să demareze și-a dat seama că îi lunecă ambreiajul. «Asta îmi mai lipsea! și-a spus... Dacă nu merge după ce îi trag cablul, aici rămîne mașina...» A scos trusa și s-a apucat de treabă. Ca din pămînt a apărut lîngă el unul dintre șoferii teatrului și s-a oferit să îl ajute, făcîndu-l pe maior să constate că solidaritatea șoferilor nu se dez-minte niciodată, cel puțin în caz de defecțiuni la mașini.

A terminat cumva cu chiu, cu vai și tocmai cînd încerca mașina și-a dat seama că fetele și-au terminat programul de repetiții și s-a hotărît să discute și cu Delia. A des-prins-o dintr-un grup de prietene și i-a explicat cine e și de ce o caută. Fata s-a arătat foarte tîmnoasă și agasată. Maiorul a trecut direct la întrebarea care îl interesa, fiindcă fata se fiția nerăbdătoare de pe un picior pe altul, a strigat după fete să o aștepte că vine imediat, ca să îi dea să înțeleagă că nu are de gînd să se întindă la discuții, și îl privea incudată.

— Vă rog să îmi spuneți dacă ați primit ceva cadouri de la N., impresarul străin.

— Nu e voie?! I-a repezit fata.

— Fiindcă eu sînt mai bătrîn, se cuvine mai întîi să îmi răspundeți dumneavoastră la întrebare.

— Și dacă nu vreau să vă răspund?

— Credeți că e cazul să procedați astfel?

— Dacă am făcut ceva rău, nu aveți decît să mă citați, parcă așa se spune, să mă interogați, nu să mă faceți de risul colegelor. Nu e destul că...

— Ce nu e destul?

— Nimic!... Bună ziua!

Maiorul a privit în urma fetei care s-a îndepărtat cu pașii ei rapizi de balernă, s-a urcat în mașina, a pornit motorul, a ambalat puternic și, ca întotdeauna cînd era nervos, a făcut mașina să zvicnească, dar la capătul curții a oprit, fiindcă șoferul care l-a ajutat i-a făcut un semn disperat. Cînd a dat jos geamul portierei, l-a auzit cum îi striga: «Hei, omule, că așa omori ambreiajul. Cine te-a învățat să conduci?!»

Cînd a intrat în biroul său a avut o surpriză. În poziție de drepti, cu o vîntăie spectaculoasă sub un ochi, locotenentul îl aștepta pîzind pe măsuta dintre fotolii două pachetele elegante, care aveau sub ele hîrtiile cu antetul laboratorului de criminalistică.

— Permiteți să raportez..., a început locotenentul, dar maiorul l-a întrerupt:

— Ce-i cu chestiile astea?!

— Parfumul și demachiantul pe care le-a primit Delia, fata noastră, de la un impresar străin... V-am spus că am avut bănuiala că fata era sub efectul hipnozei sau ceva asemănător... vedeți... Nu!

Strigătul disperat al locotenentului l-a făcut să se oprească surprins. Mai întîi surprins fiindcă a încercat în palmă un parfum pe cutia căruia scria «Nina Ricci — Paris», și locotenentul nu a protestat, dar, cînd a deschis flaconușul mai mic, a sărit ca ars. L-a privit întrebător și locotenentul s-a explicat:

— Parfumul nu era nimic... Doar că e o marcă scumpă. În schimb demachiantul...

— Adică substanța cu care se curăță pe față de machiaj artiștii după ce ies din scenă?, l-a întrebat maiorul mai mult ca să cîștige timp să își adune în minte toate datele.

— Da, demachiantul are o substanță ciudată, priviți rezultatele analizelor de laborator... Delia a primit cadourile de la prietena ei, Nadia, care îl cunoștea mai de mult pe acest impresar...

— Și cine ți-a dat flacoanele?

— Cum cine? Ea, Delia... Am rugat-o să mi le dea.

— Și ție ți le-a dat... În fine, ce concluzie ai?

— Nu prea înțeleg... Poate acolo, la ei, foloseau acest demachiant ca să manipuleze mai ușor fetele angajate pentru ceea ce voiau de la ele după spectacol... Dar, aici... Nu înțeleg de ce vor să o capteze cu orice preț pe Delia, mai ales că nu i-au propus un contract sau, deocamdată, nu au făcut asta.

— Îi cunoști pe părinții fetei?

— Da...

— Deci, ai intrat în familie!

— Sînt oameni la locul lor.

— Văd că tot eu trebuie să îți spun că mama Deliei s-a recăsătorit. Știi cine e tatăl ei adevărat, tatăl cu care ea petrece toate vacanțele, acum concediile?

— Nu...

— La el vor să ajungă... Mai exact, la lucrările lui, fiindcă e un om de mare valoare, dar cam retras, cam singuratic, de aceea l-a și părăsit mama Deliei... Vor să ajungă la lucrările lui prin fată, sau doar să îl compromită prin ea... Uite ce e, pînă lămuresc eu toate treburile acestui impresar, sarcina ta e să o păzești pe Delia... Și să nu îmi spui că nu îți face plăcere treaba asta!

EMIL POENARU ■

(Va urma)

COPERTA NOASTRĂ:
Stilp de prispă al casei memoriale din Hobîța: broderie în lemn, răsucită spre infinit. Fotografia de ION PREDOSĂNU; Natură statică — pictură de Vasile Chinschi (fotografie de V. MĂNECAN); instantanee (fotografii de VASILE MOLDOVAN).

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. of. 33. Telefon: 17 60 10 int. 1787, 1611, 1786, 1606, 1618, 1744. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

Prezentarea artistică:
DAN BÎRLĂDEANU

scrisori

Nu există o plăcere mai mare pentru cel care scrie la ziar decât să constate că strânge, de fiecare dată, discuții pro și contra în masa largă a publicului. Nu m-am așteptat niciodată ca articolele mele să intrunească adeziunile tuturor celor ce deschid un ziar sau o revistă. Dar e reconfortant ca într-o săptămână să primești aprobarea pentru ceea ce faci de la un tânăr soldat în termen și până la un profesor universitar, de la un grup de spectatori de pe Valea Jiului, de la oameni din Oradea, pe care nu i-am cunoscut niciodată, până la suporteri ai unor echipe atinse de măsurile luate în cadrul Comisiei de disciplină. Sigur că există foarte multă lume, ca un dinamovist din Slatina, care găsește excesivă pedeapsa primită de jucătorul Sătmăreanu II, bănuindu-mă a fi stelist, după cum apărătorii lui Anghelini se întreabă de ce acest băiat cuminte a încasat trei etape? Nu mi-am făcut nici o iluzie că-i voi mulțumi pe toți și nu garantez nici pentru viitor că o voi face. Îi sfătuiesc pe cei nemulțumiți să citească această rubrică unde vor exista toate motivările, pentru că deși debaterile de la Comisia de disciplină nu sînt publice, sancțiunile, oricum, trebuie să fie explicate, chiar fanaticilor. Îmbucurător pentru mine este faptul că cei mai mulți dintre cei care mi-au scris sînt de acord că trebuie instaurat un climat nou în fotbalul nostru și, în măsura în care sînt sinceri (eu nu am cum să controlez toate faptele semnalate), vor să mă ajute.

Ne aflăm în fața studierii arbitrajelor, care formează, de fapt, cea mai spinoasă problemă a eticii noastre în fotbal. Nu propun să-l concurez pe redactorul șef al acestei reviste, făcînd o Saga a arbitrajului, dar pentru lămurirea cititorului neavizat și pentru a arăta puțin din cît s-a întins cangrena corupției în materie de judecare a fotbalului, voi semnala unele lucruri din bogata corespondență primită. Nu va fi vorba, evident, numai de arbitraje, ci și de sursa așa-numiților bani negri ce nu sînt controlați de nimeni și intră în buzunarele sau în frigiderile chibitilor, nevestelor de jucători renumiți ș.a.m.d.

Deci, capitolul 1: din Oradea, un angajat al Uzinei de aluminiă ne aduce la cunoștință că de circa 4-5 ani în întreprinderea respectivă se reține, în mod obligatoriu, suma de 2 lei pe lună. Un leu pentru echipa F.C. Bihor și un leu pentru echipa de volei. Ironia face ca echipa de volei a uzinei să nu mai existe de mai bine de doi ani, dar leul pentru ea să fie reținut în continuare de la fiecare angajat. La aceeași uzină, obligatoriu apar timbre pentru sport, în valoare de 5 lei (atenție filateliștii!), iar la termene ce nu sînt precizate se emit bilete de tombolă, în valoare de 15 lei, tombolă ce nu are niciodată cîștigători. În 10 ianuarie '76, în ziua remunerării, a fost vîndută fericiților «cîștigători» cite o pungă de nailon (valoare 1,15 pe piață), contra sumei de 3 lei bucată. Beneficiarul acestei operații, echipa F.C. Bihor. Echipa F.C.B. a mai beneficiat și de niște venituri realizate cu ajutorul desfacerii unui calendar mic, în valoare și el de 3 lei. Tovarășul Demian, președinte al sindicatului pe uzină, nu emite chitanțe pentru aceste sume încasate. Pentru cei care s-ar îndoi de cele scrise aici, le țin la dispoziție scrisoarea sus-numitului al cărui nume nu-l dau, din motive lesne de înțeles. Făcînd o socoteală sumară, adică înmulțind suma de 8 lei lunar de cap de căciulă luată numai de la această uzină, cu cifra tuturor angajaților din Oradea care sînt impuși la astfel de cotizații obligatorii, îmi dau seama că fotbalul orădean este foarte bogat. Să ne trăiască!

Un cititor din Timișoara ne semnaleză că anul trecut în această localitate, în afara biletelor de intrare, se vindeau fotografii ale echipei Politehnica, la suma de 7-8 lei bucată. Cum, după Craiova, publicul timișorean este cel mai pasionat public din țară, avem explicația unor transferuri atît de spectaculoase la această echipă (vezi Dembrovski, Anghel, Petrescu, Crîngașu etc.).

Din Pitești, un arbitru de categorie județeană sem-

naleză și el «mîșculățiile» colegiului local în materie de arbitraj. N-am să dau nici un nume, dar voi cita cîteva rînduri semnificative: «Arbitrii tratează cu ambele echipe în privința stabilirii rezultatului și chiar cu altele interesate în mod indirect. În vocabularul arbitrilor republicani piteșteni sînt bine cunoscute expresii ca: «meciuri pe bune», «meciuri la un cap» (plătește numai o echipă), «meciuri la două capete» (plătesc ambele echipe) și «meciuri la mai multe capete», unde plătește și al treilea. Metode de a se obține avantaje de pe urma arbitrajului: se opresc carnetele celor mai buni jucători după meci, deși nu au fost eliminați, spunîndu-se că au avut o atitudine necorespunzătoare, urmînd ca aceste carnete să fie înaintate Federației. Înapoierea carnetelor se face contra unei foițe (citește una sută lei), două sau mai multe foițe, în funcție de valoarea jucătorului, dar și de «firma» arbitrului. La aceste foițe se adaugă produse locale ca: vin, pește, fructe. Stil de munca: deplasarea se face cu o zi înainte sau pleacă numai unul din brigadă pentru prospectare, dacă nu se plătește hotelul și o masă de către gazdă, lozinca este «Arbitrăm cinstit, să-i învățăm minte!» Echipa vestite pentru «domnia» lor: Minerul Lupeni, Metalul Sadu, Minerul Rovinari, Cimentul Tg. Jiu, S.N. Ottenița, Gloria Buzău, Metalurgistul Cugir (prin omniene înțelegîndu-se o ospitalitate sinceră, dezinteresată, generoasă ș.a.m.d.)» Cititorul ne pune la dispoziție și o probă materială care, spune domnia sa, trebuie cercetată în mod discret, pentru a nu se evaporă pe parcurs în timpul eventualelor cercetări. Iată-o: în registrul nostru de procese verbale ale colegiului județean stă scris negru pe alb, într-unul din procesele verbale pe anul 1975 de la o ședință de colegiu, că: «se interzice arbitrilor să mai spună și să mai comenteze sau să mai poarte discuții neprincipiale cu privire la sumele ce s-au luat peste baremul legal.»

Un cititor din Drobeta Turnu-Severin cere sancțiuni penale pentru cei aflați în culpă. În ce ne privește, noi nu ne putem pronunța, competența revenind miliției economice.

Un arbitru de categoria I din Bacău ne face și el o informare, sperăm să fie sinceră. În lotul B al arbitrilor din acest județ ar exista un inspector la Inspekția comercială, protejat de un metodist care se ocupă de mulți ani de disciplinele fotbal, volei și handbal. Nenumitul arbitru de fotbal, lot B, de profesie inspector comercial, la jocul Minerul Comănești-C.S.M. Borzești, din Cupa R.S.R., ar fi reținut 4 carnetele ale jucătorilor de la Borzești pe care le-a restituit după discuții cu delegatul în culpă. Este amintit arbitrajul aceluiași de la Brașov, de la meciul Steagul Roșu Brașov-Chimia Tr. Măgurele, despre care s-a scris în presa locală. Un al doilea arbitru din aceeași localitate, tot de lotul B, a viciat meciul de la Iași dintre Metalurgistul și Foresta Fălticeni (delegatul Forestei făcînd o vizită vineri la Bacău). Pentru amuzament, cititorul nostru ne spune că arbitru în culpă a fost mușcat de un cline, de unde se vede că există sancțiuni pe care le dă nu numai Federația de fotbal... La un meci din Comănești, același a încasat suma de lei 1000 (se pare că acesta-i preț pentru un meci trîntit dar mai puțin însemnat) și a vrut să-l corupă și pe un tușier, dar acesta a refuzat. La Rădăuți, pentru reținerea unui carnet, suma a fost ceva mai mică (lei 350). Mai ar fi implicat și în vicierea rezultatului jocului Vatra Dornei-Gura Humorului. Corespondentul nostru mai precizează că într-un meci de cupă, arbitru a primit la plecare 20 kg de vin și circa 60 kg de mere. (Ce vreți? Echipa mai sîracel) Erou? Același arbitru. Ni se mai atrage atenția că în toamna anului trecut fostul președinte al colegiului de arbitri a fost schimbat tocmai pentru că a atras atenția celor pe care-i conducea că sînt corupți. Mai semnalăm un mijloc inedit de a răsplăti pe arbitrii necinstiți: oferirea unor mașini cu lemne.

Să ne oprim deocamdată aici. Saga arbitrilor va continua. EUGEN BARBU ■

testul-farsă

Anunțat drept primul examen serios al fotbaliștilor divizionari în noul sezon, testul de rezistență, căruia Colegiul central al antrenorilor a căutat să-i dea o tentă cît mai oficială, alcătuiind chiar și o planificare ce se dorea riguroasă — s-a dovedit, lucru ce poate fi certificat de orice martor ocular, mai mult un bluf, un fel de praf aruncat în ochii lumii, o acțiune menită mai ales spre motivarea, prin... bifare, unei activități ce se vrea a fi susținută. Pînă nu demult testul de rezistență i se spunea «Testul Cooper», dar sigur că numele contează mai puțin — ceea ce are importanță e doar ce se urmărește prin folosința lui: obținerea condiționată a vizelor de drept de joc. Socoteala e simplă: cine aleargă în 12 minute cel puțin 3200 de metri e promovată, adică primește dreptul de joc pentru noul sezon; cine nu obține acest «pașaport», fie că-l cheamă Sandu Gabriel sau Dumitru, nu poate intra pe gazon. Trezecim peste faptul că, probabil, nu în ziua de 10 februarie era cazul să fie chemați jucătorii la acest examen; mai logic ar fi fost ca testul să fie trecut chiar în preajma returului de campionat, nu cu aproape o lună de zile înainte, atunci cînd «bateriile» nu sînt chiar încărcate. Dar nu putem trece cu vederea faptul că, în acea dimineață de marți, cînd loturile de seniori și tineret-speranțe ale celor patru echipe bucarestene divizionare A s-au prezentat la stadionul Republicii pentru îndeplinirea normei, acolo au găsit o pistă de zăpadă, înghețată bocnă, pe care au abordat-o, din neștiință, în pantofi de tenis, cu toate că, așa cum bine remarcă antrenorul dinamovist Ion Nunweiller, nu se poate să nu se fi găsit undeva o șosea puțin aglomerată și perfect uscată. Mai de neînțeles au fost însă condițiile de organizare a acestui examen al fotbaliștilor noștri frunțași, adică plecarea în grupuri prea mari, supravegherea superficială a traseului și, sau mai ales, înregistrarea cu precizie eronată a rezultatelor obținute în finalul celor 12 minute. Astfel, lista «reștanțierilor» la examen a rămas a-

proape goală. Dacă Dinamo, care s-a prezentat de altfel cel mai bine pregătit, a avut la momentul pocnetului de pistol, care marca încheierea celor 12 minute, peste zece componenți ai echipei dincolo de linia celor 3200 de metri, nu același lucru se poate spune despre celelalte trei echipe — în contul cărora doar cite 3-4 fotbaliști s-au aflat cu norma îndeplinită în timpul prevăzut. Ceilalți au rămas risipiți pe o distanță uneori mai mare de 150 de metri de «sosire» — dar au obținut totuși rîvnitul «pașaport». Pentru a se forța mila juriului (prof. Nicolae Petrescu, prof. Traian Tomescu și vreo patru tovarășe care dîrdăiau de frig), s-a invocat bineînțeles starea precară a pistei, cerîndu-se o «bonificație», acordată de altfel imediat, cu mare larghețe, pentru toți.

Desigur, testul este contestabil și mai ales utilitatea lui este ușor contestabilă. Dacă, de exemplu, un fotbalist ca Gabriel Sandu nu este în stare să-l treacă, deși el este un valoros component al echipei naționale, și exemple pot urma (nici de Dobrin nu trebuie să uităm!), înseamnă că testul nu poate fi edificator în privința stadiului de pregătire specifică a fotbaliștilor. Este deci testul de rezistență complet inutil? Poate că nu. Mulți antrenori sînt de părere că el trebuie menținut, dar în același timp completat cu alte probe — cum ar fi cele de detentă, de viteză pe spații mici, de forță, poate chiar de îndemnare, acordîndu-se puncte pentru fiecare probă în parte, după tabele riguros respectate, iar rezultatul final să figureze ca notă de trecere.

Ceva trebuie însă făcut. Deocamdată, ar fi bine dacă s-ar respecta măcar normele actuale de trecere a testelor; bune sau rele, ele reprezintă o hotărîre a Federației, o decizie ce se vrea serioasă. Ceea ce s-a întîmplat pînă acum este cu adevărat un simulacru, o tarsi. Bineînțeles că fotbaliștii au fost primii care au simțit pulsul de compromis al testului, procedînd ca atare: G. Sandu a tăiat aproape fiecare turanță în linie dreaptă, pe lîngă cîmpul de joc, Cassai s-a ascuns (!!!!!?) într-o groapă de sărituri pe timpul unei ture efectuate de colegii săi, apărînd apoi în fruntea plutonului, alții s-au lăsat «remorcați» de

către cei cu o rezistență mai bună și așa mai departe. O parte au fost iertați, într-o atmosferă de altfel de deplină neseriozitate... DUMITRU GRAUR ■

în interesul fotbalului

După cum se știe, remaniată și condusă de un președinte lucid și pretențios, Comisia de disciplină a Federației de fotbal și-a deschis sesiunea de judecăți la 29 ianuarie, analizînd abaterile comise în ultimele etape ale turului campionatului. Făcute publice a doua zi, măsurile Comisiei au surprins marea masă a iubitorilor fotbalului prin asprimea pedepselor, sancțiuni care însumează, la o socoteală îngăduitoare, din care se exclud eventualele participări în Cupa României ale dinamovistului Alexandru Sătmăreanu, suspendat 6 luni, 59 de etape, împărțite între 9 fotbaliști. Patru din divizia A și cinci din divizia B. Detaliind, se cade să amintim că între jucătorii sancționați figurează Sătmăreanu II, Marcu și Anghelini, fotbaliști susceptibili de a fi selecționați în națională.

Desigur, așa cum s-a și afirmat public, sancțiunile dictate la 29 ianuarie au acoperire regulamentară, ele se acoperă, mai mult sau mai puțin exact, de prevederile Regulamentului în vigoare. Nimic de zis din acest punct de vedere, chiar dacă pedepsele împărțite cu generozitate sînt cele mai drastice și, probabil, fără precedent în istoria mai nouă a fotbalului nostru. Astfel judecînd lucrurile, hotărîrile Comisiei sînt cît se poate de legale și nu ne rămîne decît să urmărim forulul respectiv să facă din curaj și imparțialitate o manieră obișnuită de lucru, determinîndu-ne să uităm de vechea comisie, cu judecățile ei pripite sau aservite intereselor cutăruia sau cutăruia dintre cluburile noastre.

Lauda aceasta, referitoare, repetăm, la sprijinul pe care Comisia l-a găsit în Regulament, nu ne împiedică însă de la formularea unor nedumeriri și îndoieli care nu privesc justificarea sancțiunilor prin paragrafe și prevederi regulamentare, cît maniera de a judeca pînă acolo, adică pînă la a stabili dimensiunile pedepselor și la a le căuta acoperire legală. Intenționînd să pășească cu dreptul pe lungul și complicatul drum al restabilirii adevărului și echității în analizarea abaterilor comise de jucători, fără a ține cont de numele acestora și de gruparea cărora aparțin, Comisia a căzut într-o altă capcană. Cea a severității care să servească drept exemplu. Asprimea de excepție, chiar dacă pleacă dintr-o bună intenție, a înlocuit tratamentul imparțial la care fiecare fotbalist are dreptul, așezat în fața regulamentului de fotbal ca orice cetățean în fața legii, creînd PRECEDENTUL UNOR SANCTIUNI EXAGERATE.

Să exemplificăm. În suspendarea lui Sătmăreanu II, Comisia a avut în vedere ieșirea dinamovistului în meciul de la Pitești, comportare reprobabilă, căreia nu-i găsim și nu i se găsesc acuze. Scotîndu-l pe Sătmăreanu II din activitatea competițională timp de șase luni — dinamovistul va reintra în campionat abia în ultima etapă a returului! — forul federal nu numai că a privat echipa națională de unul dintre titularii ei de bază, după cum, cu mîhnire, ne declara recent antrenorul Cornel Drăgușin, dar a omis altele două argumente, pe care jucătorul le-ar fi putut invoca drept circumstanțe atenuante. Primul este legat de faptul că, exceptînd momentul de obnubilare de la Pitești, Sătmăreanu II este unul dintre fotbaliștii noștri corecți și disciplinați, mai corect și mai disciplinat decît mulți dintre coechipierii săi de la Dinamo, de pildă, adevăr cunoscut de toată lumea și certificat de absența jucătorului în cauză de la alte judecăți ale Comisiei de disciplină. Al doilea argument ține de condițiile concrete în care Sătmăreanu II a comis abaterile incriminate, injurii și violență la adresa arbitrilor clujean Vasile Topan, condițiile unui ARBITRAJ MAI MULT DECIT PĂRTINĂTOR în favoarea piteștenilor. Acest fapt este susținut de toți martorii oculari ai partidei și confirmat de raportul observatorului federal care notează, între altele: «...Arbitrul a greșit, a lăsat jocul să continue, să se marce golul victoriei. Cred, de asemenea, că neocadrarea golului ar fi dus la o situație care să semene cu cea din primăvară, dar aceasta, desigur, NU ARE NIMIC COMUN CU APLICAREA ÎN MOD ERONAT A PREDERILOR REGULAMENTARE (subl. n.)»

Această dorință de a pedepsi exemplar, ca să se știe și să se ia notă, a însoțit și sancționarea lui Marcu, Oprea și Deleanu, socotii drept recidiviști. Departe de noi de a cere clemență pentru clienții obișnuiți ai actelor de nervozitate și ai Comisiei de disciplină, dar aproape de noi încercarea de a demonstra că lucrurile trebuie cumpanite cu grijă și că pedepsele dictate împotriva unor jucători tineri, în fața cărora se deschide perspectiva unei cariere îndelungate, trebuie diferențiate în raport cu cele dictate împotriva unor fotbaliști cu vechi servicii și merite.

Ziceam, revenind, că sancțiunile adoptate în seară de 29 ianuarie au acoperire regulamentară. Dar la ce regulament au apelat membrii Comisiei de disciplină? La cel în vigoare, desigur, text învechit și incomplet, care nu mai servește de mult — nu spunem nici o nouă — interesele fotbalului nostru. O suită de paragrafe și precizări, de afirmații și reveniri, neclare și susceptibile la tot felul de interpretări, după interesul unuia sau al altuia, regulament care nu permite, între alte aberații, reluarea activității de performanță lui Dănilă și Tegean, în jurul cărora s-au stîns conflictele și a căror situație este de-acum clarificată. Cum este posibil, ne întrebăm, ca toată lumea să recunoască lipsurile și carențele de fond ale Regulamentului Federației, iar Comisia de disciplină să-i bazeze sancțiunile foarte severe tocmai pe partea lui cea mai slabă și cea mai eronată? Într-o ordine vecină de idei, ne întrebăm ce se întîmplă cu de toți așteptată — pentru că este utilă, pentru că servește fotbalului nostru — perioadă de transferări anunțată săptămînilor acestea și aminată mereu?

E foarte probabil, cum susțin unele voci, ca recentele decizii ale noii Comisii de disciplină, cum o numește ziarul «Sportul», să fi urmărit înspăimîntarea jucătorilor duri. Dacă acesta a fost scopul, atunci cu siguranță că el a fost atins. Rezolvă, însă, această asprime menită să producă panică și derută vreuna din problemele fundamentale ale fotbalului nostru? Să ne fie permis să apreciem că nu rezolvă și că o asemenea intransigență, la care subscruu toți iubitorii fotbalului românesc, ar fi trebuit dirijată în primul rînd împotriva persoanelor necinstite din jurul gazonului, arbitri, jucători și așa mai departe. Dorind să sprijinim activitatea Comisiei de disciplină în încercarea ei de a restabili niște adevăruri îndelung ignorate, ne temem totuși că șansele ei de reușită sînt limitate, atîta vreme cît judecățile emise urmează alte criterii decît cele anunțate și vizează numai sancționarea jucătorilor. Măsurile Comisiei se cer îndreptate cu hotărîre împotriva TUTUROR celor care aduc prejudicii fotbalului nostru, fie că este vorba de jucători, arbitri, conducători de cluburi sau antrenori. Altfel, există riscul ca pedepsele să fie unilaterale și să nu folosească fotbalului.

Principalul interes al fotbalului nostru acum, într-un moment în care acest sport se analizează cu maximă răspundere, este CA JUCĂTORII SĂ JOACE, intrucît angajarea pe un drum nou, cum este cel pe care purtăm să se angajeze în prezent fotbalul românesc, cere mai mult ca oricînd solidaritate și efort colectiv. Din acest punct de vedere, socotim că asprimea exagerată nu ajută la nimic, ba încă frînează și învrîbește, înstrăinîndu-i pe jucătorii de adevăruri elementare și răpîndu-le șansa stimulării. Așa judecînd lucrurile, sugerăm Comisiei de disciplină să transforme deciziile sale în susținute amenzi care să usture, dar care să lase fotbaliștilor posibilitatea de a juca. OVIDIU IOANITOIA ■

(Urmare din pagina 24)

Dacă facem o socoteală simplă vedem că în acea vreme nu s-a afirmat prea multă lume pentru că nici n-avea cum.

— *Au trecut aproape douăzeci de ani de la apariția romanului Groapa, o capodoperă a literaturii române. Cititorii tineri de astăzi parcurg acest roman fără să știe ce debateri aprinse a stîrnit el la apariție. V-aș ruga să vă amintiți modul în care a fost primită această carte. Cui i-a fost frică de Groapa și de ce?*

— **Groapa** a constituit, la apariția ei, cel mai mare scandal al acestei epoci. Cartea a fost decretată naturalistă, scatologică, o adevărată primejdie pentru cititori, iar eu un adevărat pericol național. Două lucruri iritaseră pe niște oameni: 1—Reclama deșăntată care se făcuse înainte de apariție (asta nu fusese ideea mea, ci a editurii care primise ordin să redescopere că reclama e sufletul comerțului), reclamă ce stîrnise toate invidiile colegilor mei necunoscuți. De ce să mă bucur eu de atîta tapaj și ei nu? 2—Violența limbajului și violența în sine a cărții care tinea să demaște, cu mijloace artistice, nu formale, crunta exploatare burgheză pe care o cunoscusem foarte bine. Critica a primit bine cartea la început pentru că cei în cauză își dădeau seama că se întimplase un lucru nou. Cineva stătuse acasă și scrisese, de capul lui, de 13 ori, o carte fără să ceară îndrumarea cuiva. Pe parcurs însă acești critici au fost «corecțati» de către binevoitorii. Și atunci au început niște lucruri de tot caraghioslicul. **Radu Popescu**, care scrisese un foileton foarte bun în favoarea cărții în **Contemporanul**, și-a anulat toată argumentarea în cel de-al doilea publicat în aceeași revistă. **Scinteia**, organul nostru central, care lauda și ea **Groapa**, a fost bombardată cu scrisori adunate prin sindicate, prin care autorul era terfelit și aruncat la gunoi cu cartea sa cu tot. Bibliotecile au primit ordin s-o scoată din raft. Niște publiciști de la **Tribuna**, între care unul a fost după aceea director al Teatrului Național din localitate și mi-a jucat mai apoi **Prăvălia cu scară**, din remușcare, au publicat foileton după foileton despre această carte arătînd cum le stric eu educația copișilor lor care ar putea s-o citească. Domniile lor, acești publiciști, se făceau a nu fi auzit de un **Rabelais**, de **Swift** și de alți mari autori care scriseră și mai dihai. Domniile lor ar fi trebuit mai întîi să ardă cărțile lui **Rebreanu** în care se găsește violuri, să pună pe loc unele din poveștile lui **Creangă**. Nu vreau să mai pledez. Cam asta a fost. Dumneavoastră mă întrebați cui îi era frică de **Groapa**. Lui **Godot!**

— *V-ați apărât cartea?*

— Nu mi-am apărât **Groapa** cum nu mi-am apărât nici o carte. Un roman odată tipărit e ca un glonte ieșit din pușcă. Cartea se apără singură sau nu există. Cînd am dus manuscrisul **Princepului** tovarășului **Sîntimbreanu**, la Editura Tineretului, în 1968, domnia-sa l-a citit și m-a întrebat dacă eu cred că această carte va intra în cărțile școlare. Oroare, ea a intrat! E învățată în școli și universități spre stupefacția acestui onorabil domn, de nu-i va fi trecut, probabil, nici pînă în zilele noastre.

— *De ce o carte semnată de Eugen Barbu șochează întotdeauna pe critici?*

— Cărțile mele șochează, probabil, pentru că n-au aerul demagogic al altora. Sunt un autor care riscă. Risc să nu public lucruri ciuntite, rotunjite, drese. Și-atunci sigur că surpriza este totală.

— *Vă interesează verdictul criticilor sau numai al publicului?*

— Sigur că mă interesează reacția criticii și a publicului. Cit privește criticii noștri, cu excepțiile pe care le-am semnalat de mult, ei nu-mi fac o impresie onorabilă. Cei mai mulți sunt critici de casă. Lăudători de profesie, denigratori de vocație. **Nicolae Manolescu**, pentru că mă certasem cu **Ivascu**, a înjurat **Prăvălia cu scară**, fără s-o fi citit, în **Contemporanul**. Dovada există pe o pagină a volumului tipărit (**Teatru**, de **Eugen Barbu**). Acolo scrie negru pe alb că în această piesă există un singur decor. Criticul mi-a pus în cîrcă faptul că vreau să salvez piesa prin schimbarea mai multor decoruri în cursul acțiunii. După un astfel de lucru, atît de evident necinstit, te-ai apuci de cerșit, te sinucizi, dar nu te duci la Universitate să predai studenților nu știu ce cursuri universitare. Cit privește publicul, faptul că el îmi cumpără cărțile, bune, proaste, este o dovadă că mă înțelege.

— *Sînteți un scriitor care nu se exprimă numai prin intermediul unui singur gen literar. Din ce motive abordați mai multe modalități de exprimare?*

— Întrebarea dumneavoastră cade foarte bine. Mai zilele trecute, în ziarul **Steagul roșu**, careva reluînd «ideile» aceluiași **Manolescu** gâsea, de pildă, că diversitatea tematică a nuvelor pe care le-am scris este un semn de superficialitate. Nu am citit în viața mea ceva mai absurd! Autorii monocorzi sunt săraci cu duhul! Cunoașterea unui singur mediu și ilustrarea lui e semn de sărăcie spirituală. Scriitorul modern e un scriitor total. Nici un gen literar nu-i este străin. **Arghezi** a făcut foiletonistică, a scris versurile pe care le-a scris, proză strălucită și teatru. Ca să scrie scenarii de filme era prea în vîrstă pentru acest gen mai nou. Scriu în toate felurile pentru a nu mă plictisi.

— *Sînteți de acord cu observația că la baza operei dumneavoastră stă atitudinea polemică, fiecare carte a dumneavoastră fiind ca o replică?*

— Da. Fiecare carte a mea este o replică polemică.

— *Ce loc ocupă polemica în viața dumneavoastră?*

— Polemica ocupă un loc mai puțin important în viața mea decît se bănuiește. Nu sunt un amator de scandaluri. Dar cînd sunt încolțit mușc rău. Și victimele, uitînd că ei au început, strigă: **Hoții!**

— *De ce ați tradus Doctor Faustus? Dar romanele lui Faulkner? Sînt cărți al căror univers nu este asemănător cu universul cărților dumneavoastră.*

— Dacă ați băgat de seamă, cu una sau două excepții, am tradus din autori foarte buni: **Thomas Mann**, **Faulkner** și alții. Traducînd am învățat de la ei foarte mult. Al doilea scop al acestor traduceri a fost acela de a pune la îndemîna publicului românesc cărți foarte bune.

— *De care dintre scriitorii contemporani vă simțiți apropiat?*

— Dintre romancierii, cel mai mult, la ora asta, îmi place **Marquez**.

— *În viața fiecăruia există cîteva cărți fundamentale. Care sînt acestea în cazul dumneavoastră?*

— Sunt cîțiva autori fundamentali: **Proust**, **Faulkner**, **Thomas Mann**, **Mateiu Caragiale**.

— *În Principele folosiți cuvintele nu numai ca un prozator dar și ca un poet. Pentru acest roman ați «inventat» o limbă nouă. Istoria princepului nu putea fi spusă și într-un limbaj obișnuit?*

— Tot de la critică mi se trage că aș fi «inventat» o limbă nouă. Nu e nici o limbă nouă. Unii critici români au trecut prin universitate ca gîsca prin apă. Limba din **Principele** se găsește în cronicari. Dar ei, acești critici, n-au citit niciodată pe cronicari. **Principele** nu putea fi scris decît în limba în care s-a scris.

— *Caietele sînt o mărturie unei dramatici a modului în care se răsfrîng cărțile în conștiința unui mare scriitor. Ce înseamnă pentru un prozator cultura? O compensare a lipsei de evenimente din existență? O provocare a inspirației? Numai o simplă documentare în legătură cu întîmplări, personaje ale istoriei?*

— Nu spun un lucru nou. Publicarea **Caietelor** nu-i un semn de fudulie. Marii noștri scriitori au fost culti: **Dosoftei**, **Antim Ivireanu**, **Cantemir**, **Eliade Rădulescu**, **Hașdeu**, **Odobescu**, **Eminescu**, **Blaga**, **Barbu**, **Călinescu**, **Ralea**. Erau oameni cultivați pînă la sașiate. Asta se simte în orice operă. Cultura nu e o compensație, este o necesitate. Nu-i o documentare, este o învățătură.

— *Mai citiți fără creion în mîna, fără a fi preocupat să rețineți dintr-o carte decît ceea ce v-ar rămîne în mod firesc în memorie?*

— Nu mai citesc din 1962 decît studii și hîrtoage. Foarte rar romane și cărți de versuri pentru că scriu **Spiralele**. Așa că...

— *Într-o vreme scriitorii mergeau în uzine, pe ogoare, chipurile să se documenteze pentru creațiile lor literare. De cele mai multe ori romanele scrise în urma acestor documentări erau bine puse la punct în ceea ce privește termenii tehnici, dar viața abia pîlpîia în ele. Totuși, nu poți relata întîmplări doar din propria ta viață. Dumneavoastră, care ați descris diverse medii, cum vedeți problema documentării?*

— Documentarea în uzine și pe ogoare este o operație bine venită cu condiția ca acela care se documentează să vadă ceea ce este pe ogoare și în acele uzine.

— *«Basmul liric» pe care l-ați scris prin ce ne este contemporan nouă?*

— **Principele** este contemporan nouă prin coincidența că fanarioții noi seamănă cu cei vechi. Că imperialismul turcesc seamănă cu alte imperialismele mai moderne.

— *Incognito este o replică la Delirul?*

— Da. Este.

— *De ce ați socotit necesară încă o carte despre o aceeași perioadă istorică?*

— Am socotit că trebuie scrisă o altă carte despre aceeași perioadă istorică pentru că, poate, aceasta a doua carte poate fi mai bună și pentru că perioada respectivă este foarte interesantă.

— *Ce înseamnă istoria acelei epoci pentru dumneavoastră?*

— Istoria acelei epoci pentru mine înseamnă mizerie, război, bombardamente.

— *Dar istoria în general?*

— Istoria, în general, este un prilej de a deveni sceptic. De a înțelege că nimic nu-i nou sub soare și că poți învăța din trecut foarte bine ce să faci în prezent.

— *Din ce cauză credeți că romancierii noștri abordează în ultimul timp problema istoriei?*

— Temele istorice sunt foarte interesante.

— *Această temă contribuie la stîrnirea interesului pentru lectură al cititorilor?*

— Nu știu dacă cititorii sunt mai mult amatori de romane istorice sau de romane polițiste. Eu cred că le plac mai mult romanele polițiste. Dar, oricum, istoria prilejuiește scriitorului multe plăceri.

— *Nu cu mulți ani în urmă, cînd deschideai o revistă literară, era aproape imposibil să nu întîlnești un articol despre «criza romanului». Ce a fost de fapt acea criză?*

— N-a existat nici o criză a romanului și nu există nicăieri. Nu există decît o criză de scriitori buni. Și scriitorii buni nu se nasc peste noapte.

— *Romanul mai este un gen literar reprezentativ pentru acest sfîrșit de secol?*

— Romanul se va citi totdeauna. Indiferent de concurența televiziunii, a teatrului și a cinematografului. Romanul e un prieten pentru cei singuratici, pentru cei infomețați de literatură, pentru curioșii literari.

— *Care e situația romanului românesc contemporan?*

— Staționară, ca la **Drencova**...

— *Cît de mult poate influența politica literatura?*

— De cele mai multe ori, și aici nu este vorba de politică, ci de cei care înțeleg greșit politica, influențează în rău literatura. Un roman politic este un roman care cîștigă aderenți fără lozinci. Prin emoționare.

— *Cît de mult pătrunde politica în literatura dumneavoastră?*

— Toate romanele mele sunt politice.

— *Dar literatura poate influența politica?*

— Literatura poate influența politica în sensul că ea poate fi un semnal de alarmă pentru cei care se sclerozează politic. Scleroza politică este foarte periculoasă. Se ia și face simpatizanți. Așa încît dacă o carte poate să miște conștiințele, ea ajută politica și chiar pe cei înfierăți. Nu mă îndoiesc că și societatea noastră are bolnavii ei. Trebuie s-o recunoaștem, vrînd-nevrînd. Către acești bolnavi ai societății noastre trebuie îndreptate toate săgețile. Critica făcută de scriitori îi ajută pe politicienii cinstiți și-i irită pe demagogi.

— *Vă ajută celelalte arte în meseria dumneavoastră de scriitor?*

— Sigur că mă ajută. Muzica, de pildă. Pictura, pe care o iubesc foarte mult. E de neconceput ca un scriitor să nu iubească artele surori. El nu poate fi un artist în cazul acesta. Și scriitorul care nu e artist e, de fapt, un publicist și asta e cu totul altceva.

— *Ce relație există între succesul de librărie și valoarea unei cărți?*

— E o problemă spinoasă succesul de librărie. Succesul de librărie îl au romanele polițiste care, cu cîteva excepții, sînt mizerabile și seamănă cu acele cîntece lălate de muzică ușoară pe care le auzim de dimineată pînă seara la radio. Ele strică gustul literar, îl deformează. Fură cititorii cărților bune. Succes de librărie au avut la noi și autori care intră acum în penumbră: **Minulescu**, **Topârceanu**, **Ionel Teodoreanu** etc. Prefer să n-am succes de librărie, dar să scriu cărți solide.

— *Cum se poate obține un succes de librărie?*

— Rețeta e simplă: succesul de librărie se fabrică lăsîndu-te înjurat. Lumea adoră victima literară.

— *Credeți că scriitorul trebuie să fie o pildă și prin viața sa, nu numai prin operă?*

— Da. Am mai spus-o. Modelul meu moral în viața literară este **Eminescu** și nu **Tudor Arghezi**, **Blaga** și nu **Dan Deșliu**. Scriitorul, trebuie — și aici nu este vorba de micile scăderi omeneste pe care le avem cu toții — să dovedească în toate împrejurările vieții sale o probitate exemplară. Scriitorul care fură, scriitorii care mint, iată ceva de neconceput. Poți să te înșeli crezînd într-o idee, dar să nu ai mai mult.

— *Sînteți primul scriitor român care întocmiți o istorie a literaturii. Ce v-a îndemnat s-o scrieți?*

— Scriu o **Istorie a literaturii române** pentru că mi se pare că avem o literatură foarte bună. Dar ierarhiile stabilite pînă acum (cu excepția acelei grandioase și minunate istorii a lui **Călinescu**) sînt arbitrare. Dau un exemplu: **Lovinescu** va rămîne un mare scriitor, dar nu un mare critic. O prietenie rău înțeleasă, o mare iubire față de femei, pe care le iubesc și eu, l-a împins spre erori grosolane. Principiile călăuzitoare ale istoriei mele ar fi acelea cu ajutorul cărora voi reuși să pun în circulație autori nedreptățiți, texte uitate sau necercetate și a elimina scriitorii fără merit intrați în istoria literaturii pe scara din dos.

— *Un moment luminos din viața dumneavoastră cred că este conducerea revistei Luceafărul și a cenaclului cu același nume. Evocați, vă rog, atmosfera de lucru a cenaclului și amintiți pe cîteva dintre personalitățile de azi ale literaturii române afirmate atunci.*

— **La Luceafărul** a existat — într-adevăr — o atmosferă foarte frumoasă cu toate negările celor din afara acestei redacții. Ei ne dușmăneau pentru că nu toleram o prietenie rău înțeleasă, complimentele reciproce și promovarea unor indivizi fără talent. **La Luceafărul** s-au afirmat mari poeți ca: **Nichita Stănescu**, **Ioan Alexandru**, **Ion Gheorghe**, **Adrian Păunescu**, **Gabriela Melinescu**, precum și alte nume care fac cînstă literaturii noastre. Într-un fel aici s-a afirmat **D.R. Popescu**, **Lăncrăjan** și teatrului lui **Marin Sorescu**. Aici a putut fi publicată piesa **Iona**, și asta după ce redactorul-șef din acel timp a făcut ca rața pentru a convinge pe niște retrograzi că această piesă nu dărimă republica noastră.

— *Reproșați ceva contemporanilor?*

— Da. Reproșez unor contemporani, nu tuturor, că au un gust ori necinstit, ori un gust prost. Altfel nu s-ar explica de ce se face atîta tîmbălau în jurul unor persoane literare de rangul doi care, în cîțiva ani, vor reîntra în cortul lui **A. Toma**, dacă nu cumva au intrat de-acuma.

— *Dar dumneavoastră vă reproșați ceva?*

— Mie-mi reproșez că am pierdut uneori vremea cu lucruri de care puteam să mă lipsesc. Timpul este cel mai prețios capital al scriitorului. El trebuie folosit cu o mare vigilență. El este **Cronosul** care-și devoră fiii — și vorba n-am spus-o eu — un personaj lacom și nemilos care trebuie ținut în fiare.

EUGEN BARBU

Eugen Barbu s-a născut la 20.II.1924 în București. În prezent este redactorul-șef al revistei **Săptămîna**.

Bibliografie selectivă: **Unsprezece** (1956), **Groapa** (1957), **Șoseaua Nordului** (1959, ediția a III-a revăzută în 1967), **Facerea lumii** (1964), **Princepele** (1969), **Jurnal** (1966), **Măștile lui Goethe** (1967), **Teatru** (1968), **Foamea de spațiu** (1969), **Jurnal în China** (1970), **Miresele** (nuvele, 1975), **Caietele Princepelui** (5 volume, 1972—1975), **Incognito** (1975).

Eugen Barbu este unul dintre puținii noștri scriitori de astăzi care se exprimă cu strălucire în mai multe genuri literare. Ziarist incitant, polemist de temut, reporter, el scrie totodată și articole de critică literară caracterizate printr-o foarte personală viziune asupra operelor analizate. Autor de versuri, Eugen Barbu a compus de asemenea și piese de teatru bine primite de public. El este și traducător și autorul mai multor scenarii cinematografice și de televiziune.

Cu toată diversitatea activității sale literare, Eugen Barbu rămîne totuși în conștiința publicului cititor în primul rînd ca un romancier de mare valoare, autor a două cărți de seamă ale literaturii române: **Groapa** și **Princepele**. Primul prezintă viața unei umanități urgisite, tentativele ei de salvare de la implacabila condamnare din partea istoriei. Întîmplările tragice și grotești, comice sau melodramatice, prin care trec personajele, sînt consemnate într-o narațiune plină de pitoresc ce a stîrnit multe comentarii la apariție, ea violentînd canoanele literare ale epocii. În **Princepele**, numit de autor «un basm liric», talentul autorului a transformat o încercare de reconstituire a lumii fanariote într-o meditație asupra «mecanismului puterii» ce guvernează societatea omenească. Alte romane (**Șoseaua Nordului**, **Facerea lumii**) surprind imagini ale istoriei contemporane. Recenta carte apărută — **Incognito** —, este primul volum dintr-o vastă frescă a societății românești în care e dezvoltată agonia orînduirii burgheze și este prezentat procesul de înlocuire a ei cu o altă orînduire. Romanul alternează pagini captivante prin înlanțuirea unor peripeții neașteptate cu alte pagini remarcabile prin observația socială întreprinsă cu mijloace artistice superioare. De o mare diversitate tematică și stilistică, nuvelele lui Eugen Barbu (dintre care amintim **Pe ploaie**, **Un pumn de caise**, **Ziua unui pierde-vară**, **Domnișoara Aurica**, **Un tînăr frumos ca Ramon Novarro**, **Bătrîna**, **Oaie și ai săi**) sînt creații valoroase în universul artistic al acestui scriitor, a cărui operă reprezintă un moment de vîrf în dezvoltarea prozei românești.

— *Vă rog să-mi spuneți, tovarășe Barbu, cum ați ajuns să scrieți literatură? Cînd v-ați dat seama că destinul dumneavoastră nu mai poate fi despărțit de literatură?*

— Întrebarea e puțin cam melodramatică. Scriitor te naști sau nu te naști. De asta ești conștient încă de cînd începi să scrii, dacă nu cumva de cînd începi să vorbești.

— *Socotiți că un prozator trebuie să aibă o viață mai plină de evenimente decît, de pildă, un poet?*

— Sigur că viața unui scriitor ar trebui să fie încărcată de evenimente, de fapte neobișnuite. Dar, vai, iată, eu am o viață foarte obișnuită. Lipsită de surprize. N-am fost nici foarte sărac, nici bogat. Am învățat foarte bine cînd eram mic. Continui să învăț și acum, la bătrînețe, și asta cred că este o ocupație foarte folositoare. Asta nu înseamnă că nu urmăresc viața altora care au avut un destin mult mai interesant decît al meu. De fapt, romanele se inventă, nu sînt copii de pe biografii personale sau ale altora. Există o logică a acestui gen care nu-ți permite nici o deviere.

— *Ați vegheat începuturile literare ale multor tineri. Ca și cum ați fi dorit să vă revanșați pentru ajutorul pe care l-ați primit în linerețea dumneavoastră. Au existat într-adevăr oameni care v-au încurajat cînd ați pășit pentru prima oară în arena literară?*

— Da, au existat oameni care m-au încurajat în tînețea mea, unul chiar în copilăria mea, cînd la 14 ani m-am dus la el cu două romane, în două rînduri. Dar asta am mai povestit-o de cîteva ori. N-o să insist. Faptul că-i încurajez pe tineri nu este o revanșă față de cei care m-au ajutat pe mine, este o datorie a oricărui scriitor față de ceilalți scriitori talentați. Sigur că nu totdeauna cei pe care i-am ajutat s-au purtat omenește cu mine. Sunt cazuri bine cunoscute în care mi-au

scriitorul trebuie să dovedească în toate împrejurările vieții sale o probitate exemplară

Fotografie de ION PREDOȘANU

întors cu răul binele făcut. Dar asta face parte din riscul celor care ajută. Recunoștința e foarte rară, n-am spus-o eu!

— *Descrieți, vă rog, perioada istorică în care v-ați afirmat în literatură.*

— Perioada istorică în care m-am afirmat a fost ceea ce s-a numit epoca dogmatismului. Dacă m-aș fi grăbit, aș fi debutat poate din 1941 sau 1942. Dar sfaturile bune ale altora și propria mea prudență m-au oprit. Dacă vă

amintiți, am debutat în 1955, la 31 de ani. O vîrstă pe care puțini au curajul s-o aleagă pentru că sunt grăbiți. Ca să îmi cîștig existența am făcut de toate. Am meditat elevi, am antrenat echipe de fotbal, am și jucat fotbal și-n cele din urmă am corectat cărțile colegilor mei pe care le scriau așa cum se scria în acea perioadă. Din greșelile lor am învățat foarte multe.

— *Care era ambianța literară a epocii?*

— Ambianța literară a epocii era festivă și găunoasă.

GEORGE ARION

(Continuare în pagina 23)

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU